

Īpašais ziņojums

Kā ES iestādes un struktūras aprēķina, samazina un izlīdzina to radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1

E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2014. gads

ISBN 978-92-872-0871-2
doi:10.2865/68428

© Eiropas Savienība, 2014. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

Īpašais ziņojums

**Kā ES iestādes un
struktūras aprēķina,
samazina un izlīdzina to
radītās siltumnīcefekta
gāzu emisijas**

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

Punkts

Glosārijs

I–VII Kopsavilkums

1–7 Ievads

1–2 Eiropas Savienības vides politikas mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni

3–4 Eiropas Savienības prioritāte ir novērst bīstamas klimata pārmaiņas

5–7 Publiskās pārvaldes iestādēm ir būtiska nozīme klimata jomā noteikto mērķu sasniegšanā

8–11 Revīzijas tvērums un pieeja

12–101 Apsvērumi

12–61 ES iestādēm un struktūrām nav kopējas politikas to radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju uzraudzībai un mazināšanai

12–29 Nav zināms, kāda ir kopējā ES iestāžu un struktūru radītā oglekļa dioksīda pēda, un nepilnīgā pieejamā informācija var negatīvi ietekmēt pārskatu ticamību

30–43 Ir pierādījumi tam, ka ES iestāžu un struktūru radīto emisiju kopējais apjoms samazinās, bet tikai attiecībā uz enerģijas patēriņu ēkās

44–51 Vairāk nekā puse pārbaudīto ES iestāžu un struktūru nebija noteikušas nekādus kvantitatīvos mērķus savu emisiju samazināšanai, un tikai divas no tām bija paredzējušas kvantitatīvos mērķus 2020. gadam

52–61 Atlikušo emisiju izlīdzināšana tiek izmantota ierobežotā mērā, un ES iestādēm un struktūrām nav vienotas pieejas

62–101 ES iestādes un struktūras pilnībā neizmanto Komisijas atbalstītos vides pārvaldības instrumentus

62–76 Progress, ieviešot Eiropas Vides vadības un audita sistēmu (EMAS), ir lēns

77–89 Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem zaļais iepirkums ir iespēja, nevis pienākums, un to sistemātiski izmanto tikai dažas iestādes un struktūras

90–101 Zaļās būvniecības standarti attiecībā uz energoefektivitāti jaunajās ēkās un svarīgos renovācijas projektos netiek sistemātiski ievēroti

102–114 Secinājumi un ieteikumi

Pielikums.   **Revīzijas pieeja zaļā publiskā iepirkuma novērtēšanai**

ES iestāžu un struktūru atbildes

- **Eiropadome un Eiropas Savienības Padome**
- **Eiropas Komisija**
- **Eiropas Savienības Tiesa**
- **Eiropas Centrālā banka**
- **Eiropas Revīzijas palāta**
- **Eiropas Ārējās darbības dienests**
- **Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Eiropas Savienības Reģionu komiteja**
- **Eiropas Investīciju banka**
- **Eiropas Aviācijas drošības aģentūra**
- **Eiropas Vides aģentūra**
- **Eiropas Zāļu aģentūra**
- **Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (preču zīmes, paraugi un modeļi)**

CO₂ ekvivalents (CO₂e): vispārpieņemta siltumnīcefekta gāzu emisiju mērvienība, kas atspoguļo šo gāzu atšķirīgo globālās sasilšanas potenciālu.

Eiropas Energoefektivitātes rīcības kodekss datu centriem: Eiropas Komisijas atbalstīts brīvprātīgs rīcības kodekss, kas paredzēts, lai risinātu situāciju saistībā ar enerģijas patēriņu datu centros un vajadzību mazināt saistīto ietekmi uz vidi, ekonomiku un energoapgādes drošību.

EMAS: uz brīvprātības principu balstīta Eiropas Savienības Vides vadības un audita sistēma. Šī sistēma ir savietojama ar ISO 14001, bet pārsniedz tā darbības jomu izpildāmo prasību ziņā.

Enerģija, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem: Direktīvā 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu definēta kā enerģija no atjaunojamajiem nefosiliem energoresursiem, proti, vēja, saules, aerotermālā, ģeotermālā, hidrotermālā un jūras enerģija, hidroenerģija un biomasas enerģija, atkritumu poligonu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu gāzes un biogāzes enerģija.

Energoefektivitāte: lielāka energoefektivitāte tiek nodrošināta situācijās, kad identiskas enerģijas ievades apstākļos tiek panākta lielāka atdeve vai mazākas enerģijas ievades apstākļos tiek panākta līdzvērtīga atdeve. Energoefektivitātes uzlabošana ir enerģijas patēriņa samazināšanas vai tā pieauguma ierobežošanas veids.

Gandrīz nulles enerģijas ēka: saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti tā ir ēka ar ļoti augstu energoefektivitāti. Gandrīz nulles vai ļoti maza daudzuma vajadzīgo enerģiju būtu ļoti lielā mērā jāsedz no atjaunojamajiem enerģijas avotiem, tostarp uz vietas vai netālu ražotu enerģiju no atjaunojamajiem avotiem.

Globālās sasilšanas potenciāls (GSP): nosaka, kāda konkrētā laikposmā būs siltumnīcefekta gāzes ietekme uz globālo sasilšanu salīdzinājumā ar oglekļa dioksīda ietekmi.

Iepriekšējā ražošanas posma emisijas: saskaņā ar SEG protokolu iepriekšējā ražošanas posma emisijas ir netiešas SEG emisijas, kas ir saistītas ar nopirktajām vai iegādātajām precēm un pakalpojumiem. Šīs emisijas rodas līdz brīdim, kad preces vai pakalpojumus saņem ziņojumu iesniegusi organizācija, un tāpēc tās sauc arī par emisijām "no šūpuļa līdz vārtiem".

Ilgtermiņa attīstība: saskaņā ar 1987. gada "Brundlandt ziņojumu" Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālajai asamblejai ilgtermiņa attīstība ir pašreizējām vajadzībām atbilstoša attīstība, kura nākamajām paaudzēm nebūs šķērslis to vajadzību apmierināšanā.

ISO 14001: šajā Starptautiskās Standartizācijas organizācijas izstrādātajā standartā ir izklāstīti kritēriji attiecībā uz vides vadības sistēmu, un to var izmantot sertifikācijas veikšanai. Šajā standartā nav noteiktas prasības attiecībā uz ekoloģiskajiem raksturlielumiem, bet ir sniegts satvars, ko uzņēmums vai organizācija var ievērot, lai izveidotu efektīvu vides vadības sistēmu.

Klimata pārmaiņas: saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām šis termins nozīmē ar cilvēka darbību tieši vai netieši izskaidrojamas klimata pārmaiņas, kas izmaina Zemes atmosfēras sastāvu un kas papildus klimata dabiskajām pārmaiņām novērotas noteiktos laika periodos.

Mazināšana: centieni samazināt emisijas vai nostiprināt siltumnīcefekta gāzu piesaistītājsistēmas. Piemēri: fosilā kurināmā efektīvāka izmantošana, pāreja uz tādas enerģijas izmantošanu, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, uzlabota ēku siltināšana un piesaistītāju, piemēram, mežu, paplašināšana, lai attīrītu atmosfēru no lielāka oglekļa dioksīda daudzuma.

Oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšana: oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšana ir mehānisms, ar kura palīdzību personas vai organizācijas kompensē savas SEG emisijas vai to daļu, maksājot par līdzvērtīgu SEG ietaupījumu citviet pasaulē, piemēram, emisiju ietaupījumiem, kas panākti, ar akmeņoglēm kurināmas spēkstacijas aizstājot ar vēja parkiem. Izlīdzināšanas apmēru aprēķina attiecībā pret pamatscenāriju, kurā ir atspoguļota hipotētiskā situācija saistībā ar to, kādas būtu emisijas, ja netiktu īstenots emisiju mazināšanas projekts, kas nodrošina izlīdzināšanu.

Oglekļa dioksīda pēda: plaši izmantots termins, lai apzīmētu produkta vai darbības tieši vai netieši radītu vai ar personu vai organizāciju darbībām saistītu CO₂ un citu siltumnīcefekta gāzu emisiju kopējo daudzumu. Nav obligātu ES noteikumu, kā aprēķināt oglekļa dioksīda pēdu.

Oglekļa dioksīds (CO₂): dabā sastopama gāze un blakusprodukts, kas rodas, sadedzinot fosilo kurināmo, piemēram, naftu, gāzi un ogles, vai biomasu, kā arī zemes izmantojuma izmaiņu un rūpniecības procesu (piemēram, cementa ražošanas) rezultātā. Tā ir galvenā antropogēnas izcelsmes siltumnīcefekta gāze un etalongāze, kas tiek izmantota, lai izmērītu citu siltumnīcefekta gāzu ietekmi.

Oglekļa emisiju neitralitāte: situācija, kad pēc nenovēršamo emisiju izlīdzināšanas ar produktu vai darbību saistītās neto oglekļa emisijas ir vienādas ar nulli.

Organizācijas vides pēdas nospieduma (OVPN) metode: Eiropas Komisijas ieteiktā metode organizācijas aprites cikla ekoloģisko raksturlielumu mērīšanai un uzrādīšanai. Tā cita starpā paredz arī ziņošanu par siltumnīcefekta gāzu emisijām.

Pārvirze: apmērs, kādā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums valstīs, kuras cenšas nodrošināt atbilstību obligātajiem ierobežojumiem, var izraisīt emisiju palielināšanos valstīs, uz kurām šie ierobežojumi neattiecas. Piemēram, uzņēmumi var pārcelt ražošanu no attīstītajām valstīm uz jaunattīstības valstīm, lai izvairītos no ierobežojumiem attiecībā uz emisijām.

Pilnslodzes ekvivalents: vienība, ar kuru mēra personu skaitu tādā veidā, kurš dod iespēju salīdzināt šīs personas pat tad, ja to darba stundu skaits nedēļā ir atšķirīgs.

SEG protokols: plaši izmantots brīvprātīgs grāmatvedības un ziņošanas standarts attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām, kuru izstrādāja SEG protokola iniciatīvas grupa. Šo iniciatīvu veido partnerattiecības, kas apvieno daudzas ieinteresētās personas – uzņēmumus, nevalstiskās organizācijas, valdības u. c., kuras sasauc Pasaules Resursu institūts (*World Resources Institute*, vides NVO ar galveno mītni Vašingtonā) un Pasaules Uzņēmēju padome ilgtspējīgai attīstībai (*World Business Council for Sustainable Development*, ar galveno mītni Ženēvā).

Siltumnīcefekta gāzes (SEG): siltumnīcefekta gāzes, ir, piemēram, oglekļa dioksīds (CO_2), metāns (CH_4), dislāpekļa oksīds (N_2O) un fluorogļūdeņraži (*HFC*), un siltumnīcefektu izraisa to absorbētā saules radiācija. Ņemot vērā to atšķirīgo globālās sasilšanas potenciālu, siltumnīcefekta gāzu emisijas parasti aprēķina un par tām ziņo, izsakot oglekļa dioksīda ekvivalentos (CO_2e).

Siltumnīcefekts: karstuma palielināšanās atmosfērā Zemes virsmas tuvumā (troposfērā), ko izraisa siltumnīcefekta gāzes. Līdzīgi kā siltumnīcas stikla sienas paaugstina gaisa temperatūru siltumnīcas iekšienē, siltumnīcefekta ietekmē uzkarst planētas virsma. Ja nebūtu dabiskā siltumnīcefekta, temperatūra turētos zem sasalšanas punkta. Tomēr cilvēka darbība lielā mērā pastiprināja dabisko siltumnīcefektu, izraisot globālo sasilšanu un klimata pārmaiņas.

Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) instrumentu kopa: Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta praktiski norādījumi par to, kā iekļaut zaļās prasības iepirkuma procedūras dokumentu tehnisko specifikāciju, atlases un/vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriju, kā arī līguma izpildes klauzulu sadaļā.

Zaļās būvniecības programma (ZBP): brīvprātīga Eiropas Komisijas programma, kas paredzēta, lai atbalstītu rentablus pasākumus energoefektivitātes uzlabošanai un atjaunojamo energoresursu izmantošanas sākšanai nedzīvojamās ēkās.

Zaļais publiskais iepirkums (ZPI): process, kura ietvaros valsts iestādes cenšas iepirkt preces, pakalpojumus un būvdarbus, kuru ietekme uz vidi visā to dzīves ciklā būtu mazāka nekā precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem, kam raksturīgas tādas pašas primārās funkcijas, bet kas būtu iegādāti, piemērojot citādus iepirkuma principus.

Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) instrumentu kopa: Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta praktiski norādījumi par to, kā iekļaut zaļās prasības iepirkuma procedūras dokumentu tehnisko specifikāciju, atlases un/vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriju, kā arī līguma izpildes klauzulu sadaļā.

I

Lai Eiropas Savienības klimata politika būtu ticama, ES iestādēm un struktūrām kā publiskās pārvaldes iestādēm jābūt īpaši progresīvām, izstrādājot un īstenojot politikas programmas savu siltumnīcefekta gāzu emisiju ("oglekļa dioksīda pēdas") samazināšanai. Pēc 2005. gada ES iestādēm un struktūrām izdevās apvērst ar ēkām saistīto emisiju apjoma pieauguma tendenci. Tomēr tās neizmantoja iespēju sagatavot un ieviest kopēju politiku, lai sniegtu ieguldījumu Savienības mērķa īstenošanā – līdz 2020. gadam samazināt emisijas par 20 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

II

Sešas no 15 ES iestādēm un struktūrām, kurās tika veikta revīzija, 2012. gadā neziņoja par savām emisijām, savukārt iestādes un struktūras, kas ziņas sniedza, neapņēma vai neatklāja visu šo emisiju apjomu. Tādējādi nav zināms, kāda ir kopējā ES iestāžu un struktūru radītā oglekļa dioksīda pēda, un nepilnīgā pieejamā informācija var negatīvi ietekmēt pārskatu ticamību, kā arī mazināšanas centienus.

III

Ir pierādījumi tam, ka ES iestāžu un struktūru radīto emisiju kopējais apjoms samazinās, bet tikai attiecībā uz enerģijas patēriņu ēkās. Dati, kas ir pieejami par citām emisijām, piemēram, mobilitātes radītajām emisijām, nesniedz iespēju noteikt skaidru tendenci.

IV

Līdz šim panāktie kopējie samazinājumi lielākoties ir skaidrojami ar tādas elektroenerģijas iegādi, kas iegūta no atjaunojamiem avotiem, – šāda elektroenerģija oglekļa dioksīda pēdas aprēķinā tiek uzskatīta par nulles emisiju.

V

ES iestādes un struktūras pilnībā neizmanto Komisijas atbalstītos vides pārvaldības instrumentus. Progress, ieviešot Eiropas Vides vadības un audita sistēmu (EMAS), ir lēns. Publiskās pārvaldes iestādes var reģistrēties EMAS kopš 2001. gada, un 2014. gada jūnijā bija reģistrētas septiņas no 15 ES iestādēm un struktūrām, kurās tika veikta revīzija. Zaļais iepirkums tiek uzskatīts par iespēju, nevis pienākumu, un to sistemātiski ir izmantojušas tikai dažas iestādes un struktūras.

VI

Plānotais ES 2030. gada mērķis attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu sniedz ES iestādēm un struktūrām jaunu iespēju izstrādāt un īstenot kopēju politiku.

VII

Palāta iesaka Komisijai ierosināt kopēju politiku ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai. Šādā politikā būtu jāietver kopējs siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķis 2030. gadam. ES iestādēm un struktūrām jāveic šādi pasākumi:

- jāievieš saskaņota pieeja ziņošanai par savām emisijām, tostarp par visām attiecīgajām netiešajām emisijām;
- jāizstrādā vienota pieeja, lai brīvprātīgi kompensētu tās siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko šīs iestādes nevar novērst;
- pilnībā jāizmanto Komisijas atbalstītie vides pārvaldības instrumenti, it īpaši attiecībā uz zaļo publisko iepirkumu.

Eiropas Savienības vides politikas mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni

01

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 11. pantā ir paredzēts, ka, nosakot un īstenojot Savienības politiku un darbības, tajās jāparedz vides aizsardzības prasības, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību.

02

Eiropas Savienības vides politikas mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni. Tā pamatojas uz piesardzības un preventīvas rīcības principu, uz principu, ka videi nodarīts kaitējums jālabo, pirmām kārtām novēršot tā cēloni, un uz principu, ka maksā piesārņotājs¹.

Eiropas Savienības prioritāte ir novērst bīstamas klimata pārmaiņas

03

ES puda stingru apņemšanos² līdz 2020. gadam panākt tās siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu vismaz 20 % apmērā salīdzinājumā ar 1990. gadu³.

04

Eiropas Komisija ir ierosinājusi noteikt ES siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķi, proti, 2030. gadā 40 %, salīdzinājumā ar emisijas līmeni 1990. gadā⁴. Eiropas Parlaments ir aicinājis paredzēt samazinājumu vismaz 40 % apmērā⁵.

Publiskās pārvaldes iestādēm ir būtiska nozīme klimata jomā noteikto mērķu sasniegšanā

05

Divi svarīgākie SEG emisiju avoti Eiropā ir enerģijas ražošana, sadedzinot degvielu, un transports⁶. Publiskās pārvaldes iestādes, mainot savu darbības veidu, var ietekmēt šo un citu emisiju lielumu visos līmeņos. Ar publiskā iepirkuma starpniecību tās var veicināt ekoloģiski ilgtspējīgus risinājumus vajadzīgo būvdarbu, preču un pakalpojumu nodrošināšanai.

06

Lai Eiropas Savienības klimata politika būtu ticama, ir svarīgi, lai ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras (turpmāk tekstā – ES iestādes un struktūras) rādītu piemēru un būtu īpaši progresīvas, izstrādājot un īstenojot stratēģijas publiskās pārvaldes iestāžu oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai. **1. izcēlumā** sniegta informācija par to, kā tiek aprēķināta organizācijas oglekļa dioksīda pēda.

07

Ievērojot Līgumā paredzētos principus, ir divi savstarpēji papildinoši veidi, kā samazināt ES iestāžu un struktūru radīto SEG emisiju ietekmi uz vidi:

- a) pirmām kārtām, samazinot šīs emisijas,
- b) otrām kārtām, atlikušās emisijas izlīdzinot citviet.

1 Sk. LESD 191. pantu.

2 Sk. Eiropadomes 2007. gada 8.–9. marta sanāksmes secinājumu 32. punktu.

3 Eiropadome ir piedāvājusi palielināt šīs saistības līdz absolūtam emisiju samazinājumam 30 % apmērā, ja citas lielākās tautsaimniecības piekritīs uzņemties taisnīgu darba daļu kopējo emisiju samazināšanai.

4 "Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam no 2020. līdz 2030. gadam", COM(2014) 15 final, 22.1.2014.

5 Eiropas Parlamenta 2014. gada 5. februāra rezolūcija par klimata un enerģētikas politikas satvaru 2030. gadam (2013/2135(INI)).

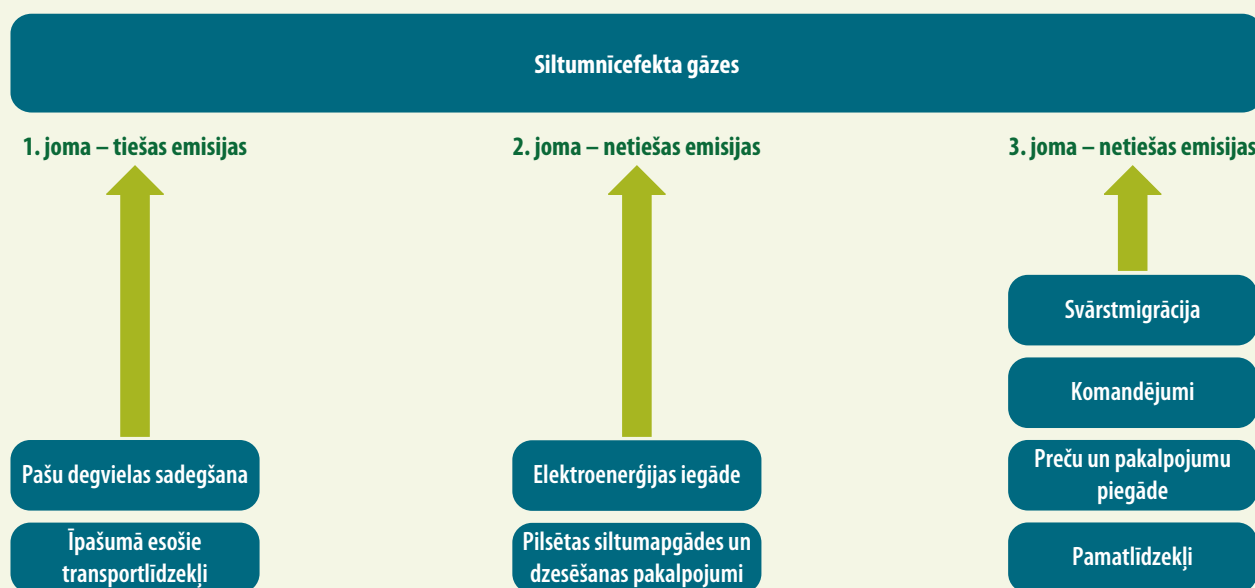
6 Eurostat uzziņu grāmata "Enerģētikas, transporta un vides rādītāji", 2013. gada izdevums.

Organizācijas oglekļa dioksīda pēdas aprēķināšana

Oglekļa dioksīda pēda atbilst ar organizācijas veikto darbību tieši un netieši saistīto siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju kopējam daudzumam. Šo emisiju avoti ir, piemēram, elektroenerģijas ražošana spēkstacijās, apkures nodrošināšana, izmantojot fosilo kurināmo, kā arī transporta pārvadājumi.

Siltumnīcefekta gāzēm, piemēram, oglekļa dioksīdam (CO_2), metānam (CH_4), dislāpekļa oksīdam (N_2O) un fluorogļūdeņražiem (HFC), ir atšķirīga ietekme uz globālās sasilšanas veicināšanu. Piemēram, viena tonna metāna ir līdzvērtīga 25 tonnām CO_2 . Lai to ņemtu vērā, katras radītās gāzes daudzumu izsaka oglekļa dioksīda ekvivalentos (CO_2e), lai tādējādi būtu iespējams vienā skaitlī summēt visu avotu radīto kopējo ietekmi.

Plaši izmantotajā SEG protokolā ir izšķirtas trīs emisiju avotu kategorijas ("jomas"). Turpmāk sniegtajā diagrammā ir attēloti daži emisiju avoti, kas visvairāk attiecas uz publiskās pārvaldes iestādēm.

Sākotnēji organizāciju ziņojumos galvenā uzmanība bija pievērsta 1. un 2. jomas emisijām. Tomēr aizvien biežāk tiek ņemtas vērā arī 3. jomas emisijas, lai visaptveroši pārvaldītu ar SEG saistītos riskus un iespējas.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

Revīzijas tvērums un pieeja

10

08

Revīzijas tvērumā tika iekļautas visas ES iestādes un struktūras, kurās 2012. gadā strādāja vairāk nekā 500 darbinieku. Tika iekļauta arī Eiropas Vides aģentūra, jo tās konkrētie pienākumi ir tieši saistīti ar revīzijā aplūkoto tematu. **1. tabulā** ir uzskaitītas revīzijas tvērumā iekļautās 15 ES iestādes un struktūras. Revīzijas nolūkos Eiropadome un Eiropas Savienības Padome (turpmāk tekstā – Padome) tika uzskatītas par vienu vienību, jo Eiropadomei nav sava sekretariāta un tā saņem atbalstu no ES Padomes Ģenerālsekretariāta. Arī Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja (turpmāk tekstā – Komitejas) tika uzskatītas par vienu vienību, jo tās izmanto kopīgas ēkas, materiāltehnisko apgādi un tulkotājus, kā arī pārvalda tos kopā. Īpaša uzmanība revīzijā tika pievērsta Eiropas Komisijai – ne tikai tās lieluma dēļ, bet arī tāpēc, ka tā ir ES iestāde ar likumdošanas iniciatīvas pilnvarām.

09

Palāta revīzijā novērtēja, vai ES iestādes un struktūrās ir pieņemtas politikas programmas ar mērķi samazināt to administratīvās darbības ietekmi uz vidi un vai šīs politikas programmas ir efektīvi īstenotas. Revīzijas palāta pārbaudīja, vai ES iestādes un struktūras

- a) aprēķināja un samazināja savas siltumnīcefekta gāzu emisijas, un kompensēja atlikušās emisijas ar izlīdzināšanu;
- b) pilnīgi izmantoja Eiropas Komisijas atbalstītos vides pārvaldības instrumentus, lai samazinātu emisijas.

10

Revīzijas pamatā bija anketas un iztaujāšana, kā arī to dokumentu un statistikas datu analīze, kurus ir publicējušas vai darījušas pieejamus revīzijā pārbaudītās ES iestādes un struktūras. Revīzijas ietvaros tika veikta arī iepirkuma procedūru izlases pārbaude.

11

Revīzija nebija oglekļa emisijas revīzija, t. i., tās mērķis nebija veikt vai atkārtot revīzijā pārbaudīto ES iestāžu un struktūru CO₂ emisiju aprēķinu vai pārbaudīt aprēķina pamatā esošo datu pareizību. Ja nav norādīts citādi, tad šajā ziņojumā minētie dati attiecas uz 2012. gadu.

Revīzijas tvērumā iekļautās 15 ES iestādes un struktūras

	Amata vietu skaits štatu sarakstā 2012. gadam (2014. gadam)	Atrašanās vieta
Eiropas Komisija	25 065 (24 901)	Brisele, Luksemburga, Ispra, Ģēla, Karlsrūe, Petena, Seviļa, Grendža, pārstāvniecības dalībvalstīs
Eiropas Parlaments	6 684 (6 773)	Brisele, Luksemburga, Strasbūra, informācijas biroji dalībvalstīs
Eiropadome ¹	3 153 (3 101)	Brisele
Eiropas Savienības Padome		Brisele, Luksemburga
Eiropas Investīciju banka ²	2 185 ³ (2 369) ³	Luksemburga
Eiropas Savienības Tiesa	1 952 (1 991)	Luksemburga
Eiropas Ārējās darbības dienests	1 670 (1 661)	Brisele ⁴
Eiropas Centrālā banka	1 448 (2 602)	Frankfurte pie Mainas
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ⁵	1 255 (1 252)	Brisele
Eiropas Savienības Reģionu komiteja ⁵		
Eiropas Revīzijas palāta ⁶	887 (882)	Luksemburga
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs	775 (861)	Alikante
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	634 (685)	Ķelne
Eiropas Zāļu aģentūra	590 (599)	Londona
Eiropas Vides aģentūra	136 (135)	Kopenhāgena

1 Eiropadome saņem atbalstu no ES Padomes Ģenerālsekretariāta.

2 EIB piedalījās revīzijā brīvprātīgi.

3 Amata vietu skaits atbilst stāvoklim 2012. un 2013. gada beigās.

4 Galvenā mītne.

5 Komitejas izmanto kopīgas ēkas, materiāltehnisko apgādi un tulkošanas dienestus, kā arī pārvalda to kopā.

6 Nav veikta Eiropas Revīzijas palātas konstatējumu ārēja pārbaude.

ES iestādēm un struktūrām nav kopējas politikas to radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju uzraudzībai un mazināšanai

Nav zināms, kāda ir kopējā ES iestāžu un struktūru radītā oglekļa dioksīda pēda, un nepilnīgā pieejamā informācija var negatīvi ietekmēt pārskatu ticamību

12

Palāta uzskata, ka ticama un vispusīga informācija par ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas faktisko lielumu ir būtisks priekšnoteikums, lai varētu izstrādāt un īstenot efektīvas seku mazināšanas stratēģijas, kas būtu ticams un pārliecinošs piemērs, kuram sekot. Pašlaik šāda informācija par lielāko daļu ES iestāžu un struktūru nav pieejama.

Nav vienotas pieejas, lai aprēķinātu ES iestāžu un struktūru kopējo oglekļa dioksīda pēdu

13

Nav saistoša ES tiesiskā regulējuma par publiskās pārvaldes iestāžu oglekļa dioksīda pēdas aprēķināšanu. Tādējādi ES iestādes un struktūras pēc saviem ieskatiem var izlemt, vai tās vēlas ziņot par to darbības radītajām emisijām, un, ja tās izvēlas ziņot, pašas iestādes un struktūras var pieņemt lēmumu par to, kā šīs emisijas aprēķināt un uzraudzīt.

Tomēr uz šīm iestādēm un struktūrām to attiecīgajās atrašanās valstīs var attiekties konkrēti ziņošanas pienākumi, piemēram, par izmantoto ēku energoefektivitāti. Tomēr šādi ziņošanas pienākumi nav saskaņoti ES mērogā.

14

Pretēji privātajā sektorā⁷ pieņemtajai praksei ES Finanšu regulā⁸ nav noteikta prasība par vides informācijas iekļaušanu ziņojumos, kas iesniedzami saskaņā ar šīs regulas IX sadaļu ("Pārskatu un uzskaites izklāsts")⁹. Nav noslēgti arī iestāžu nolīgumi saistībā ar šo jautājumu.

15

Organizācijām, kas piedalās brīvprātīgajā ES Vides vadības un audita sistēmā *EMAS*¹⁰, ir jāziņo par pamatrādītāju "emisijas", kas ietver kopējās gada SEG emisijas, kuras izteiktas CO₂ ekvivalenta tonnās. Tomēr saskaņā ar Komisijas lēmumu par norādījumiem saistībā ar dalību *EMAS*¹¹ joprojām ir jāpaskaidro emisiju apjoma noteikšanas metode. Jebkurā gadījumā – norādījumos ir ieteikts, ka organizācijām jāziņo ne tikai par tiešajām, bet arī būtiskām netiešajām SEG emisijām (sk. **1. izcēlumu**).

7 Padomes 1978. gada 25. jūlija Ceturtajā direktīvā 78/660/EEK, kas pamatojas uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.), ir paredzēts, ka attiecīgos gadījumos un tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs izpratnes gūšanai par uzņēmuma attīstību, darbību vai stāvokli, gada pārskatā ir jāsniedz arī nekomerciāla informācija, tostarp informācija saistībā ar vides jautājumiem. Komisija 2013. gada aprīlī iesniedza tiesību akta priekšlikumu (COM(2013) 207 final, 16.4.2013.), lai noteiktu, ka uzņēmumiem, ja vidējais tajos nodarbināto darba ņēmēju skaits pārsniedz 500, ir obligāti jāsniedz šādas ziņas.

8 Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.). Regula neattiecas uz Eiropas Centrālo banku un Eiropas Investīciju banku. ES aģentūru finanšu noteikumi atbilst noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

9 Eiropas Centrālās bankas gada pārskatā ir vides jautājumiem veltīta sadaļa. Eiropas Investīciju banka ziņo par vides jautājumiem tās Korporatīvās atbildības pārskatā, kas ietilpst EIB grupas gada pārskatā.

10 Plašāku informāciju par *EMAS* sk. 62.–76. punktā.

11 Sk. 25. un 26. lpp. Komisijas 2013. gada 4. marta Lēmumā 2013/131/ES attiecībā uz norādījumiem par darbībām, kas vajadzīgas, lai piedalītos *EMAS* saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*) (OV L 76, 19.3.2013., 1. lpp.).

16

Ieteikumā, ko Komisija pieņēma 2013. gada 9. aprīlī¹², tā mudina izmantot organizācijas vides pēdas nospieduma (OVPN) metodi, lai novērtētu un darītu zināmus publisku organizāciju aprites cikla ekoloģiskos raksturlielumus, tostarp ziņojot par SEG emisijām. OVPN izstrādāja Komisijas Kopīgais pētniecības centrs, ņemot vērā organizāciju spēkā esošo un vispārpieņemto vides uzskaites metožu un vadlīniju ieteikumus.

17

Saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju OVPN metodes izstrādi stimulēja fakts, ka "pašreizējās dažnedažādās metodes un iniciatīvas saistībā ar ekoloģisko raksturlielumu novērtēšanu un uzrādīšanu rada sajukumu un neuzticību informācijai par ekoloģiskajiem raksturlielumiem"¹³. Kā apliecināja Palātas veiktā revīzija, šī analīze attiecas arī uz ES iestāžu un struktūru sniegtajām ziņām par to oglekļa dioksīda pēdu.

Sešas no 15 pārbaudītajām ES iestādēm un struktūrām neziņoja par savām SEG emisijām 2012. gadā, un tās iestādes un struktūras, kas ziņoja, nebija aprēķinājušas vai neatklāja visus elementus.

18

Revīzijā tika pārbaudīta informācija, kas ir viegli pieejama ES iestādēs un struktūrās par to SEG emisijām 2012. gadā. Eiropadome un Eiropas Savienības Padome, Eiropas Revīzijas palāta, Eiropas Ārējās darbības dienests, Eiropas Aviācijas drošības aģentūra un Eiropas Zāļu aģentūra nepublicēja informāciju par savām emisijām 2012. gadā. Pārējās iestādes sniedza tikai nepilnīgu informāciju.

19

Tā kā nav pieņemti saistoši noteikumi par to, kā jāaprēķina organizācijas oglekļa dioksīda pēda, plašā tvēruma dēļ revīzijā kā salīdzinošais kritērijs tika izmantots Eiropas Parlamenta ziņojums par oglekļa dioksīda pēdu. **2. tabulā** ir sniegts salīdzinošs vērā ņemto vai neiekļauto emisiju avotu iedalījums un ziņotie emisiju līmeņi.

12 Komisijas 2013. gada 9. aprīļa Ieteikums 2013/179/ES par kopīgu metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla ekoloģisko raksturlielumu mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 124, 4.5.2013., 1. lpp.).

13 Sk. Komisijas Ieteikuma 2013/179/ES 2. apsvērumu.

2. tabula

Ziņošana par CO₂e emisijām attiecībā uz 2012. gadu (tikai tā informācija, kas jau ir publicēta vai tiks publicēta; kā salīdzinošais kritērijs izmantots Eiropas Parlamenta ziņošanas tvērums)

Apzīmējumi:	Eiropas Parlaments										
	91 893	18 801	16 441	17 793	2 145	704	42 911	1 066	Nav pieejams	Nav pieejams	Nav pieejams
● Ieklausts											
● Ieklausts aplēse											
○ Daļēji ieklausts											
x Nav ieklausts											
N/P nav pieejams											
Emisijas 2012. gadā (CO ₂ e tonnas)	91 893	18 801	16 441	17 793	2 145	704	42 911	1 066	Nav pieejams	Nav pieejams	Nav pieejams
ZIŅOŠANAS TVĒRUMĀ ieklaustas emisijas, ko radījusi:											
ēkās patērētā enerģija	●	●	●	●	●	○ ¹	○ ²	○ ²	x	x	x
dzesēšanas gāzu noplūde	●	●	x	●	x	x	x	x	x	x	x
preču pārvadājumi	●	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x
personu pārvadājumi											
Svārstmīgrācija											
Darījumu braucieni	○ ³	●	●	●	●	●	○ ⁴	x	x	x	x
Apmeklētāji	●	●	x	●	x	●	x	x	x	x	x
Preču un pakalpojumu iegāde	●	●	○ ⁵	○ ⁵	x	x	x	x	x	x	x
Atkritumi	●	●	●	x	x	x	x	x	x	x	x
Pamatlīdzekļi ⁶											
Ēku būvniecība	●	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Biroja mēbeles	●	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IT aprīkojums	●	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Cits aprīkojums	●	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x

1 Nav publicēti dati par katru gadu atsevišķi, tikai kopsumma par 2010.–2012. gadu

2 Tikai ēkas, kas ietilpst vides vadības sistēmas EMAS darbības jomā.

3 Nav ieklausti Eiropas Parlamenta deputātu braucieni, lai piedalītos sanāksmēs Briselē un Strasbūrā.

4 Ieklausti tikai dienesta transportlīdzekļi.

5 Ieklausts tikai papīrs.

6 Emisijas, kas radītas būvniecības vai ilgliegtuma preču ražošanas procesā.

Piezīme. Lielākā daļa datu ir ņemti no dažādam ziņojumus iesniegušo ES iestāžu un struktūru ikgadējām vides deklarācijām. Dati par Eiropas Savienības Tiesas oglekļa pēdu ir iegūti no āreja pētījuma. EIB dati ir ņemti no tās sagatavotā ziņojuma par oglekļa pēdu 2012. gadā.

20

Kā redzams **2. tabulā**, Eiropas Parlaments ir ņēmis vērā plašu emisijas avotu spektru, lai sagatavotu ziņojumu par vidējām emisijām gadā. Plašā tvēruma dēļ Parlamenta paziņotais emisiju apjoms ir gandrīz tikpat liels kā visu citu ES iestāžu un struktūru paziņotais emisiju apjoms kopā. Lai gan Parlaments ņēma vērā principā visas emisijas avotu kategorijas, tas nolēma neziņot par emisijām, kas radušās, deputātiem ceļojot no mītneszemēm uz sanāksmēm Briselē un Strasbūrā.

21

Komisijas sniegtās ziņas par SEG emisijām, kas izteiktas CO₂ ekvivalentā, tās 2013. gada vides deklarācijā aprobežojās tikai ar informāciju par emisijām, kuras radījis enerģijas patēriņš EMAS darbības jomā ietilpstošajās ēkās Briselē, Luksemburgā un Petenā¹⁴, kā arī minētajās darba vietās izmantotie dienesta transportlīdzekļi.

22

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja ziņoja tikai par emisijām, ko radījis enerģijas patēriņš ēkās. Komitejas paskaidroja, ka pēc tam, kad būs izstrādāta saskaņota metodika, kas atbilst ES standartam un kuras pamatā ir OVPN pieeja, tās ir gatavas vēlreiz apsvērt visaptverošas oglekļa dioksīda pēdas aprēķināšanu.

Trīs ES iestādes un struktūras centās pilnveidot ziņošanu

23

Eiropas Centrālās bankas ziņošanas tvērums laikposmā kopš 2008. gada ir pakāpeniski paplašināts. Tomēr netika aprēķinātas emisijas, ko radīja darbinieku svārstmigrācija starp mājām un darbavietu, kā arī bankas jauno telpu būvniecība.

24

Sākot ar 2012. finanšu gadu, Eiropas Investīciju banka ir piemērojusi SEG protokola metodiku¹⁵. Tomēr emisijas, kas ir radušās, ražojot nopirktās preces (izņemot papīru), emisijas, ko radījuši nopirktie pakalpojumi, un emisijas, kas radušās, izgatavojot ražošanas līdzekļus (piemēram, aprīkojumu un transportlīdzekļus), nav iekļautas ziņošanas tvērumā.

25

Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs, sākot ar 2013. gadu, ir plānojis paplašināt ziņošanas tvērumu, pamatojoties uz ārēja konsultanta veiktu pētījumu. Taču šis pētījums neietvēra iepriekšējā posma emisijas, kas saistītas ar nopirktajām precēm un pakalpojumiem, kā arī ražošanas līdzekļiem. Turklāt tajā bija iekļautas tikai lidojumu radītās emisijas, bet nebija ņemtas vērā emisijas, ko radīja citi ar darbu saistītie braucieni vai publiskās pārvaldes iestāžu darbinieku braucieni, lai apmeklētu iekšējā tirgus saskaņošanas biroju.

14 Sk. **6. tabulu**.

15 Pasaules Uzņēmēju padome ilgtspējīgai attīstībai / Pasaules Resursu institūts, SEG protokola korporatīvais standarts.

Trim ES iestādēm ir jāveic sagatavošanās darbi, lai ziņotu par emisijām, jo tās ir sākušas pievienošanās procesu *EMAS*

26

Padomes Ģenerālsēkretariāts ir plānojis pasūtīt pētījumu, lai noteiktu Padomes radīto oglekļa dioksīda pēdu. Pētījumā tiks aplūkots tikai Briselē veiktā darbība. Plānotā pētījuma tvērumā nav iekļautas emisijas, ko rada dalībvalstu pārstāvju svārstmigrācija no to dzīvesvietas valstīm, lai apmeklētu Padomes Ģenerālsēkretariāta organizētās sanāksmes. Netiks ņemtas vērā arī Padomes sanāksmes Luksemburgā vai dalībvalstīs.

27

Eiropas Savienības Tiesa saņēma plašu ārējo pētījumu par tās oglekļa dioksīda pēdu 2010. gadā. Pieeja pēdas aprēķinam bija tāda pati kā Parlamenta gadījumā. Atjauninājumi saistībā ar galvenajiem emisijas avotiem tika veikti 2011. un 2012. gadā. Datus publicēja 2014. gada jūnijā.

28

Revīzijas palāta 2013. gada novembrī noslēdza līgumu ar ārējo konsultantu par sagatavošanos *EMAS*. Revīzijas laikā vēl nebija pieņemts lēmums par to, kā turpmāk rīkoties saistībā ar ziņošanu par emisijām.

Komisija vēl nav izlēmusi, vai ziņošanā izmantot organizācijas vides pēdas nospieduma metodi

29

Kopīgajā pētniecības centrā Isprā veiktais pētījums par OVPN metodi apliecināja, ka metodi iespējams piemērot publiskās pārvaldes iestādēm. Tomēr Komisija vēl nav sākusi gatavot sīkāk izstrādātus organizācijas vides pēdas nospieduma nozares noteikumus publiskās pārvaldes iestādēm. Turklāt Komisija uzskata, ka metodes iespējamā izvēšanai ir jāveic papildu analīze šajā jautājumā, it īpaši, ņemot vērā metodes ieviešanai vajadzīgos resursus.

Ir pierādījumi tam, ka ES iestāžu un struktūru radīto emisiju kopējais apjoms samazinās, bet tikai attiecībā uz enerģijas patēriņu ēkās

30

Tā kā nav pieejama visaptveroša un ticama informācija par ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas faktisko lielumu, ir grūti noteikt vispārējās tendences attiecībā uz to SEG emisijām. Lai šādu tendenču noteikšana būtu iespējama, revīzijas veicējiem dažkārt nācās paļauties uz pieņēmumiem, kas ir ticami, bet par kuriem pieejami tikai ierobežoti apstiprinošie pierādījumi.

31

ES lēmumos, kas tika pieņemti vai ierosināti, lai samazinātu emisijas, kā atsaucis gads tiek izmantots 1990. gads (sk. 3. un 4. punktu). Tomēr attiecībā uz ES iestāžu un struktūru emisijām konkrēti dati, kas aptver laikposmu no mūsdienām līdz 1990. gadam, nav pieejami. Tādējādi nav iespējams novērtēt to pašreizējos raksturlielumus salīdzinājumā ar faktiskajām emisijām 1990. gadā.

32

Tomēr ir daži pierādījumi, kas ļauj pieņemt, ka kopējais emisiju apjoms laikposmā pēc 1990. gada ievērojami pieauga – vismaz līdz 2005. gadam¹⁶. Šo pieaugumu izraisīja ES paplašināšanās, pastāvošo iestāžu un struktūru darbības paplašināšana, kā arī jaunu iestāžu un struktūru izveide.

33

Plašāka mēroga centieni ierobežot SEG emisijas sākās 2006. gadā. Pavērsiens galvenokārt attiecās uz enerģijas patēriņu ēkās. Šo emisiju apjoms ir atkarīgs no vispārējā enerģijas patēriņa līmeņa apkures, dzesēšanas, apgaismojuma, ēdiena pagatavošanas, elektrisko un elektronisko ierīču un datu centru¹⁷ darbības nodrošināšanai un no patērētās enerģijas īpatsvara, kas saražota, radot zemas vai nulles SEG emisijas.

Zaļās elektroenerģijas izmantošana palīdzēja apvērst emisiju apjoma pieauguma tendenci, ko radīja enerģijas patēriņš ēkās...

34

ES iestādes un struktūras 2007. gadā sāka iepirkt no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtu elektroenerģiju ("zaļo elektroenerģiju"¹⁸), lai apmierinātu to elektroenerģijas pieprasījumu daļu, ko nenodrošināja pašu saražotie resursi. Visu pārbaudīto ES iestāžu un struktūru ārējo elektroenerģijas nodrošinājumu pilnībā vai lielā mērā veido zaļā elektroenerģija.

35

Oglekļa dioksīda pēdas aprēķinos zaļo elektroenerģiju parasti atspoguļo kā tādu, kas rada nulles emisijas¹⁹. Saskaņā ar aplēsēm zaļās elektroenerģijas ierobežojošā ietekme attiecībā uz oglekļa dioksīda pēdu ir aptuveni 20 % ar nosacījumu, ka visa elektroenerģija ir iegūta no atjaunojamiem avotiem un ka tiek piemērots izsmeljošs ziņošanas apjoms par SEG emisijām. Tādējādi pārēja uz zaļo elektroenerģiju nodrošina kopējā emisiju apjoma samazināšanos, izņemot gadījumus, kad notiek tik liels no neatjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas vispārējā patēriņa pieaugums, ka to nav iespējams mīkstināt ar zaļās elektroenerģijas palīdzību. Taču šāda notikumu attīstība netika konstatēta nevienā no pārbaudītajām ES iestādēm un struktūrām.

- 16 Piemēram, kopējais enerģijas patēriņš Komisijas izmantotajās ēkās Briselē 2005. gadā bija par aptuveni 60 % lielāks nekā 2000. gadā sasniegtais līmenis (2000. gads ir agrākais gads, par kuru Revīzijas palātai tika sniegtas ziņas).
- 17 Vispārējo enerģijas patēriņa līmeni ēkās ietekmē dažādi faktori, piemēram, ēku skaits un lielums, to izmantošanas intensitāte cilvēku skaita un izmantojuma periodu ziņā, energoefektivitātes tehniskie rādītāji, ēkas apsaimniekošanas efektivitāte, personāla uzvedība un klimata svārstības.
- 18 Zaļajai elektroenerģijai ir jāatbilst izcelsmes apliecinājuma kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvā 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).
- 19 Komisijas gada vides deklarācijā zaļā elektroenerģija nav norādīta kā nulles emisiju avots attiecībā uz ēkām Briselē.

... tomēr uz ārējo piegādātāju nodrošināto zaļo elektroenerģiju kā SEG emisiju apjoma samazināšanas instrumentu attiecas ierobežojumi

36

Lielākā daļa ES iestāžu un struktūru izmantotās zaļās elektroenerģijas Briselē un Luksemburgā saskaņā ar starpiestāžu līgumiem tiek iepirkta no ārējiem piegādātājiem. Tomēr ārējo piegādātāju nodrošinātajai zaļajai elektroenerģijai saistībā ar SEG emisiju apjoma samazināšanu ir divi būtiski ierobežojumi, proti, pašlaik tā nav pieejama ikvienam un tā nav instruments energoefektivitātes rādītāju pastāvīgas uzlabošanas nodrošināšanai.

37

Tirgū pieejamais zaļās elektroenerģijas daudzums pašlaik ir ierobežots. Tāpēc zaļās elektroenerģijas iepirkumi maziņa kopējās SEG emisijas tikai tādā gadījumā, ja sakarā ar šiem iepirkumiem no fosilā kurināmā iegūtā elektroenerģija tiek aizstāta ar jaunās papildu iekārtās saražotu elektroenerģiju, kas iegūta no atjaunojamiem energoresursiem. Tomēr paaugstināts pieprasījums pēc zaļās elektroenerģijas droši vien radīs lielāku piegādi, vismaz ilgtermiņā.

38

Zaļā elektroenerģija ir vienreizējs līdzeklis, lai panāktu ātru un pamatīgu emisiju samazinājumu, bet tā nav pastāvīgu uzlabojumu nodrošināšanas instruments. Pāreja uz zaļo elektroenerģiju sniedz papildu laiku pirms turpmāku pasākumu ieviešanas vispārējā enerģijas pieprasījuma samazināšanai.

Par mobilitātes radītajām emisijām pieejamie dati nesniedz iespēju noteikt skaidru tendenci

39

ES iestāžu un struktūru īpašā rakstura dēļ mobilitātes radīto emisiju apjoms parasti ir lielāks nekā vairākumā dalībvalstu pārvaldes iestāžu. Lai veiktu mobilitātes radīto emisiju visaptverošu aprēķinu, ir jāņem vērā šādi avoti:

- a) svārstmigrācija starp darbu un mājām;
- b) komandējumi/darījumu braucieni;
- c) iestāžu un struktūru organizēto sanāksmju un konferenču apmeklētāji un ārējie dalībnieki.

40

Ja tiktu iekļauti šie avoti, ar mobilitāti saistītās emisijas veidotu vismaz pusi no ES iestāžu un struktūru paziņotā kopējā emisiju daudzuma. Tomēr lielākā daļa datu, kas pašlaik ir pieejami par mobilitātes radītajām emisijām, ir nepilnīgāki un mazāk uzticami nekā dati attiecībā uz enerģijas patēriņu ēkās. Piemēram, ar darbinieku svārstmigrāciju starp mājām un darbu saistītos datus, kas tiek izmantoti aprēķinu pamatā, parasti raksturo augsta kļūdas pakāpe. Tikai Eiropas Parlamenta un Eiropas Investīciju bankas sniegtie dati deva iespēju novērtēt tendenci ilgākā laikposmā, un attiecīgie rezultāti absolūtos skaitļos liecina par atšķirīgām ievirzēm.

41

Eiropas Parlamenta paziņotās ar mobilitāti saistītās emisijas 2012. gadā absolūtos skaitļos bija par aptuveni 20 % augstākas nekā 2006. gadā. Šis palielinājums lielā mērā bija skaidrojams ar Parlamenta apmeklētāju²⁰ braucieniem uz Briseli un Strasbūru radīto emisiju apjoma pieaugumu, kā arī apstākli, ka ietaupījumus saistībā ar darbinieku pārbraucieniem starp Briseli, Luksemburgu un Strasbūru (sk. **2. izcēlumu**) pārsniedza emisiju pieaugums, ko radīja komandējumi uz citām vietām²¹. Tomēr relatīvos skaitļos Parlaments panāca ar mobilitāti saistīto emisiju samazinājumu par 3,3 % uz katru pilnslodzes ekvivalenta vienību²².

42

Eiropas Investīciju banka ziņoja, ka tās radītās ar mobilitāti saistītās emisijas 2012. gadā bija par 6 % mazākas nekā 2007. gadā. Ar mobilitāti saistītās emisijas uz personu samazinājās par 36 %.

20 Ir ņemti vērā tikai Parlamenta subsidētie braucieni.

21 Parlaments attiecībā uz 2012. gadu ziņoja, ka darbinieku pārbraucieni starp trim galvenajām darbavietām veidoja 2,5 % no oglekļa dioksīda pēdas. Darbinieku braucieni uz citiem galamērķiem (galvenokārt izmantojot aviotransportu) veidoja 6,9 % no oglekļa dioksīda pēdas.

22 Parlamenta pilnslodzes ekvivalenta koncepcijā (sk. glosāriju) ir iekļauti ne vien deputāti un darbinieki, bet arī apmeklētāji.

2. izcēlums

Pārbraucienos starp Briseli, Luksemburgu un Strasbūru radīto emisiju apjoma mazināšanās

Salīdzinājumā ar 2006. gadu emisiju apjoms, ko radījuši Eiropas Parlamenta darbinieku pārbraucieni starp Briseli, Strasbūru un Luksemburgu, 2012. gadā ir samazinājies par 34 %. Tas lielā mērā ir skaidrojams ar faktu, ka liela daļa lidojumu ir aizstāti ar braucieniem ar vilcienu.

Kilometri (miljoni)	2006	2012	Attīstība
Ar automašīnu	10,4	9,3	– 10 %
Ar vilcienu	3,0	7,1	+ 139 %
Ar lidmašīnu	4,8	0,5	– 90 %
Kopā	18,1	16,9	– 7 %

Avots: Eiropas Revīzijas palātas aprēķinu pamatā ir Parlamenta sniegtie dati.

Piezīme. Noapaļošanas dēļ uzrādītā kopējā summa, iespējams, precīzi neatbilst saskaitāmo summai.

Nereti kā emisiju avoti netiek ņemti vērā pamatlīdzekļi, preces un pakalpojumi, lai gan tiem ir būtiska nozīme

43

Preces (piemēram, pārtikas vai biroja preces) vai pakalpojumi (piemēram, uzkopšanas un ēdināšanas pakalpojumi) rada emisijas, kas, izņemot ar papīru saistītās emisijas, tika novērtētas reti. Iepriekšminētais attiecas arī uz emisijām, kas tiek radītas ilglietojuma preču (piemēram, IT aprīkojuma) ražošanas procesā un ēku būvniecības vai renovācijas darbu laikā. Tikai Eiropas Parlaments aprēķināja visu pamatlīdzekļu, preču un pakalpojumu radīto ietekmi uz savu oglekļa dioksīda pēdu, un tā veidoja aptuveni 30 % no kopējās ziņotās 2012. gada oglekļa emisijas pēdas. Eiropas Savienības Tiesas radīto ietekmi aplēsa, pamatojoties uz 2010. gada datiem.

Vairāk nekā puse pārbaudīto ES iestāžu un struktūru nebija noteikušas nekādus kvantitatīvos mērķus savu emisiju samazināšanai, un tikai divas no tām bija paredzējušas kvantitatīvos mērķus 2020. gadam

44

Palāta uzskata, ka kvantitatīvu samazināšanas mērķu izvirzīšana ir svarīga plānošanai un ilgtspējīgas vides pārvaldības nodrošināšanai organizācijā. Šādu mērķu publiska paziņošana un to sasniegšana ir svarīga, lai nodrošinātu SEG emisiju samazināšanas centienu ticamību.

45

Vairāk nekā puse pārbaudīto ES iestāžu un struktūru 2013. gadā nebija noteikušas kvantitatīvus mērķus attiecībā uz to radīto SEG emisiju apjoma samazināšanu. Pārējās ES iestādes un struktūras ir noteikušas mērķus saistībā ar konkrētām darbībām vai emisiju avotiem vai vispārējus mērķus, bet Eiropas Parlaments ir apvienojis abus mērķu veidus (sk. **3. tabulu**).

Priekšroka tika dota īsā termiņā īstenojamiem mērķiem...

46

Vairākumā gadījumu tiek izmantoti īstermiņa mērķi, kas īstenojami laikposmā no viena līdz trim gadiem. Revīzijā tika konstatēts, ka šādi īstermiņa mērķi var būt noderīgi tiktāl, ciktāl iespējams panākt "ātrus ieguvumus", piemēram, kad emisiju apjoma samazināšana tiek īstenota, pārejot uz zaļo elektroenerģiju. Būtisku ar īstermiņa mērķiem saistītu risku rada apstākļi, ka tie nesniedz pienācīgu laiku tādu pasākumu veikšanai, kam vajadzīga lielāka sagatavošanās un kas nodrošina emisiju ietaupījumus tikai pēc vairākiem gadiem pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas (it īpaši būvniecības projekti). Turklāt revīzijā tika konstatēts risks, ka klimata svārstības varētu kropļot īstermiņa mērķus, kas no gada uz gadu tiek noteikti attiecībā uz enerģijas patēriņu ēkās.

3. tabula

Skaitļos izteikti SEG emisiju samazināšanas mērķi

Apzīmējumi:

- Jā
- x Nē

	Nozaru mērķi	Vispārējais mērķis	Absolūtie mērķi	Relatīvie mērķi	Īstermiņa mērķi (viens līdz trīs gadi)	Starpposma mērķis (2020)	Ilgtermiņa mērķis (2030)
Eiropas Parlaments	●	●	x	●	x	● ¹	x
Eiropas Komisija	●	x	●	●	●	x	x
Eiropas Centrālā banka	x	●	●	x	●	x	x
Komitejas (EESK un RK)	●	x	x	●	●	x	x
Eiropas Investīciju banka	x	●	x	●	x	●	x
Eiropas Vides aģentūra	●	x	●	●	●	x	x
Eiropadome un ES Padome	x	x	x	x	x	x	x
Eiropas Savienības Tiesa	x	x	x	x	x	x	x
Eiropas Revīzijas palāta	x	x	x	x	x	x	x
Eiropas Ārējās darbības dienests	x	x	x	x	x	x	x
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs	x	x	x	x	x	x	x
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	x	x	x	x	x	x	x
Eiropas Zāļu aģentūra	x	x	x	x	x	x	x

1 Papildus ir noteikti daži starpposma samazināšanas mērķi 2016. gadam attiecībā uz enerģiju, papīru un atkritumiem.

Skaitļos izteikti mērķi nosaka, kāds emisiju samazinājums ir jāsasniedz laika gaitā. Ir četru veidu skaitļos izsakāmi mērķi.

- o **Nozaru** mērķi attiecas uz emisijām, ko rada konkrētas darbības (piemēram, ēku apkures un dzesēšanas radītās emisijas).
- o **Vispārējais** mērķis attiecas uz visām emisijām, ko radījušas iestādes/struktūras darbības.
- o **Absolūto** mērķu nolūks ir samazināt emisijas, ko radījušas konkrētas darbības vai iestāde/struktūra kopumā, salīdzinājumā ar emisiju apjomu bāzes gadā.
- o **Relatīvie** mērķi ir paredzēti emisiju samazināšanai uz personu vai uz kvadrātmetru salīdzinājumā ar bāzes gadu.

47

Samazinājuma mērķi ir noteikti absolūtā (kopējo emisiju samazinājums) vai relatīvā izteiksmē (emisiju samazinājums uz cilvēku vai kvadrātmetru) vai kā abu izteiksmju kombinācija. ES klimata politikai, kuras mērķis ir kopējo emisiju samazināšana, vairāk atbilst absolūtu samazināšanas mērķu noteikšana.

Turklāt, īstenojot absolūtus samazināšanas mērķus, zināmā mērā uzlabojas arī darbības rezultāti, izņemot situācijas, kad iestāde vai struktūra veic darbības sašaurināšanu.

...un gadījumos, kad ir paredzēti mērķi attiecībā uz 2020. gadu, tie ir relatīvi

48

Mērķus attiecībā uz 2020. gadu ir noteicis Eiropas Parlaments un Eiropas Investīciju banka. Šie mērķi ir paziņoti kā relatīvie mērķi.

49

Parlamenta vides deklarācijā noteikts mērķis laikposmā no 2006. līdz 2020. gadam par 30 % samazināt emisijas uz pilnas slodzes darbinieka ekvivalentu. **4. tabulā** ir salīdzinātas emisijas 2006. gadā²³ ar emisijām 2012. gadā uz pilnslodzes ekvivalentu gan absolūtos, gan relatīvos skaitļos²⁴.

23 Pirmais gads, par kuru Parlaments paziņoja oglekļa dioksīda pēdu, bija 2006. gads.

24 Neto emisijas (zaļā elektroenerģija atspoguļota kā tāda, kas rada nulles emisijas). Eiropas Parlamenta izmantotais jēdziens "pilnslodzes ekvivalents" (sk. glosāriju) ietver ne tikai Parlamenta deputātus un darbiniekus, bet arī tā apmeklētājus.

25 Neto emisijas (zaļā elektroenerģija atspoguļota kā tāda, kas rada nulles emisijas). Būtu jānorāda, ka EIB emisiju rādītājus nevar salīdzināt ar Parlamenta emisiju rādītājiem, jo atšķiras metodoloģiskās pamatkonceptijas.

4. tabula

Parlamenta SEG emisiju apjoma samazinājums absolūtos un relatīvos skaitļos

	2006	2012	Samazinājums
Emisiju kopējais apjoms 2012. gadā (CO ₂ e tonnas)	100 138	91 893	– 8,2 %
Emisijas uz pilnslodzes ekvivalentu	9,37	6,89	– 26,4 %

Avots: EP 2013. gada vides deklarācija.

50

Lai pārraudzītu un ziņotu par sekēm salīdzinājumā ar bāzes gadu (2007. gadu), EIB ziņojumā par oglekļa dioksīda pēdu 2012. gadā ir izmantots mērķis līdz 2020. gadam par vismaz 20 % samazināt oglekļa pēdu uz personu. **5. tabulā** ir salīdzinātas emisijas 2007. gadā ar emisijām 2012. gadā uz vienu darbinieku gan absolūtos, gan relatīvos skaitļos²⁵.

5. tabula

EIB SEG emisiju apjoma samazinājums absolūtos un relatīvos skaitļos

	2007	2012	Samazinājums
Emisiju kopējais apjoms 2012. gadā (CO ₂ e tonnas)	17 932	16 441	– 8,3 %
Emisijas uz darbinieku	11,9	7,5	– 37,0 %

Avots: Eiropas Investīciju bankas ziņojums par oglekļa dioksīda pēdu 2012. gadā.

Ilgtermiņa mērķi laikposmam pēc 2020. gada nav noteikti

51

Neviena no ES iestādēm un struktūrām nav noteikusi ilgtermiņa mērķus laikposmam pēc 2020. gada. Komisijas 2014. gada janvāra ierosinājums par saistošu ES SEG samazinājuma mērķi 2030. gadam (sk. 4. punktu) ES iestādēm un struktūrām sniedz iespēju izstrādāt un īstenot kopīgu ilgtermiņa pieeju.

Atlikušo emisiju izlīdzināšana tiek izmantota ierobežotā mērā, un ES iestādēm un struktūrām nav vienotas pieejas

52

Oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšana²⁶ ir mehānisms, ar kura palīdzību organizācija kompensē savas SEG emisijas vai to daļu, maksājot par līdzvērtīgu oglekļa dioksīda emisiju ietaupījumu citviet pasaulē, piemēram, par emisiju ietaupījumiem, kas panākti, aizstājot ar akmeņoglēm kurināmas spēkstacijas ar vēja parkiem. Oglekļa dioksīda emisiju kvalitatīva izlīdzināšana ir jāpārbauda saskaņā ar atzītu sistēmu, lai nodrošinātu, ka emisiju samazinājumi ir papildinoši (t. i., neietver samazinājumus, kas būtu notikuši tik un tā), pastāvīgi, netiek aprēķināti divreiz un ka netiek pieļauta pārvirze. Ja visas ne-novēršamās emisijas izlīdzina, darbību var uzskatīt par "oglekļa emisiju ziņā neitrālu"²⁷.

53

ES iestādēm un struktūrām nav pienākuma izmantot oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu. Tomēr dažas no tām ir sākušas to izmantot, lai gan ierobežotā mērā. Revīzijā tika konstatēts, ka cenas, ko šīs iestādes un struktūras maksāja par oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu, svārstījās no EUR 3,45 līdz EUR 24,5 par CO₂e tonnu un tādējādi bija ievērojami zemākas par maksimālo cenu EUR 40, ko Eiropas Parlaments un Padome (2007. gada cenās) noteica direktīvā par "tīrajiem" autotransporta līdzekļiem²⁸.

Nedaudzas ES iestādes un struktūras brīvprātīgi izmantoja oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu

54

Pirmā iestāde, kas izmantoja oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu, bija Eiropas Vides aģentūra. Oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas shēma attiecībā uz komandējumiem tika ieviesta 2006. gadā. Eiropas Vides aģentūras ceļojumu aģentūra aprēķina radīto emisiju apjomu, un tiek izmantota attiecīga izlīdzināšana, lai atbalstītu tā dēvētos "zelta standartu"²⁹ energoefektivitātes projektus Āfrikā. Kopējās izlīdzināšanas izmaksas par 745 tonnām 2012. gadā sasniedza EUR 11 286. Cena par vienu tonnu bija EUR 15,15. Turklāt 2013. gada jūlijā tika pieņemts lēmums ar apkuri saistītās 2010., 2011. un 2012. gada emisijas izlīdzināt EUR 2 420 vērtībā (cena par vienu tonnu – EUR 10) saistībā ar vēja parka projektu Turcijā.

26 Oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu nevajadzētu jaukt ar Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS), kas ir obligāta SEG emisiju kvotu tirdzniecības sistēma saistībā ar liela enerģijas patēriņa darbībām. Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

27 Sk. definīciju, ko sniedzis Apvienotās Karalistes Enerģētikas un klimata pārmaiņu departaments dokumentā "Vadlinijas oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanai publiskajā sektorā", 2. versija, 2011. g., 11. lpp.: "Oglekļa emisiju ziņā neitrāls" nozīmē to, ka oglekļa emisiju atlikums ir vienāds ar nulli pēc tam, kad ir piemērota pārredzama procedūra emisiju aprēķināšanai, to samazināšanai un atlikušo emisiju izlīdzināšanai."

28 Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/33/EK par "tīro" un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu pielikumu (2. tabulu) (OV L 120, 15.5.2009., 5. lpp.).

29 "Zelta standarts", ko 2003. gadā ierosināja nevalstisko organizāciju grupa, ir plaši izmantots brīvprātīgas sertifikācijas standarts oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas projektiem.

55

Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs ir izmantojis emisiju izlīdzināšanu kopš 2010. gada, lai pakāpeniski īstenotu oglekļa neitralitāti, ņemot vērā apstākli, ka tā ziņošanas mērogs par CO₂ emisijām turpmākajos gados būs plašāks. Attiecībā uz 2 145 emisiju tonnām, par kurām tika ziņots 2012. gadā, tika izmantota izlīdzināšana EUR 52 549 vērtībā, t. i., maksājot EUR 24,5 par tonnu, lai atbalstītu efektīvu ar koksnī kurināmu krāšņu izplatīšanas projektu Nigērijā.

56

Eiropas Parlaments 2012. gadā pirmo reizi izmantoja oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas shēmu. Eiropas Parlamenta Prezidijs pieņēma lēmumu izlīdzināt konkrētas emisiju kategorijas (galvenokārt saistītas ar enerģijas patēriņu ēkās un ierēdņu darba braucieniem), kas veidoja aptuveni 27 % no Parlamenta paziņotās 2011. gada oglekļa dioksīda pēdas. ņemot vērā oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas vienības tirgus cenu pazemināšanos, faktiskā Parlamenta samaksātā cena bija nevis sākotnēji prognozētie EUR 705 000, bet gan EUR 89 558³⁰ (EUR 3,45 par tonnu) saistībā ar energoefektivitātes projektu tērauda ražošanas rūpnīcā Ķīnā, kurš atbilda kvalitātes "zelta standartam"³¹.

57

Eiropas Centrālā banka izmantoja izlīdzināšanu attiecībā uz braucieniem ar vilcienu. 30,9 tonnas CO₂e 2012. gadā veidoja tikai nelielu daļu no komandējumu radītajām emisijām. Attiecībā uz starptautisku komandējumu pakalpojumu iepirkšanu ECB 2012. gada decembra norādēs³² par ilgtspējīgu iepirkumu ir ieteikts izvirzīt prasību sekmīgajam pretendents kompensēt komandējumus radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas 100 % apmērā.

Norādēs ierosināts nodrošināt, lai oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanā izmantotie projekti atbilstu papildnāmības un pastāvības kritērijiem, lai tiktu novērsta pārvirze un dubulta uzskaitē un lai izlīdzināšanu pārbaudītu neatkarīga trešā persona. Revīzijas laikā ieteikums vēl nebija izpildīts.

Divas ES struktūras pieņēma lēmumu izmantot izlīdzināšanu, bet atlika vai apturēja tā īstenošanu

58

Eiropas Investīciju bankas Vadības komiteja 2007. gadā apstiprināja oglekļa emisiju neitralitātes principu un nolēma, ka tā "pēc pienācīgu pasākumu veikšanas emisiju apjoma samazināšanai izlīdzinās savas atlikušās emisijas, izmantojot kvalitatīvas oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas vienības". Tomēr revīzijas laikā lēmums vēl nebija īstenots. EIB pieņēma lēmumu, ka īstenošana tiks sākta 2014. gadā, izlīdzinot atlikušo 2013. gada oglekļa dioksīda pēdu.

59

Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA) 2008. gadā parakstīja pamatnolīgumu par oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas pakalpojumu nodrošināšanu, lai izlīdzinātu gaisa pārvadājumu radītās emisijas. Saskaņā ar EASA sniegto informāciju 2010. gadā pēc transporta budžeta samazināšanas nolīguma īstenošana tika apturēta. EASA 2012. gadā izmantoja izlīdzināšanu attiecībā uz braucieniem ar vilcienu.

30 Tas veidoja mazāk nekā 10 % no summas, kas saskaņā ar Parlamenta budžeta 239. pantu bija pieejama ar oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu saistītiem izdevumiem (EUR 950 000). Tomēr atlikusi 239. pantā paredzētā summa netika izmantota, lai iegādātos vairāk oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas vienību.

31 Tehniskajās specifikācijās netika iekļautas prasības attiecībā uz oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas vienību izcelsmes valstīm, lai gan Parlamenta ārējais konsultants bija ieteicis dot priekšroku ES dalībvalstīm vai vismazāk attīstītajām valstīm.

32 Sk. arī 88. punktu.

Komisija neizmanto emisiju izlīdzināšanu

60

Komisijas tīmekļa vietnē³³ klimata pārmaiņu novēršanas komisāre iesaka ES iedzīvotājiem apsvērt brīvprātīgu emisiju izlīdzināšanu saistībā ar lidojumiem (sk. **3. izcēlumu**).

61

Tomēr, tāpat kā lielākā daļa ES iestāžu un struktūru, Komisija pašlaik neveic savu emisiju izlīdzināšanu, tostarp to emisiju izlīdzināšanu, kuras ir radījuši tās locekļu un darbinieku lidojumi. To iestāžu un struktūru vadītāji, kuras pašlaik neveic savu emisiju izlīdzināšanu, izmanto dažādus argumentus, kurus var rezumēt šādi:

- a) izlīdzināšana netiek uzskatīta par papildinājumu savu emisiju samazināšanai, bet kā alternatīva iespēja, kas salīdzinājumā ar savu emisiju samazināšanas centieniem ir mazāk uzticama. Tāpēc visas pieejamās budžeta apropriācijas būtu jāiegulda energoefektivitātes pasākumos;

- b) ja vēl nav izmantotas visas pārējās esošo emisiju novēršanas vai samazināšanas iespējas, izlīdzināšana tiek uzskatīta par pāragru;
- c) lai īstenotu politikas programmu, kas paredzētu ar izlīdzināšanu nodrošināt oglekļa neitralitāti, būtu vajadzīgs visām ES iestādēm un struktūrām kopīgs atbilstošs tiesiskais un finanšu regulējums;
- d) oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas kvalitāte ne vienmēr ir pietiekami garantēta.

Palāta uzskata, ka oglekļa dioksīda emisiju kvalitatīvas izlīdzināšanas izmantošana papildus emisiju apjoma samazināšanas pasākumiem (nevis šādu samazināšanas pasākumu vietā) nodrošinātu pienācīgu šo problēmu risinājumu.

33 Ways you can fight climate change [Kā jūs varat novērst klimata pārmaiņas], 2014. gada janvāris (http://ec.europa.eu/clima/citizens/tips/tips_04_en.htm).

ES iestādes un struktūras pilnībā neizmanto Komisijas atbalstītos vides pārvaldības instrumentus

Progress, ieviešot Eiropas Vides vadības un audita sistēmu (EMAS), ir lēns

62

Komisija atbalsta ES Vides vadības un audita sistēmas izmantošanu visās dalībvalstīs. EMAS mērķis ir nodrošināt organizāciju veikuma vides jomā pastāvīgu uzlabošanu, sistemātiski un regulāri novērtējot visu ar to darbību saistīto vides aspektu pārvaldību un tādējādi pievērsties ne tikai SEG emisijām. Akreditētiem ārējiem vides verificētājiem ir jāapstiprina organizācijas atbilstība EMAS regulas noteikumiem, un tikai tad dalībvalstu atbildīgās struktūras drīkst šo organizāciju reģistrēt, turklāt šāda pārbaude ir regulāri veicama arī vēlāk, lai varētu atjaunot reģistrāciju³⁴. Komisija uzskata, ka "EMAS ir visuzticamākais un spēcīgākais vides pārvaldības rīks tirgū"³⁵. Tajā var piedalīties arī organizācijas, kas darbojas ārpus ES.

63

Dalība EMAS ir brīvprātīga, un iestādes un struktūras, kas tajā piedalās, "varētu gūt pievienoto vērtību attiecībā uz reglamentējošo kontroli, samazinātām izmaksām un organizācijas tēlu sabiedrībā, ja vien tās var uzskatāmi parādīt labāku veikumu vides jomā".³⁶ Saskaņā ar EMAS regulu dalībnieki drīkst reģistrēt arī tikai organizācijas daļas.

Publiskās pārvaldes iestādēm kopš 2001. gada ir pieejama EMAS reģistrācija, un 2014. gada jūnijā bija reģistrētas septiņas no 15 ES iestādēm un struktūrām, kurās tika veikta revīzija

64

Pirmā EMAS regula, kas tika pieņemta 1993. gadā, attiecās tikai uz rūpniecības uzņēmumiem. Pēc pirmās EMAS regulas pārskatīšanas 2001. gadā (EMAS II) tika paredzēts, ka sistēmā drīkst piedalīties visu tautsaimniecības nozaru dalībnieki, tostarp publisko un privāto pakalpojumu sniedzēji. ES iestādes tika aicinātas ietverties "īstenot šajā regulā noteiktos principus"³⁷. Regulas otrā pārskatītā versija (EMAS III) tika pieņemta 2009. gadā, padarot sistēmu pievilcīgāku mazajām organizācijām, tostarp publiskās pārvaldes iestādēm, kurās tiek nodarbinātas mazāk nekā 250 personas.

34 2014. gada janvārī EMAS bija reģistrētas vairāk nekā 4500 organizācijas un aptuveni 7800 objekti.

35 Sk. EMAS faktu kopsavilkumu "EMAS and ISO 14001: complementarities and differences" ["EMAS un ISO 14001: papildināmība un atšķirības"] (http://ec.europa.eu/environment/emas/pdf/factsheet/EMASiso14001_high.pdf).

36 Sk. 8. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regulā (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu (OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp.).

37 Sk. 21. apsvērumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 19. marta Regulā (EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām ļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) (OV L 114, 24.4.2001., 1. lpp.).

65

Septiņas no pārbaudītajām ES iestādēm un struktūrām 2014. gada jūnijā bija reģistrētas EMAS, un piecas no pārbaudītajām iestādēm un struktūrām gatavojās reģistrēties. **6. tabulā** ir sniegta situācijas pārskats.

66

Trīs no EMAS sertificētajām iestādēm un struktūrām ir izmantojušas iespēju reģistrēt tikai daļu no savām darbavietām vai ēkām. Šie darbības jomas ierobežojumi vairākumā gadījumu ir īslaicīgi un attiecas uz ēkām, kas vēl neatbilst EMAS vai kuras nākamajos gados ir plānots atbrīvot.

6. tabula

Reģistrēšanās ES Vides vadības un audita sistēmā

Iestāde/struktūra	Reģistrēts EMAS vai plānota reģistrācija	Ēkas platības aptvērums 2013. gadā
Eiropas Vides aģentūra	Kopš 2005. gada	100 %
Eiropas Komisija	Kopš 2005. gada	Brisele 85 %
		Luksemburga 31 %
		Petena (KPC) 100 %
		Citas KPC darbavietas 0 %
		Publikāciju birojs (Luksemburga) 0 %
		Grendža 0 %
		Izpildaģentūras 0 %
		Dalībvalstu pārstāvniecības 0 %
		KOPĒJĀ aptvertā PLATĪBA 57 %
Eiropas Parlaments	Kopš 2007. gada	Trīs galvenās darbavietas 85 % Biroji dalībvalstīs 0 %
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs	Kopš 2008. gada	77 % (nav iekļauta viena īrētā ēka)
Eiropas Centrālā banka	Kopš 2010. gada	100 % (izņemot platību ārējā datu centrā)
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	Kopš 2011. gada	100 % no pilnībā izmantotajām piecām ēkām 0 % no ēkām, kas tiek izmantotas kopā ar Komisiju
Eiropas Savienības Reģionu komiteja		
Eiropadome	Sagatavošanās process, reģistrēšanās plānota 2015. gadā	Nav pieejams
Eiropas Savienības Padome		
Eiropas Zāļu aģentūra	Sagatavošanās process, reģistrēšanās plānota 2015. gadā	Nav pieejams
Eiropas Savienības Tiesa	Sagatavošanās process, reģistrēšanās plānota 2016. gadā	Nav pieejams
Eiropas Revīzijas palāta	Sagatavošanās process, reģistrēšanās plānota 2016. gadā	Nav pieejams
Eiropas Investīciju banka	Sagatavošanās vides vadības sistēmai. Nav pieņemts lēmums par EMAS ieviešanu (kā alternatīva tiek apsvērts ISO 14001)	Nav pieejams
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	Nav pieņemts lēmums par EMAS	Nav pieejams
Eiropas Ārējās darbības dienests	Nav pieņemts lēmums par EMAS	Nav pieejams

Komisija vides vadības un audita sistēmai (EMAS) pašlaik piemēro ievērojamus darbības jomas ierobežojumus

67

Komisija pašlaik piemēro plašākus EMAS darbības jomas ierobežojumus nekā citas iestādes un struktūras. To var daļēji skaidrot ar Komisijas lielumu, it īpaši attiecībā uz tās daudzajām darbavietām vairākās dalībvalstīs, kā arī daudzajām aptveramajām ēkām. Tomēr kavējumi ir skaidrojami arī ar lēno lēmumu pieņemšanas procesu un zemo prioritāti pieejamo personāla resursu ziņā.

68

Lai gan 2005. gadā tika pabeigts EMAS eksperimentālais projekts, kas tika īstenots dažos departamentos, aptverot astoņas ēkas Briselē, Komisija tikai 2009. gadā pieņēma lēmumu paplašināt EMAS reģistrāciju, iekļaujot visas savas darbības un ēkas Briselē un Luksemburgā. Šā mērķa īstenošanai termiņš nav noteikts.

69

Piecas no Kopīgā pētniecības centra darbavietām 2010. gadā tika sertificētas atbilstoši ISO 14001 standartam. Tomēr netika izmantota iespēja tajā pašā laikā iegūt arī EMAS reģistrāciju³⁸.

70

Komisija 2013. gada novembrī apņēma laika gaitā piemērot EMAS "visām tās darbībām un darbavietām Eiropas Savienībā"³⁹. Lēmumā ir nepārprotami minēta EMAS reģistrācijas paplašināšana, iekļaujot tajā Kopīgā pētniecības centra darbības un iekārtas un Pārtikas un veterināro dienestu Grendžā. Tomēr tajā nekas nav sacīts par izpildaģentūrām un Komisijas pārstāvniecībām dalībvalstīs (vairāk nekā 35 ēkās ar aptuveni 38 000 kvadrātmētru lielu kopējo platību). Sistēmas izmantošana pārstāvniecībās sniegtu iespēju aktīvi veicināt EMAS izmantošanu dalībvalstīs un pierādīt, ka tā var būt noderīga arī mazām organizācijām⁴⁰.

71

Līdzīgi apsvērumi attiecas uz ES delegācijām (vairāk nekā 140 valstīs ar aptuveni 250 000 kvadrātmētrus lielu kopējo platību), ko pašlaik pārvalda Eiropas Ārējās darbības dienests. EĀDD vēl nav paudis apņēmību pieņemt EMAS.

38 EMAS ietver visas ISO 14001 prasības, kā arī citus kritērijus. Abas sistēmas iespējams apstiprināt un sertificēt vienlaikus. Tādējādi, vienā un tajā pašā laikā veicot reģistrāciju abās sistēmās, papildu izmaksas, ja tādas rodas, ir nelielas.

39 2013. gada 18. novembra Lēmums C(2013) 7708 final par Komisijas dienestu veiktu Kopienas vides vadības un audita sistēmas (EMAS) piemērošanu.

40 Komisija ir publicējusi dokumentu "EMAS instrumentu kopa mazām organizācijām" un atbalsta standartizētas metodikas "EMAS Easy" izmantošanu.

EMAS rada izmaksas, bet stimulē uzlabojumus vides jomā un finanšu līdzekļu ietaupījumus

72

Revīzijā tika konstatēts, ka *EMAS* pārvaldības izmaksas svārstījās no EUR 50 000 līdz 1 miljonam EUR gadā, un šī summa bija atkarīga no ES iestādes vai struktūras lieluma, kā arī tā, cik vērienīgi bija ar sistēmas darbību saistītie mērķi. Šajā aplēsē ir iekļautas izmaksas, kas saistītas ar personālu, kā arī ar pārbaudēm un iekšējās revīzijas pakalpojumiem, bet tā neietver *EMAS* stimulētus ieguldījumus.

73

Parasti *EMAS* ieviešana veicina darbības rezultātu uzlabojumus, kas sākas sagatavošanās posmā pirmajai *EMAS* reģistrācijai. Piemēram, attiecībā uz 2012. gadu gan Eiropas Centrālā banka (*EMAS* reģistrācija kopš 2010. gada), gan Komitejas (*EMAS* reģistrācija kopš 2011. gada) ziņoja par elektroenerģijas patēriņa uz personu samazinājumu 20 % apmērā salīdzinājumā ar 2008. gadu, un, sākot ar 2009. gadu, abos gadījumos bija vērojams pastāvīgs samazinājums.

74

Šādi ietaupījumi labvēlīgi ietekmē ne tikai vidi, bet arī finanšu situāciju. Parasti ES iestādes un struktūras, kas ir ieviesušas *EMAS*, neveic īpašu šīs sistēmas veicināto finanšu ietaupījumu uzraudzību. Tomēr gadījumos, kad bez iepriekšējiem ieguldījumiem tiek panākti enerģijas un citu resursu patēriņa ietaupījumi, it īpaši, labāk apsaimniekojot ēkas (piemēram, pielāgojot apkures periodus un vidējās temperatūras) vai mainoties darbinieku uzvedībai (piemēram, izslēdzot elektroniskās ierīces pirms došanās prom no biroja), *EMAS* rada tūlītēju labvēlīgu ietekmi finanšu jomā.

75

Gadījumos, kad ir jāveic ieguldījumi, lai panāktu darbības rezultātu uzlabojumus, finanšu ietaupījumu gūšanai būs vajadzīgs ilgāks laiks. Piemēram, leikšējā tirgus saskaņošanas birojs novērtēja finansiālo ietekmi, ko laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam deva *EMAS* stimuletie ieguldījumi, kuri tika veikti, lai uzlabotu ēku energoefektivitāti (saules enerģijas paneli, iekštelpu renovācija, dzesēšanas iekārta), un konstatēja, ka tā sasniegta apmēram 2,5 miljonus EUR. Saskaņā ar leikšējā tirgus saskaņošanas biroja sniegto informāciju gaidāmie enerģijas izmaksu ietaupījumi liecina, ka ienākumu no ieguldījumiem periods ir aptuveni septiņi gadi.

76

Komisija aprēķināja, ka *EMAS* pasākumi, kas tika īstenoti, lai samazinātu enerģijas un ūdens patēriņu tās izmantotajās ēkās Briselē, 2012. gadā ļāva ietaupīt (bruto) aptuveni 7 miljonus EUR⁴¹. Kopējais enerģijas patēriņš Komisijas ēkās Briselē⁴² 2012. gadā bija par aptuveni 15 % mazāks nekā 2005. gadā.

Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem zaļais iepirkums ir iespēja, nevis pienākums, un to sistemātiski izmanto tikai dažas iestādes un struktūras

77

Komisijas paziņojumā "Publiskais iepirkums, ņemot vērā vides uzlabošanas aspektus"⁴³ "zaļais" publiskais iepirkums (ZPI) ir definēts kā "process, kura ietvaros valsts iestādes cenšas iepirkt preces, pakalpojumus un būvdarbus, kuru ietekme uz vidi visā to dzīves ciklā būtu mazāka nekā precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem, kam raksturīgas tādas pašas primārās funkcijas, bet kas būtu iegādāti, piemērojot citādus iepirkuma principus."

- 41 Saskaņā ar piemēroto metodi 2005. gads bija bāzes gads. "Virtuālais patēriņš" 2012. gadā (bez *EMAS* enerģijas un ūdens taupīšanas pasākumu īstenošanas) tika aprēķināts, pamatojoties uz 2005. gada enerģijas patēriņa rādītāju [kwh/m²] un faktisko 2012. gadā izmantoto platību. Šis "virtuālais patēriņš" tika salīdzināts ar faktisko patēriņu 2012. gadā. Pēc tam "virtuālā patēriņa" izmaksas 2012. gada cenās tika salīdzinātas ar faktiskajām/reālajām izmaksām 2012. gadā, lai noteiktu panākto finanšu ietaupījumu summu.
- 42 Dati attiecas uz Komisijas izmantotajām ēkām un ietver faktisko nekustamā īpašuma portfeli katrā konkrētajā gadā. Aprēķinā netika iekļautas izpildaģentūras.
- 43 COM(2008) 400, galīgā redakcija, 16.7.2008.

78

Noteikumi, kurus pašlaik piemēro ES iestāžu un struktūru publiskajam iepirkumam, pastāvot vienam izņēmumam⁴⁴, neparedz pienākumu iegādāties preces, pakalpojumus un būvdarbus, kuru ietekme uz vidi būtu mazāka. Zaļais publiskais iepirkums tiek uzskatīts par iespēju, un tas nav obligāts.

79

ES Finanšu regulā nav sniegta atsauce uz zaļā publiskā iepirkuma izmantošanu⁴⁵. Tās piemērošanas noteikumi⁴⁶ paredz iespēju izmantot ekoloģiskus apsvērumus publiskā iepirkuma procedūrā, un tajos ir izklāstītas prasības attiecībā uz to, kā rīkoties, ja šādi apsvērumi ir izmantoti tehniskajās specifikācijās, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijos vai līguma izpildes klauzulās. Piemērošanas noteikumu normas ir saskaņotas ar bijušo ES Publiskā iepirkuma direktīvu⁴⁷.

80

Tomēr direktīvas par "tīro" un energoefektīvo autotransporta līdzekļu⁴⁸ izmantošanas veicināšanu noteikumi, kas paredz, ka publiskās pārvaldes iestādēm jāņem vērā to darbmūža ietekme uz enerģētiku un vidi, nav iekļauti piemērošanas noteikumos. Tas attiecas arī uz direktīvu par energomarkējumu⁴⁹, kurā noteikta prasība, lai līgumslēdzēji censtos iepirkt tikai tādus ražojumus, kas atbilst kritērijiem par visaugstākajiem funkcionalitātes rādītājiem un piederību pie ražojumu klases ar vislielāko energoefektivitāti⁵⁰.

Visbeidzot, Finanšu regulas piemērošanas noteikumos vēl nav ņemtas vērā arī attiecīgās prasības, kas paredzētas direktīvā par energoefektivitāti⁵¹. Tādējādi prasības, kas saskaņā ar tiesību aktiem jāpilda visām ES iestādēm un struktūrām attiecībā uz zaļo iepirkumu, nav tik stingras kā dalībvalstu iestādēm.

Komisija atbalsta brīvprātīgu zaļā iepirkuma izmantošanu

81

Komisijas Budžeta ģenerāldirektorāta publicētajā "Publiskā iepirkuma rokasgrāmatā"⁵² un tā "Apkārtrakstā par vides apsvērumu iekļaušanu ES iestāžu piešķirtajos publiskajos līgumos"⁵³ lasītājam ieteikts iepazīties ar brīvprātīgā zaļā publiskā iepirkuma ieteikumiem⁵⁴ un Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta (turpmāk – Vides ĢD) publicēto "ZPI instrumentu kopu".

44 Pašlaik zaļais iepirkums ES iestādēm ir obligāts tikai vienā jomā, proti, attiecībā uz energoefektīvu biroja aprīkojumu, kas ietilpst programmas "Energy Star" darbības jomā. Sk. 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regulā (EK) Nr. 106/2008 par Savienības biroja iekārtu energoefektivitātes marķēšanas programmu (OV L 39, 13.2.2008., 1. lpp.).

45 Plašākā kontekstā jānorāda, ka Finanšu regulā nav arī pieminēti jēdzieni "vide", "ilgtspējīga attīstība" vai "ilgtspēja".

46 Komisijas 2012. gada 29. oktobra Deleģētā regula (ES) Nr. 1268/2012 par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, piemērošanas noteikumiem (OV L 362, 31.12.2012., 1. lpp.).

47 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.).

48 Direktīva 2009/33/EK.

49 Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 19. maija Direktīva 2010/30/ES par enerģijas un citu resursu patēriņa norādīšanu ražojumiem, kas saistīti ar energopatēriņu, izmantojot etiķetes un standarta informāciju par precēm (OV L 153, 18.6.2010., 1. lpp.).

50 Sk. 9. pantu Direktīvā 2010/30/ES.

51 Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

52 2013. gada aprīļa izdevums.

82

ZPI instrumentu kopas ietvaros ir ierosināts iekļaut “zaļās prasības” iepirkuma procedūras dokumentos izklāstītajās tehniskajās specifikācijās, atlases un/vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijos, kā arī līguma izpildes klauzulās. Revīzijas veikšanas laikā ZPI kritēriji aptvēra 19 preču/pakalpojumu grupas⁵³. Attiecībā uz katru no šīm preču/pakalpojumu grupām ir ierosināti divi ZPI kritēriju veidi. Saskaņā ar Vides ĢD sniegto informāciju

- a) pamatkritēriji ir kritēriji, kurus var izmantot jebkura līgumslēdzēja iestāde, un tie attiecas uz būtiskāko ietekmi uz vidi. Šie kritēriji ir izstrādāti tā, lai to izmantošanai vajadzētu minimālas papildu pārbaudes vai papildu izmaksas, tādā veidā nodrošinot vienkāršu ZPI piemērošanu;
- b) paplašinātie kritēriji ir paredzēti tiem, kas vēlas iegādāties labākos tirgū pieejamos izstrādājumus. Piemērojot šos kritērijus, varētu būt vajadzīgas papildu pārbaudes un/vai nelielas papildu izmaksas salīdzinājumā ar citiem izstrādājumiem ar tādām pašām funkcijām.

Lielākā daļa iestāžu un struktūru izmantoja zaļo iepirkumu, bet tikai dažas to darīja sistemātiski

83

Revīzijā tika konstatēts, ka Eiropas Vides aģentūra un Eiropas Centrālā banka⁵⁴, izmantojot iekšējās norādes un sistemātisku uzraudzību, *de facto* ir panākusi, ka zaļais iepirkums visos atbilstošajos gadījumos ir obligāts. Reģionu komitejā un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā obligātais zaļais iepirkums attiecās tikai uz kopīgo dienestu aicinājumiem iesniegt piedāvājumus. Eiropas Ārējās darbības dienests informēja Palātu, ka tas vēl neizmanto zaļo iepirkumu. Visas pārējās iestādes un struktūras izmantoja zaļo iepirkumu, tomēr to nedarīja sistemātiski.

84

Revīzijā tika novērtēti dažādu ES iestāžu un struktūru⁵⁵ iepirkuma procedūru dokumenti attiecībā uz zaļo iepirkumu, lai noteiktu, vai ZPI instrumentu kopa vai citi līdzīgi kritēriji bija iekļauti dokumentos, kas saistīti ar uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus. Lielākā daļa šo procedūru tika sāktas un/vai pabeigtas 2012. gadā. **7. tabulā** ir apkopoti rezultāti, plašāks revīzijas pieejas izklāsts ir sniegts **pielikumā**.

53 2007. gada maijs, atjaunināts 2013. gada janvārī.

54 “Videi nekaitīga iegāde! Zaļā publiskā iepirkuma rokasgrāmata”, Eiropas Komisija, 2. izdevums, 2011. gads. “Indikatīvs Komisijas dienestu dokuments”, ko “nekādā veidā nevar uzskatīt par šai institūcijai saistošu.”

55 1. Kopēšanas un grafiskais papīrs; 2. Tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi; 3. Biroja IT aprīkojums; 4. Būvniecība; 5. Transports; 6. Mēbeles; 7. Elektroenerģija; 8. Pārtika un ēdināšanas pakalpojumi; 9. Tekstilizstrādājumi; 10. Dārzkopības produkti un pakalpojumi; 11. Logi, stiklotās durvis un jumta logi; 12. Siltumizolācija; 13. Cietie grīdas segumi; 14. Sienas paneli; 15. Siltumenerģija un elektroenerģijas koģenerācija; 16. Ceļu būve un ceļa zīmes; 17. Ielu apgaismojums un satiksmes signāli; 18. Mobilie telefoni; 19. Iekšējais apgaismojums.

56 ECB gadījumā vēl nebija iespējams novērtēt, vai norādes tika pilnībā ievērotas, tomēr bija skaidrs, ka ir panākts progress.

Zaļo kritēriju izmantošana iepirkuma procedūras dokumentos

Kategorija	Skaitis	Kopējais īpatsvars
Zaļš pēc būtības	8	5 %
Tumši zaļš	21	13 %
Zaļš	32	20 %
Gaiši zaļš	57	36 %
Nav zaļš	42	26 %
Kopējais pārbaudīto procedūru skaits	160	100 %

85

Vairāk nekā puse procedūru tika novērtētas kā tādas, kas "nav zaļas" vai ir tikai "gaiši zaļas", un tas bija skaidrojams ar kādu no turpmāk izklāstītajiem aspektiem.

- Iepirkuma procedūras dokumentos netika iekļauts neviens ekoloģiskais kritērijs vai bija noteikta prasība, ka pretendents ir jānodrošina atbilstība piemērojamajam tiesiskajam regulējumam vides jomā (procedūra nav zaļa);
- ZPI instrumentu kopas ietvaros ieteiktie pamatkritēriji netika izmantoti (procedūra nav zaļa) vai tika izmantoti tikai daļēji (gaiši zaļa procedūra);
- Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas ekoloģisko kritēriju relatīvais īpatsvars bija neliels, tāpēc to ietekme uz procedūras rezultātu bija maz ticama, ja šie kritēriji nebija apvienoti ar tehniskajās specifikācijās vai atlases kritērijos iekļautajām ekoloģiskajām prasībām (gaiši zaļa procedūra).

Komisijas ZPI kritēriji neaptver visas atbilstošās iepirkuma jomas, un pamatkritēriji dažkārt ir pārāk pieticīgi

86

Kopš 2008. gada Komisija ir publicējusi 22 ZPI kritēriju kopas. Tomēr vairākas atbilstošās iepirkuma jomas vēl nav aptvertas. Vides ĢD 2014. gada ZPI darba programmā⁵⁷ nav iekļauti instrumentu kopas norādījumi attiecībā uz šādām jomām: datu centri⁵⁸, ēku apsaimniekošana un remonts, kā arī komandējumi (piemēram, "zaļās" viesnīcas, aviotransports, automašīnu noma). Spēkā esošie kritēriji attiecībā uz kopēšanas un grafisko papīru neietver kritērijus attiecībā uz drukāšanas pakalpojumiem.

57 Darba programmas tiek publicētas Vides ĢD tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/environment/gpp/gpp_criteria_wp.htm

58 Tomēr šī joma ir iekļauta Eiropas Energoefektivitātes rīcības kodeksā datu centriem (sk. 101.punktu).

87

Dažos gadījumos revīzijā tika konstatēts, ka ZPI pamatkritēriji ir pārāk pieticīgi, tos izpildīt ir ļoti vienkārši un tie paredz tikai tādas prasības, kas jau ir noteiktas spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā⁵⁹. No otras puses, daži kredītrikotāji paskaidroja, ka viņi nelabprāt izmanto paplašinātos kritērijus, jo pastāv risks, ka to izmantošana samazinātu iespējamo piedāvājumu iesniedzēju skaitu, jo, iespējams, ne visi piedāvājumu iesniedzēji varētu nodrošināt atbilstību paplašinātajiem kritērijiem.

88

Eiropas Centrālā banka, lielā mērā pamatojoties uz Komisijas ZPI ieteikumiem, ir izstrādājusi iekšējās norādes par ilgtspējīgiem iepirkumiem. ECB norādes nesniedz iespēju izvēlēties starp pamatkritērijiem un vērienīgākiem kritērijiem, bet tajās ir ierosināta viena kritēriju kopa attiecībā uz katru iepirkamo preču vai pakalpojumu kategoriju. ECB kritērijos noteiktās prasības parasti ir stingrākas nekā ZPI instrumentu kopas pamatkritēriju prasības, tomēr tie pilnībā neatbilst paplašinātajiem kritērijiem. Taču IT aprīkojuma gadījumā ECB kritēriji pārsniedz instrumentu kopas paplašināto kritēriju saturu. Turklāt norādes attiecas uz dažām jomām, kurām nav sagatavoti ZPI instrumentu kopas kritēriji, t. i., biroja preces/materiāli un starptautiskie braucieni.

Nav pietiekami ņemtas vērā aprites cikla izmaksas

89

Spēkā esošajos ZPI instrumentu kopas kritērijos aprites cikla izmaksas ir ņemtas vērā daļēji. Tomēr jaunajā 2014. gada februāra direktīvā par publisko iepirkumu⁶⁰ ir noteiktas stingras prasības. Tajā ir noteikts, ka, ciktāl attiecināms, ir jāiekļauj visas vai daļa no šādām produkta, pakalpojuma vai būvdarbu aprites cikla izmaksām:

- a) izmaksas, kas rodas līgumslēdzējai iestādei vai citiem lietotājiem, piemēram, izmaksas, kas saistītas ar iegādi, lietošanas izmaksas, piemēram, elektroenerģijas un citu resursu patēriņš, apkopes izmaksas, aprites cikla beigu izmaksas, piemēram, savākšanas un otrreizējas pārstrādes izmaksas;
- b) izmaksas, kas saistāmas ar ārēju ietekmi uz vidi un kam ir saikne ar produktu, pakalpojumu vai būvdarbu tā aprites ciklā, ar noteikumu, ka tās var izteikt naudā un pārbaudīt; šādas izmaksas var ietvert siltumnīcefekta gāzu un citu piesārņotāju emisiju izmaksas un citas klimata pārmaiņu mazināšanas izmaksas.

Šādas visaptverošas aprites cikla izmaksas ZPI instrumentu kopā pašlaik nav iekļautas.

59 Sk. ZPI pamatkritērijus attiecībā uz mobilo tālrunu lādētāju (ārējo barošanas avotu) vidējo aktīvo efektivitāti, kuros ir vienkārši atkārtotas prasības, kas ir noteiktas Komisijas 2009. gada 6. aprīļa Regulā (EK) Nr. 278/2009 par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/32/EK īstenošanu attiecībā uz ekodizaina prasībām par ārējo barošanas avotu patērēto jaudu bezslodzes režīmā un vidējo aktīvo efektivitāti (OV L 93, 7.4.2009., 3. lpp.).

60 Sk. 68. pantu (Aprites cikla izmaksas) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014, 65. lpp.).

Zaļās būvniecības standarti attiecībā uz energoefektivitāti jaunajās ēkās un svarīgos renovācijas projektos netiek sistemātiski ievēroti

Ēku energoefektivitātes uzlabošana turpmākajos gados būs būtisks izaicinājums

90

Ēkas veido aptuveni 40 % no kopējā enerģijas patēriņa Savienībā. Tāpēc ēku energoefektivitātes uzlabošana ir svarīgs instruments, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas. Ēkas energoefektivitāti nākotnē visvairāk iespējams ietekmēt jaunas ēkas vai svarīga renovācijas projekta plānošanas procesā. Tādēļ ir svarīgi, lai ES iestādes un struktūras, ja tās vēlas samazināt emisiju apjomu, noteiktu vērienīgus mērķus attiecībā uz savām ēkām.

91

Lai nodrošinātu atbilstību augstākajiem energoefektivitātes standartiem, ES iestādēm un struktūrām būtu jācenšas nodrošināt, lai ēkas atbilstu ZPI instrumentu kopas paplašinātajiem kritērijiem attiecībā uz būvniecību. Šo brīvprātīgi piemērojamo kritēriju ietvaros ir ieteiktas divas iespējas:

- a) ēkas energoefektivitātei ir jāatbilst kritērijiem, kas ir ēku ar mazu enerģijas patēriņu vai pasīvo ēku standartu pamatā;

- b) otra iespēja paredz, ka lokalizētajiem atjaunojamajiem enerģijas resursiem (pašā būvniecības teritorijā, piemēram, saules enerģijas paneļiem, biomasas katliem, vēja turbīnām u. c.) ir jābūt pieejamiem apvienojumā ar tādu maksimālo kopējo enerģijas pieprasījumu, kas ir ievērojami zemāks par attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā atļauto maksimālo pieprasījumu.

92

Mazāk stingro ZPI instrumentu kopas pamatkritēriju ietvaros ir ieteikts paredzēt vispārējus enerģijas patēriņa standartus, kas ir ievērojami zemāki par attiecīgajā tiesiskajā regulējumā norādītajām maksimālajām robežvērtībām. Šī pieeja ir izmantota Zaļās būvniecības programmā, kuras īstenošanu Komisijas Kopīgais pētniecības centrs sāka 2005. gadā. Šīs brīvprātīgās programmas ietvaros nedzīvojamo ēku īpašnieki tiek mudināti īstenot rentablus pasākumus, kas veicina to īpašumā esošo ēku energoefektivitāti⁶¹. Zaļās būvniecības programmas partnerim ir jāīsteno šādi mērķi:

- a) ja tas ir ekonomiski iespējams, jauno ēku kopējam primārās enerģijas patēriņam ir jābūt par 25 % mazākam nekā noteikts spēkā esošajā būvniecības standartā,
- b) ja tas ir ekonomiski iespējams, ēku enerģijas patēriņam pēc renovācijas būtu jābūt par vismaz 25 % mazākam.

61 Programmā reģistrētas 936 ēkas (situācija 2014. gada 24. februārī).

ES iestāžu ēku Briselē apsaimniekošanas politika energoefektivitātes jomā nav bijusi mērķtiecīga

93

Revīzijas laikā neviena no pārbaudītajām ES iestādēm attiecībā uz būvniecības projektiem Briselē neievēroja ZPI instrumentu kopas un ZBP ietvaros atbalstīto pieeju.

94

Komisijas Infrastruktūras un loģistikas birojs Briselē kā atsauces dokumentu izmantoja 2011. gada decembra "Standarta būvniecības specifikāciju rokasgrāmatu", lai aprakstītu tehniskos rādītājus un raksturlielumus ēkām, kurās tiks izvietoti Komisijas departamenti⁶². Saskaņā ar rokasgrāmatu bija pietiekami, ja ēkas atbilda reģiona tiesiskajā regulējumā noteiktajiem obligātajiem nosacījumiem attiecībā uz primārās enerģijas patēriņu.

95

Komisija plāno līdz 2025. gadam aizstāt vai renovēt 50 % no tās aizņemtās kopējās platības Briselē. Infrastruktūras un loģistikas birojs vēl nebija novērtējis Direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti (pārstrādātā versija) ietekmi uz šo projektu. Direktīvā ir noteikta prasība, ka pēc 2018. gada jaunajām ēkām, kurās atrodas publiskās pārvaldes iestādes un kuru īpašnieces ir publiskās pārvaldes iestādes, jābūt gandrīz nulles enerģijas ēkām un ka pārējām jaunajām ēkām jāatbilst šim standartam līdz 2020. gada beigām.

96

Kad Eiropas Parlaments 2010. gadā Briselē pēdējo reizi veica vietējā nekustamā īpašuma tirgus apsekojumu, ar ekoloģiskajiem raksturlielumiem saistītā atlases kritērija ietvaros bija noteikts, ka jāsniedz informācija par piedāvāto projektu rādītājiem, bet netika noteiktas minimālās prasības attiecībā uz šiem rādītājiem. Izvēlētais "Trebel" projekta virzītājs uzņēmās saistības nodrošināt, lai jaunās ēkas primārās enerģijas patēriņš atbilstu Briselē piemērojamajā tiesiskajā regulējumā noteiktajam maksimāli atļautajam līmenim.

97

Nākamajos gados Parlamentam Briselē būs jāveic savu galveno ēku renovācija. Pirmā atjaunojamā būve būs *Paul Henri Spaak* ēka. Parlamenta administrācija ir ierosinājusi četras iespējas, un vērienīgākā no šīm iespējām paredz gandrīz nulles enerģijas ēkas nodrošināšanu. Būvniecības, transporta un "zaļa" Parlamenta darba grupa 2012. gada septembrī izvēlējās ekoloģisko raksturlielumu ziņā otro labāko iespēju. Revīzijas laikā vēl nebija pieņemts Parlamenta Prezidija lēmums.

62 Rokasgrāmata attiecas uz jaunām ēkām vai ēkām, kurās veikta plaša renovācija.

98

Padome uzskata, ka tās ēkai *Europa*, kas pašlaik tiek būvēta, ZBP nav piemērota. Lielas ēkas daļas, kas ir jāiekļauj projektā, tika celtas laikposmā no 1922. līdz 1927. gadam un ir iekļautas īpaši klasificēto ēku sarakstā. Saskaņā ar Padomes sniegto informāciju tas rada būtiskus tehniskos ierobežojumus, ievērojami ietekmējot ēkas energoefektivitāti. Lēmumi par *Justus Lipsius* ēkas renovāciju vēl nebija pieņemti. Padome 2015. gadā plānoja sākt ēkas vides atļaujas atjaunošanas procesu.

Citās atrašanās vietās ir sākti jaunu būvniecības projektu īstenošana, un tos raksturo vērienīgi energoefektivitātes mērķi

99

Revīzijā tika konstatēts, ka vairākumā gadījumu citās ES iestāžu un struktūru darbavietās īstenotajos būvniecības projektos bija paredzēta augstu energoefektivitātes standartu ievērošana, un tādējādi šie projekti atbilda ZPI instrumentu kopas ietvaros un ZBP atbalstītajai pieejai. Tomēr Eiropas Centrālā banka ir vienīgā iestāde, kas ir oficiāli reģistrējusi ZBP savas jaunās telpas, kuras atrodas *Grossmarkthalle*, Frankfurtē.

100

Daži vadītāji apgalvo, ka ir pietiekami un/vai vēlams izmantot *BREEAM* (*BRE*⁶³ vides novērtējuma metode) vai līdzīgas komerciālās novērtējuma sistēmas, piemēram, *DGNB*⁶⁴. Tomēr salīdzinājumā ar šādām novērtējuma shēmām ZBP ir vairāk vērsta uz būvniecības projektu energoefektivitāti, un atbilstības nodrošināšana ZBP var tikt īstenota paralēli.

Neviena no revidētajām ES iestādēm un struktūrām nebija pieteikusies ieviest Eiropas Energoefektivitātes rīcības kodeksu datu centriem

101

Datu centri rada būtisku enerģijas pieprasījuma pieaugumu administratīvās ēkās. Komisija kopš 2008. gada ir popularizējusi Eiropas Energoefektivitātes rīcības kodeksu datu centriem. Šis brīvprātīgais kodekss ir izstrādāts, reaģējot uz enerģijas patēriņa palielināšanos datu centros⁶⁵ un vajadzību samazināt ar to saistīto ietekmi vides, ekonomikas un energodrošības jomā. Mērķis ir informēt un mudināt datu centru operatorus un īpašniekus rentablā veidā samazināt enerģijas patēriņu. Atbilstību kodeksam iespējams nodrošināt dalībnieka un/vai atbalstītāja statusā. Revīzijas laikā neviena no ES iestādēm un struktūrām nebija pieteikusies šo kodeksu ieviest.

63 *Building Research Establishment (BRE)* ir bijusi Apvienotās Karalistes valdības iestāde (bet tagad tā ir privāta organizācija), kas veic pētījumus, sniedz konsultācijas un nodrošina pārbaudes saistībā ar būvniecības un apbūvētās vides nozarēm.

64 *Deutsches Gütesiegel Nachhaltiges Bauen, DGNB GmbH*.

65 Rīcības kodeksā termins "datu centrs" apzīmē visas ēkas, objektus un telpas, kurās atrodas iestādes serveri, serveru sakaru aprīkojums, dzesēšanas un energoapgādes aprīkojums un kuras nodrošina jebkāda veida datu pakalpojumus (piemēram, no lieliem un darbam būtiski svarīgiem objektiem līdz nelielām serveru telpām, kas atrodas biroju ēkās).

102

Lai ES klimata politika būtu ticama, ir svarīgi, lai ES iestādes un struktūras rādītu piemēru. Tām ir jābūt īpaši progresīvām, izstrādājot un īstenojot politikas programmas publiskās pārvaldes iestāžu radītās oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai.

103

ES iestādēm un struktūrām nav vienotas pieejas šīs problēmas risināšanai. Tās neizmantoja iespēju sagatavot un ieviest kopēju politiku, lai sniegtu ieguldījumu Savienības mērķa īstenošanā – līdz 2020. gadam samazināt emisijas par 20 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

104

Komisija nav ierosinājusi nekādus konkrētus saistošus noteikumus, kas paredzētu, ka ES iestāžu un struktūru pārvaldības darbībās jāņem vērā ilgtspējīgas attīstības princips, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 11. pantā.

105

Centieni ierobežot emisijas ir snieguši jūtamus rezultātus. Pēc 2005. gada ES iestādēm izdevās apvērst ar ēkām saistīto emisiju apjoma pieauguma tendenci. Tomēr saistošu noteikumu trūkums bija galvenais novēlotas vai nepietiekamas rīcības vai bezdarbības iemesls.

106

Plānotais 2030. gada mērķis attiecībā uz SEG emisiju samazināšanu sniedz ES iestādēm un struktūrām jaunu iespēju izstrādāt un īstenot kopēju politiku.

Ieteikums Kopēja politika siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai

1. Komisijai jāierosina kopēja politika ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai. Šai politikai
  - a) jāietver kvantitatīvs siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājuma mērķis 2030. gadam un – vēlams – starpposma mērķi katrai piecgadei;
  - b) jābūt saskaņā ar ES pieeju starptautiskajās sarunās par klimata pārmaiņām, tāpēc mērķis jānosaka absolūta samazinājuma mērķa izteiksmē.

107

Revīzijā pārbaudītajām 15 ES iestādēm un struktūrām nav vienotas pieejas to SEG emisiju pārraudzībai. Sešas no šīm iestādēm neziņoja par savām emisijām, un tās iestādes, kuras sniedza ziņas, neapņēma vai neatklāja visas emisijas. Tādējādi nav zināms, kāda ir kopējā ES iestāžu un struktūru radītā oglekļa dioksīda pēda, un nepilnīgā pieejamā informācija var negatīvi ietekmēt pārskatu ticamību, kā arī mazināšanas centienus.

108

Ir pierādījumi tam, ka ES iestāžu un struktūru radīto emisiju kopējais apjoms samazinās, tomēr tikai attiecībā uz enerģijas patēriņu ēkās. Par mobilitātes radītajām emisijām pieejamie dati nesniedz iespēju noteikt skaidru tendenci. Iepirkto preču, pakalpojumu un ēku būvniecības radītās iepriekšējā posma emisijas bieži vien tiek ignorētas.

109

Līdz šim panāktie samazinājumi ir lielākoties skaidrojami ar tādas elektroenerģijas iegādi, kas iegūta no atjaunojamiem avotiem, – šāda elektroenerģija oglekļa dioksīda pēdas aprēķinā tiek uzskatīta par nulles emisiju avotu.

Ieteikums Saskaņots emisiju aprēķins un ziņošana

2. ES iestādēm un struktūrām jāievieš saskaņota pieeja savu tiešo un netiešo siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai un ziņošanai. Ziņošanai:
  - a) jāietver visas atbilstošās netiešās emisijas, ņemot vērā Komisijas izstrādātās organizācijas vides pēdas nospieduma metodes pilnveidošanu,
  - b) jānodrošina iespēja izmērīt dažādu iestāžu un struktūru panākto progresu samazināšanas mērķu īstenošanā.

110

Oglekļa dioksīda emisiju brīvprātīga izlīdzināšana, lai kompensētu atlikušās emisijas, tiek izmantota tikai ierobežotā mērā, un ES iestādēm un struktūrām nav vienotas pieejas šim jautājumam.

Ieteikumi Vienota pieeja brīvprātīgai oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanai

3. ES iestādēm un struktūrām, izmantojot EMAS, jāizstrādā vienota pieeja, lai kompensētu atlikušās siltumnīcefekta gāzu emisijas, pamatojoties uz brīvprātības principu.
4. Ja izmanto oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu, tai jābūt augstas kvalitātes un to jāpārbauda atbilstoši atzītām shēmām.
5. Ja izmanto oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu, tā jāvērs uz projektiem, kas ne tikai veicina emisiju apjoma samazināšanu, bet arī stimulē ilgtspējīgu attīstību, sniedzot ieguvumus vietējiem iedzīvotājiem, kurus šie projekti ietekmē.

111

ES iestādes un struktūras pilnībā neizmanto Komisijas atbalstītos vides pārvaldības instrumentus. Tas rada risku, ka samazināsies uzticība gan šīm iestādēm un struktūrām, gan šiem instrumentiem.

112

Progress, ieviešot Eiropas Vides vadības un audita sistēmu (*EMAS*), ir bijis lēns. Publiskās pārvaldes iestādes var reģistrēties *EMAS* kopš 2001. gada, un 2014. gada jūnijā bija reģistrētas septiņas no 15 ES iestādēm un struktūrām, kurās tika veikta revīzija. *EMAS* mērogs Komisijā bija ļoti ierobežots.

113

Saskaņā ar spēkā esošajiem ES finanšu noteikumiem zaļais iepirkums tiek uzskatīts par iespēju, nevis pienākumu, un to sistemātiski ir izmantojušas tikai dažas iestādes un struktūras. Palāta, pārbaudot 160 attiecīgās procedūras, konstatēja, ka vairāk nekā pusē no tām nebija iekļauti nekādi vides kritēriji vai tika izmantoti tikai pieticīgi kritēriji, kuru ietekme uz procedūras rezultātu bija maz ticama. Komisijas brīvprātīgie zaļās būvniecības standarti attiecībā uz energoefektivitāti jaunajās ēkās un svarīgos renovācijas projektos netiek ievēroti sistemātiski.

114

Revīzijas laikā neviena no ES iestādēm un struktūrām nebija pieteikusies ieviest brīvprātīgo Eiropas Energoefektivitātes kodeksu datu centriem.

Ieteikumi *EMAS* un zaļā iepirkuma pilnīga ieviešana

6. Visām ES iestādēm un struktūrām jāreģistrējas Eiropas Vides vadības un audita sistēmā *EMAS* un tā jāievieš, pakāpeniski samazinot darbības jomas ierobežojumus. Tām arī jāapsver Eiropas Energoefektivitātes kodeksa ieviešana datu centriem.
7. ES iestādēm un struktūrām visos iespējamajos gadījumos jāizmanto zaļais iepirkums. Finanšu noteikumos un/vai iepirkuma noteikumos, kas piemērojami ES iestādēm un struktūrām, ir jāiekļauj instrumenti vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai, vienlaikus nodrošinot, lai noteikumi veicinātu rentablus līgumus.

Šo ziņojumu 2014. gada 24. jūnija sēdē Luksemburgā pieņēma Revīzijas palātas IV apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Milan Martin Cvikl*.

Revīzijas palātas vārdā –

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Revīzijas pieeja zaļā publiskā iepirkuma novērtēšanai

Revīzijā tika izvērtētas 160 iepirkuma procedūras, kuru vērtība pārsniedza EUR 60 000 robežlielumu un kuras bija saistītas ar zaļo iepirkumu, lai noteiktu, vai ar uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus saistītajos dokumentos bija iekļauti vides kritēriji. Saņemtie piedāvājumi vai pieņemtie lēmumi par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu netika vērtēti.

Iepirkuma procedūras dokumentu izvērtēšanas kritēriji

Komisija ir definējusi, ka zaļais publiskais iepirkums ir "process, kura ietvaros valsts iestādes cenšas iepirkt preces, pakalpojumus un būvdarbus, kuru ietekme uz vidi visā to dzīves ciklā būtu mazāka nekā precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem, kam raksturīgas tādas pašas primārās funkcijas, bet kas būtu iegādāti, piemērojot citādus iepirkuma principus"¹.

Komisija ir sniegusi norādes par ZPI² un izstrādājusi instrumentu kopu uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus sagatavošanai, kas revīzijas laikā aptvēra 19 dažādas produktu/pakalpojumu grupas³. Attiecībā uz katru no šīm grupām ir ierosināti divi kritēriju veidi: "pamatkritēriji" un plašāki "paplašinātie" kritēriji. Saskaņā ar Vides ĢD sniegto informāciju

- Pamatkritēriji** ir kritēriji, kurus var izmantot jebkura līgumslēdzēja iestāde, un tie attiecas uz būtiskāko ietekmi uz vidi. Šie kritēriji ir izstrādāti tā, lai to izmantošanai vajadzētu minimālas papildu pārbaudes vai papildu izmaksas, tādā veidā nodrošinot vienkāršu ZPI piemērošanu;
- Paplašinātie kritēriji** ir paredzēti tiem, kas vēlas iegādāties labākos tirgū pieejamos izstrādājumus. Piemērojot šos kritērijus, varētu būt vajadzīgas papildu pārbaudes un/vai nelielas papildu izmaksas salīdzinājumā ar citiem izstrādājumiem ar tādām pašām funkcijām.

Piemērs pamatkritēriju un paplašināto kritēriju salīdzinājumam attiecībā uz kopēšanas un grafisko papīru	
No 100 % pārstrādātām papīra šķiedrām izgatavota otrreizējās pārstrādes biroja papīra iepirkums	
Pamatkritēriji	Paplašinātie kritēriji
Papīram ir jābūt izgatavotam no 100 % pārstrādātām papīra šķiedrām. Pārstrādātās papīra šķiedras ietver gan atkārtoti pārstrādātās šķiedras, gan pārstrādātās šķiedras, kas nav bijušas nodotas patērētājam, no papīra rūpnīcām (tiek sauktas arī par papīra atlikumiem). Atkārtoti pārstrādātās šķiedras var būt iegūtas no patērētājiem, birojiem, tipogrāfijām, grāmatu sietuvēm vai līdzīgiem avotiem.	Papīram ir jābūt izgatavotam no 100 % pārstrādātām papīra šķiedrām, un vismaz 65 % ir jābūt atkārtoti pārstrādātām šķiedrām. Pārstrādātās papīra šķiedras ietver gan atkārtoti pārstrādātās šķiedras, gan pārstrādātās šķiedras, kas nav bijušas nodotas patērētājam, no papīra rūpnīcām (tiek sauktas arī par papīra atlikumiem). Atkārtoti pārstrādātās šķiedras var būt iegūtas no patērētājiem, birojiem, tipogrāfijām, grāmatu sietuvēm vai līdzīgiem avotiem.
Papīram ir jābūt izgatavotam, neizmantojot elementāro hlora (<i>Elementary Chlorine Free (ECF)</i>). Tiks pieņemts arī papīrs, kas ir pilnībā brīvs no hlora un tā savienojumiem (<i>Totally Chlorine Free (TCF)</i>).	Ir jānodrošina atbilstība ES ekomarkējuma kritērijiem vai cita ar papīra izgatavošanu tieši saistīta I tipa valsts ekomarkējuma (nevis ražotnes pārvaldības prakses) kritērijiem. Dokumenti, kuros izklāstīti visi kritēriji, pieejami: • ES ekomarkējums: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/product/pg_copyingpaper_en.htm

Avots: "Kopēšanas un grafiskais papīrs – zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) preču un pakalpojumu lapa", Eiropas Komisijas ZPI mācību instrumentu kopa – 3. modulis: ieteikumi par iepirkumu veikšanu, Brisele, 2008. gads. (http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/paper_GPP_product_sheet.pdf)

1 COM(2008) 400, galīgā redakcija, 4. lpp.

2 "Videi nekaitīga iegāde! Zaļā publiskā iepirkuma rokasgrāmata", 2. izdevums, 2011. gads.

3 1. Kopēšanas un grafiskais papīrs; 2. Tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi; 3. Biroja IT aprīkojums; 4. Būvniecība; 5. Transports; 6. Mēbeles; Elektroenerģija; 8. Pārtika un ēdināšanas pakalpojumi; 9. Tekstilizstrādājumi; 10. Dārzkopības produkti un pakalpojumi; 11. Logi, stiklotās durvis un jumta logi; 12. Siltumizolācija; 13. Cietie grīdas segumi; 14. Sienas paneļi; 15. Siltumenerģija un elektroenerģijas koģenerācija; 16. Ceļu būve un ceļa zīmes; 17. Ielu apgaismojums un satiksmes signāli; 18. Mobilie telefoni; 19. Iekārtu apgaismojums.

Gadījumos, kad tas bija iespējams, revīzijā tika novērtēti iepirkuma procedūras dokumenti, veicot salīdzinājumu ar instrumentu kopas ietvaros sniegtajiem ieteikumiem. Gadījumos, kad instrumentu kopas kritēriji neietvēra attiecīgo jomu, revīzijas grupa pēc analoģijas piemēroja citu produktu/pakalpojumu grupu kritērijus. Piemēri: nebija pieejami instrumentu kopas kritēriji attiecībā uz fotokopētājiem, bet pēc analoģijas bija iespējams piemērot atsevišķus IT aprīkojumam paredzētos instrumentu kopas kritērijus; nebija pieejami instrumentu kopas kritēriji ēku īrei vai nomai, bet bija iespējams izmantot atsevišķus būvniecībai paredzētos instrumentu kopas kritērijus.

Piecas kategorijas procedūru klasificēšanai

Lai klasificētu pārbaudītās procedūras, tika izmantotas piecas turpmāk norādītās kategorijas.

Nav zaļš

Iepirkuma procedūras dokumentos nav atsauču uz ekoloģiskiem apsvērumiem vai arī ir iekļautas tikai tādas klauzulas, kas neietekmē iepirkuma veikšanas pieeju. Piemēri: ir iekļauta atsauce uz iestādes vispārējo vides politiku vai sniegta šīs politikas izklāsta kopija, vai arī pieprasīts nodrošināt atbilstību piemērojamajam tiesiskajam regulējumam vides jomā.

Gaiši zaļš

- a) *Ja instrumentu kopa ir pieejama:* tikai daļēja atbilstība pamatkritērijiem. Ja procedūras galvenais "zaļais" uzsvars ir uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem, vides kritēriju īpatsvars kā daļa no kopējā svēruma (par cenu un kvalitāti) ir mazāks nekā 10 %.
- b) *Ja instrumentu kopa nav pieejama:* iepirkuma procedūras dokumentos ir iekļautas atsevišķas vides klauzulas, bet tās attiecas tikai uz ierosinātā līguma otršķirīgu(-iem) elementu(-iem). Ja procedūras galvenais "zaļais" uzsvars ir uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem, vides kritēriju īpatsvars kā daļa no kopējā svēruma (par cenu un kvalitāti) ir mazāks nekā 10 %.

Zaļš

- a) *Ja instrumentu kopa ir pieejama:* pilnībā vai lielā mērā nodrošināta atbilstība pamatkritērijiem un/vai daļēja atbilstība paplašinātajiem kritērijiem. Ja galvenais "zaļais" uzsvars ir uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem, vides kritēriju īpatsvars kā daļa no kopējā svēruma ir 10 % vai vairāk.
- b) *Ja instrumentu kopa nav pieejama:* iepirkuma procedūras dokumentos ir iekļautas būtiskas vides klauzulas, kas attiecas uz iepirkamo preču, pakalpojumu vai būvdarbu primāro funkciju. Ja galvenais "zaļais" uzsvars ir uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem, vides kritēriju īpatsvars kā daļa no kopējā svēruma ir 10 % vai vairāk.

Tumši zaļš

- Ja instrumentu kopa ir pieejama:* pilnībā vai lielā mērā nodrošināta atbilstība paplašinātajiem kritērijiem. Tas nozīmē, ka ir iekļauti ar vidi saistīti atlases kritēriji, augstas vides prasības tehniskajās specifikācijās un/vai spēcīgs uzsvars uz vides aspektiem līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijos (25 % vai lielāks īpatsvars).
- Ja instrumentu kopa nav pieejama:* iepirkuma procedūras dokumentu izstrādes pamatā plaši izmantota labākā vides prakse. Tas nozīmē, ka ir iekļauti ar vidi saistīti atlases kritēriji, augstas vides prasības tehniskajās specifikācijās un/vai spēcīgs uzsvars uz vides aspektiem līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijos (25 % vai lielāks īpatsvars).

Zaļš pēc būtības

Šī kategorija attiecas uz tādām iepērkamajām precēm, pakalpojumiem vai būvdarbiem, kuru primārā funkcija ir “zaļa”, piemēram, zaļa jumta celtniecība vai konsultāciju pakalpojumu iepirkums, lai uzlabotu ekoloģiskos raksturlielumus.

Izveidotā izlase

Tika pārbaudītas pavisam 160 publiskā iepirkuma procedūras, kuras tika īstenotas visās revīzijā pārbaudītajās ES iestādēs un struktūrās, izņemot Eiropas Ārējās darbības dienestu⁴.

Izlasē tika iekļautas procedūras, kas tika sāktas un/vai pabeigtas laikposmā no 2012. gada janvāra līdz 2013. gada februārim. Tika iekļautas arī dažas procedūras, kas tika sāktas pirms vai pēc šā perioda, lai iegūtu pilnīgāku priekšstatu, it īpaši par mazākām ES iestādēm un struktūrām, kuru īstenoto iepirkuma procedūru skaits ir neliels.

4 EĀDD ir informējis Revīzijas palātu, ka tas vēl nepiemēro Komisijas atbalstītās zaļā publiskā iepirkuma procedūras.

Revidēto ES iestāžu un struktūru atbildes

43

Eiropadome un Eiropas Savienības Padome

Padomes Ģenerālsēkretariāts (PĢS), apzinoties vides jautājumu arvien pieaugošo nozīmi, jau vairākus gadus apņēmīgi uzlabo savu darbību ekoloģiskos raksturlielumus. Atzīstot pozitīvo ieguldījumu, ko PĢS var sniegt sabiedrības ilgtspējīgas attīstības veicināšanā, tas cenšas pareizus vides pārvaldības principus integrēt savā ikdienas darbībā. PĢS izstrādā vides pārvaldības programmu, lai ieviestu Kopienas vides vadības un audita sistēmu (EMAS), kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) 1221/2009.

Visbeidzot, PĢS atzīmē, ka tā vides pārvaldības programmas mērķi ir saskaņā ar Revīzijas palātas sniegtajiem ieteikumiem.

Eiropas Komisija

Kopsavilkums

I Eiropas Savienībai ir vadošā nozīme apsteidzošas klimata politikas izstrādē un īstenošanā starptautiskā līmenī. Pēc Komisijas domām, EMAS ir atbilstošs politikas instruments, kas nodrošina ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas samazināšanu. Turklāt ir daudzi piemēri, kad politikas, kas īstenošanas saistībā ar 20 % emisiju samazināšanas mērķa sasniegšanu līdz 2020. gadam, attiecas arī uz publiskās pārvaldes iestādēm, tostarp ES iestādēm un to personālu. Tā joprojām būs arī attiecībā uz jaunajiem mērķiem 2030. gadam (tostarp arī piedāvāto 40 % siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķi).

Komisijai ir izstrādāta vides politika attiecībā uz pašas darbībām, un tajā prioritāra ir piesārņojuma novēršana, dabas resursu efektīva izmantošana, CO₂ emisiju samazināšana, mazāka apjoma atkritumu radīšana, pārstrādes veicināšana, vides kritēriju iekļaušana uzaicinājumos piedalīties konkursos, vides aizsardzības tiesību aktu ievērošana, ilgtspējīgā personāla un citu iesaistīto personu rīcība utt.

Tādēļ Komisijas stratēģija ir samazināt ikdienas un administratīvās darbības reālo ietekmi uz vidi, izmantojot EMAS vides pārvaldības sistēmu.

Komisija tiecas nodrošināt reālu šīs ietekmes samazinājumu ar EMAS palīdzību, nevis mīkstinot (jo īpaši – izlīdzinot) CO₂ emisijas.

Ņemot vērā Komisijas lielumu un organizāciju, EMAS sistēma vispirms tika ieviesta nedaudzās Komisijas ēkās Briselē, un tās apjoms pakāpeniski paplašinājās. EMAS reģistrā 2013. gadā bija iekļauti 89 % darbinieku un 57 % telpu platības visos objektos.

Pašreizējos budžeta apstākļos Komisija pakāpeniski paplašina šo sistēmu, izmantojot pieejamos resursus. Piemēram, Komisijai ir vadošā nozīme, rosinot citas iestādes un struktūras ieviest EMAS, jo tā vada *GIME (Groupe inter-institutionnel de management environnemental)* darbu.

II

Komisija pastāvīgi paplašina EMAS jomu un ziņojumus par emisijām. EMAS jomas apjomīgā paplašināšanās skaidri apliecina Komisijas apņemšanos samazināt savu ietekmi uz vidi. Pārskatu sniegšana pilnā apjomā būs Komisijas uzdevums arī pēc EMAS pilnīgas ieviešanas.

IV

Komisija no 2005. gada ir panākusi būtisku CO₂ emisiju samazinājumu uz vienu kvadrātmetru Briselē bez pieņēmuma, ka elektrība, kas ražota no atjaunojamiem resursiem, rada nulles emisijas (–46,2 % laikā no 2005. līdz 2012. gadam EMAS birojā).

V

Komisijas struktūrā EMAS ieviešana un pastāvīga paplašināšana ir strauji attīstījusies, ņemot vērā tiesību aktu prasības un ierobežoto budžetu. Turklāt EMAS paplašināšana ir uzskatāma par būtisku, ņemot vērā Komisijas lielumu, ģeogrāfisko sadalījumu un organizatoriskās īpatnības.

Vides kritēriju iekļaušana publiskajā iepirkumā ir viens no Komisijas Vides politikas uzdevumiem.

VI

Komisija plāno turpināt EMAS ieviešanu, un tā ir kopīga politika ES iestāžu un struktūru administratīvās darbības oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai.

VII

Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu. Pēc Komisijas domām, EMAS ir atbilstošs politikas instruments, kas nodrošina ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas samazināšanu. Tādēļ Komisija ņems vērā šo ieteikumu turpmākajā EMAS ieviešanā.

Tomēr, nosakot kvantificētu siltumnīcefekta gāzu emisiju vispārējā samazinājuma mērķi 2030. gadam, netiek ņemti vērā plašāki apsvērumi, piemēram, izmaksu efektivitāte un katras ES iestādes un struktūras īpatnības.

Turklāt Komisija turpinās izstrādāt atbilstošas politikas, lai siltumnīcefekta gāzu emisijas varētu samazināt lētā un, iespēju robežās, arī visaptverošā veidā, tostarp saistībā ar 2030. gadu, pamatojoties uz rūpīgiem ietekmes novērtējumiem, kas vajadzības gadījumā pilnā mērā salīdzina saistītās izmaksas un ieguvumus.

Emisiju samazināšana, kad tas ir lētāk, ir pašreizējās politikas galvenā iezīme, tādēļ saistošus samazināšanas mērķus ir paredzēts noteikt tikai Eiropas un dalībvalstu, nevis organizāciju līmenī. Tā tiks saglabāta elastība, lai mērķus varētu sasniegt iespējami labākā veidā.

Kaut arī ES tiesību akti neizvirza konkrētus emisiju samazināšanas mērķus publiskajai pārvaldei, šajā līmenī joprojām ir iespējams rīkoties papildus, tostarp turpinot ieviest EMAS, kas uzskatāma par kopīgu politiku ES iestāžu un struktūru administratīvās darbības oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai.

VII a)

Komisija pieņem šo ieteikumu, ja tiek sekmīgi izstrādāta Organizāciju vides pēdas metode saistībā ar publiskās pārvaldes iestādēm. Turklāt Komisija uzskata, ka, ieviešot EMAS, tā ir izveidojusi pareizu metodi, lai varētu identificēt, izmērīt un sniegt pārskatus par būtiskāko tiešo un netiešo ietekmi uz vidi, tostarp siltumnīcefekta gāzu emisijām.

VII b)

Komisija pieņem šo ieteikumu, vienlaikus uzsverot katras ES iestādes un struktūras brīvprātīgo iesaisti un patstāvību, pieņemot lēmumu par šāda iespējamā izlīdzinājuma piemērotību.

Turklāt Komisija arī turpmāk centīsies panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp *EMAS*.

Šādā kopīgā pieejā būs jāņem vērā arī

- i) nepieciešamība novērst atturēšanos no turpmākiem centieniem sasniegt reālu emisiju samazinājumu,
- ii) esošie mehānismi, tostarp emisiju tirdzniecība, un
- iii) ziņošanas režīmu pieejamība un pietiekami augsts kompensējošo shēmu standarts. Tai būs vajadzīgs arī novērtējums par ietekmi uz ES resursiem un publisko līdzekļu izlietojumu.

VII c)

Komisija pieņem šo ieteikumu un pilnībā atbalsta *EMAS* shēmas veicināšanu. Jomas ierobežojumi ir pašas *EMAS* shēmas daļa, kas nodrošina, lai katra organizācija varētu pievērsties svarīgākajiem vides aspektiem.

Komisija izvērtēs Eiropas Energoefektivitātes kodeksa attiecībā uz datu centriem parakstīšanu pēc tam, kad būs papildus izvērtējusi, vai tas ir saderīgs ar finanšu perspektīvām un jo īpaši ar administratīvo apropriāciju.

Pašreizējās izmaiņas *FR/RAP* veido reglamentējošos noteikumus, kas papildus veicinās publisko zaļo iepirkumu, tostarp aprites cikla izmaksu noteikšanu saskaņā ar Direktīvu 2014/24/ES.

Komisija arī turpmāk izstrādās *GPP* vadlīniju dokumentus un atbalstīs šos dokumentus *GIME* grupā.

Ievads

01

Ilgtspējīgas attīstības klasiskā definīcija ir tāda, ka tā ir attīstība, kas īsteno tagadnes vajadzības, neapdraudot nākamo paaudžu iespējas apmierināt viņu vajadzības. Tādēļ tā paredz jēdzienu "ierobežojumi", lai nodrošinātu, ka vide spēj apmierināt pašreizējās un nākotnes vajadzības.

04

Eiropas Savienībai ir vadošā nozīme apsteidzošas klimata politikas izstrādē un īstenošanā starptautiskā līmenī. Ir daudzi piemēri, kad politikas, kas īstenošanas saistībā ar 20 % emisiju samazināšanas mērķa sasniegšanu līdz 2020. gadam, attiecas arī uz publiskās pārvaldes iestādēm, tostarp ES iestādēm un to personālu. Tā joprojām būs arī attiecībā uz jaunajiem mērķiem 2030. gadam (tostarp arī piedāvāto 40 % siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķi).

06

Komisija plāno turpināt apsteidzošo pieeju klimata politikai un tās īstenošanai un arī turpmāk izstrādās piemērotas politikas siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai lētā un iespējami visaptverošā veidā. Kaut arī ES tiesību akti neparedz īpašus emisiju samazināšanas mērķus publiskās pārvaldes iestādēm, šajā līmenī joprojām ir iespējams izdarīt vairāk, tostarp turpinot *EMAS* ieviešanu. *EMAS* jomas apjomīgā paplašināšanās skaidri apliecina Komisijas apņemšanos samazināt tās ietekmi uz vidi.

07

Komisija arī turpmāk centīsies panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp *EMAS*, vienlaikus izskatot arī citas iespējas, piemēram, izlīdzināšanu.

Šādā izvērtējumā būs jāņem vērā arī

- i) nepieciešamība novērst atturēšanos no turpmākiem centieniem sasniegt reālu emisiju samazinājumu,
- ii) esošie mehānismi, tostarp emisiju tirdzniecība, un
- iii) ziņošanas režīmu pieejamība un pietiekami augsts kompensējošo shēmu standarts. Tai būs vajadzīgs arī novērtējums par ietekmi uz ES resursiem un publisko līdzekļu izlietojumu.

Apsvērumi

12

Ticama un visaptveroša informācija par oglekļa dioksīda pēdu nav priekšnoteikums mīkstināšanas stratēģiju izstrādei un īstenošanai. Komisijas ietvaros tiek veikti mīkstināšanas pasākumi, un tie skaidri pierāda ietekmes uz vidi samazināšanos.

16

Komisija uzskata, ka būtu jāveicina kopīgās metodes (*OEF*) izmantošana organizāciju aprites cikla iedarbības uz vidi mērīšanā un paziņošanā saskaņā ar Komisijas 2013. gada 9. aprīļa ieteikumu, tostarp *EMAS* reģistrētās organizācijās. Pēc izmēģinājuma posma rezultātu izvērtēšanas, kad būs pieejama mainītā *OEF* metode, Komisija izskatīs iespēju uzsākt iekšēju izmēģinājuma posmu, lai izstrādātu konkrētus nozaru noteikumus Komisijas vai citu līdzīgu publisko pārvaldes iestāžu vides pēdas aprēķināšanai un paziņošanai.

18

Saistībā ar atsauci uz ES iestādēm un struktūrām, kas neziņo par visiem siltumnīcefekta gāzu emisiju elementiem, *EMAS* noteikumi paredz, ka organizācijām attiecīgā gadījumā jāziņo par emisijām, ja tās ir būtiskas. Organizācijas drīkst ziņot tikai daļēji par to tiešajām un netiešajām emisijām, cita starpā, atkarībā no to *EMAS* reģistrācijas jomas. Ja organizācijas vispār neziņo par kādu no *EMAS* pamatrādītājiem, tām jāsniedz paskaidrojums.

21

Saistīto pasākumu apjoma palielināšana jau bija paredzēta 2014. gada *EMAS* rīcības plānā, un par to tiks sniegts plašāks ziņojums saistībā ar 2013. gada un turpmāko gadu rezultātiem.

29

Komisijas ieteiktajai *OEF* metodei pašlaik tiek veikta plaša izmēģinājuma pārbaude, kas turpināsies līdz 2016. gada beigām.

Izmēģinājuma posma mērķis ir arī vairāku tehnisko prasību definēšana, kuru nozīme būs būtiska šīs metodes plašai ieviešanai pārvaldes iestādē, kas organizēta pēc Komisijas parauga. Turklāt izmēģinājuma posma rezultāti var būt par iemeslu izmaiņām/uzlabojumiem *OEF* metodē. Šā pasākuma laikā Komisijas prioritāte būs *OEF* nozaru noteikumu (*OEF*SR) izstrāde nozarēm, kas rada lielāko ietekmi uz vidi. Publiskās pārvaldes nozare nav viena no šīm nozarēm. Pēc izmēģinājuma posma rezultātu izvērtēšanas, kad būs pieejama mainītā *OEF* metode, Komisija izskatīs iespēju uzsākt iekšēju izmēģinājuma posmu, lai izstrādātu konkrētus nozaru noteikumus Komisijas vai citu līdzīgu publisko pārvaldes iestāžu vides pēdas aprēķināšanai un paziņošanai.

31

Lielākā organizāciju daļa nepārzina 1990. gadā izmantotās emisijas. Pašreizējās darbības novērtēšanu, salīdzinot ar faktiskajām emisijām 1990. gadā, parasti veic aplēšu ceļā.

35

Komisija uzskata, ka nulles līmeņa emisiju paziņošana, pamatojoties uz zaļās elektrības lietošanu, var apslēpt enerģijas patēriņa reālo samazinājumu (vai palielinājumu).

37

Iepērkot zaļo elektrību, iestādes mudina elektrības ražotājus izvēlēties atjaunojamās ražotnes.

39 c)

Lielākā daļa apmeklētāju un ārējo dalībnieku var ziņot par ceļojuma emisijām ar savu organizāciju starpniecību, tādēļ var veidoties dubulta uzskaitē.

44

Kaut arī ES tiesību akti neparedz īpašus emisiju samazināšanas mērķus publiskās pārvaldes iestādēm, šajā līmenī joprojām ir iespējams izdarīt vairāk, tostarp turpinot EMAS ieviešanu.

Emisiju samazināšana, kad tas ir lētāk, ir pašreizējās politikas galvenā iezīme, tādēļ saistošus samazināšanas mērķus ir paredzēts noteikt tikai Eiropas un dalībvalstu, nevis organizāciju līmenī. Tā tiks saglabāta elastība, lai mērķus varētu sasniegt iespējami labākā veidā.

46

EMAS Vadības komitejā 2014. gada janvārī Komisija pieņēma lēmumu izvirzīt ilglaicīgus mērķus, papildus jau esošajiem ikgadējiem mērķiem. Tāds lēmums tika pieņemts, lai varētu sniegt precīzākus norādījumus dienestiem, kā izvirzīt ikgadējos mērķus un izstrādāt pasākumus.

47

Tā kā Komisijas darbinieku skaits samazinās (–5 % saskaņā ar pašreizējiem finanšu plāniem) un EMAS joma arvien paplašinās, Komisija turpinās ziņot gan absolūtos, gan relatīvos datus.

51

Komisija turpinās izstrādāt atbilstošas politikas, lai siltumnīcefekta gāzu emisijas varētu samazināt lētā un, iespēju robežās, arī visaptverošā veidā, tostarp saistībā ar 2030. gadu, pamatojoties uz rūpīgiem ietekmes novērtējumiem, kas vajadzības gadījumā pilnā mērā salīdzina saistītās izmaksas un ieguvumus.

Emisiju samazināšana, kad tas ir lētāk, ir pašreizējās politikas galvenā iezīme, tādēļ samazināšanas mērķus ir paredzēts noteikt tikai Eiropas un dalībvalstu, nevis organizāciju līmenī. Tā tiks saglabāta elastība, lai mērķus varētu sasniegt iespējami labākā veidā.

Kaut arī ES tiesību akti neparedz īpašus emisiju samazināšanas mērķus publiskās pārvaldes iestādēm, šajā līmenī joprojām ir iespējams izdarīt vairāk, tostarp turpinot EMAS ieviešanu.

52

Ir pieejami ļoti dažādi iespējamie izlīdzināšanas kredīti, un to kvalitāte ir ļoti atšķirīga.

Ir izstrādāti noteikumi, kas regulē izlīdzinājumu izmantošanu, lai nodrošinātu atbilstību ES klimata tiesību aktiem, un konsekvences nolūkā tie jāparedz visos ES iestāžu izmantotajos izlīdzinājumos. Šie noteikumi attiecas uz daudzumu, kas saistīts ar pašu darbību, un uz veidu, kas atzīts par pietiekami kvalitatīvu. Piemēram, ir būtiski nodrošināt, lai pasākumi, ko veic izlīdzināšanai, būtu papildu pasākumi, tiktu pareizi uzraudzīti, paziņoti un pārbaudīti, lai līdz minimumam samazinātu krāpšanas iespējas, un tos regulētu grāmatvedības noteikumi, kas nepieļauj dubultu uzskaiti.

Komisijai arī turpmāk pirmā prioritāte būs centieni panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp EMAS, vienlaikus izskatot arī citas iespējas, piemēram, izlīdzināšanu.

Šādā izvērtējumā būs jāņem vērā arī

- i) prasība novērst atturēšanos no turpmākiem centieniem sasniegt reālu emisiju samazinājumu,
- ii) esošie mehānismi, tostarp emisiju tirdzniecība, un
- iii) ziņošanas režīmu pieejamība un pietiekami augsts kompensējošo shēmu standarts. Tai būs vajadzīgs arī novērtējums par ietekmi uz ES resursiem un publisko līdzekļu izlietojumu.

61 – pēdējā rindkopa

Komisija arī turpmāk centīsies panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp EMAS, vienlaikus ņemot vērā arī ieteikumu izstrādāt kopīgu ES iestāžu pieeju izlīdzināšanai.

Svarīgi atcerēties, ka no 2012. gada uz CO₂ emisijām no visiem lidmašīnu reisiem Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīs un starp tām attiecas ES Emisiju tirdzniecības sistēma (Horvātijai to piemēro no 2014. gada 1. janvāra).

Tas nozīmē, ka gaisa kuģu ekspluatantiem ir jāiegādājas un jānodod kvotas par visām šādām emisijām. Tādēļ uz lidojumiem EEZ robežās attiecas ES *ETS* oglekļa dioksīda cena, un to var uzskatīt par līdzvērtīgu izlīdzināšanai.

Skatīt piezīmi par 52. punktu.

65

Komisija vēlas atzīmēt, ka **6. tabulā** nav norādīti faktiski iekļautie kvadrātmetri, bet tikai ēku platību īpatsvars procentos.

67

Nedrīkst novērtēt par zemu centienus izpildīt *EMAS* prasības. Komisija neapšaubāmi ir vislielākā iestāde. Komisijai ir ļoti skaidra politika pakāpeniski paplašināt *EMAS*, attiecinot to uz visiem objektiem un darbībām pieejamā budžeta ietvaros (skatīt Lēmumu C(2013) 7708).

68

EMAS paplašināšana, attiecinot to uz Briseli un Luksemburgu, sākās uzreiz pēc 2009. gada lēmuma, un pilnvērtīga darbība tika reģistrēta 2010. gadā Briselē un 2012. gadā Luksemburgā. Visu ēku reģistrācija tiks pabeigta 2015. gadā Briselē un pakāpeniski arī citos objektos.

69

Lēmums sertificēt piecus Kopīgā pētniecības centra objektus saskaņā ar *ISO 14001* tika pieņemts, pirms Komisija 2009. gadā nolēma paplašināt *EMAS*. Pašlaik turpinās šo objektu *EMAS* reģistrācija.

70

Komisija nolēma, ka *EMAS* paplašināšana ir jāuzrauga augstākajā līmenī – *EMAS* Vadības komitejā. Paplašināšanu īsteno pakāpeniski, vispirms sākot ar nozīmīgākajiem objektiem. Attiecībā uz platību Komisijas pārstāvniecības dalībvalstīs veido aptuveni 2 % Komisijas ēku kopplatības; dažas ēkas ekspluatē citas iestādes.

76

Jāuzsver, ka enerģijas patēriņa samazinājums par 15 % laikā no 2005. līdz 2012. gadam Briseles ēkās tika sasniegts laikā, kad ES paplašināšanās dēļ Komisijas darbinieku skaits palielinājās par 25 %.

79

Finanšu regula un tās piemērošanas noteikumi paredz tādu pašus principus kā tie, kas iekļauti direktīvās, tādēļ ES noteikumi ir saskanīgi ar dalībvalstīs piemērotajiem noteikumiem.

Jaunā Finanšu regula (*FR*) un tās piemērošanas noteikumi (*RAP*), kas atrodas apstiprināšanas procesā, papildus veicinās vides apsvērumu izmantošanu, tostarp aprites cikla izmaksu noteikšanu kā piešķiršanas metodi saskaņā ar Direktīvu 2014/24/ES.

80

FR/RAP ir horizontāls regulējums, kas nav paredzēts nozaru pienākumu uzskaitīšanai katrā politikā, bet gan vispārīgu noteikumu nodrošināšanai budžeta izpildes gaitā.

FR/RAP, kas pašlaik atrodas apstiprināšanas procesā, būtu jāparedz, ka, izmantojot aprites cikla izmaksu noteikšanu, ES iestādēm jālieto metodes, kas pieņemtas ES līmenī, ja tādas ir pieejamas. Šīs iespējas izmantošana būtu jāuzņemas attiecīgiem dienestiem *EMAS* politikas ietvaros.

81

Komisija uzskata par lietderīgu izmantot īsās rokasgrāmatas un konkrētas vadlīnijas, lai varētu veicināt publisko zaļo iepirkumu pēc brīvprātības principa, vienlaikus nodrošinot labās prakses izplatīšanu, kas noder arī kā atsauce uz dalībvalstīm.

84

Kopumā, lielākajā daļā gadījumu tiek izmantota noteikta veida *GPP*, lai gan daudzi procesi nav pilnībā zaļi. Tikai aptuveni ceturtdaļa līgumu neparedz nekādus zaļos kritērijus. Ja tādi ir rezultāti, šīm iestādēm veicas labāk nekā vidēji valsts iestādēm Eiropā. Saskaņā ar pētījumu¹, kas balstīts uz ES mēroga aptauju, vidēji 54 % valsts iestāžu, kas piedalījās šajā ES aptaujā, paredzēja noteikta veida zaļos kritērijus pēdējos iepirkumos 2009.–2010. gadā attiecībā uz desmit prioritārām produktu grupām (būvniecība, elektrība, tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi, tekstilmateriāli, pārtika un ēdināšanas pakalpojumi, mēbeles, biroja IT iekārtas, papīrs, dārzkopības ražojumi un ierīces, transports).

85

Komisijas paziņojumā "Publiskais iepirkums, ņemot vērā vides uzlabošanas aspektus" (skatīt 43. zemsvītras piezīmi) Komisija piedāvāja noteikt, ka līdz 2010. gadam 50 % no visām konkursa procedūrām jābūt zaļām, ar terminu "zaļš" apzīmējot "atbilstīgs apstiprinātiem kopīgiem *GPP* pamatkritērijiem". Procentuālo īpatsvaru izteiktu ar zaļo līgumu skaitu un vērtību, salīdzinot ar kopējo līgumu skaitu un vērtību, kas noslēgti nozarēs, kurās apzināti kopīgi *GPP* "pamatkritēriji". Šo mērķi vēlāk apstiprināja Padome².

Tā kā arī Tiesa minēja produktu grupas, kurām nav ES līmeņa *GPP* kritēriju, metodoloģijas par to, kā novērtēt *GPP* mērķa sasniegšanu, nav pilnībā saderīgas.

86

Kopā ar dalībvalstīm, kas pārstāvētas neformālajā *GPP* Konsultatīvajā grupā, Vides ģenerāldirektorāts 2012./2013. gadā veica *GPP* prioritāšu noteikšanas pasākumu, lai apzinātu vajadzības izstrādāt *GPP* kritērijus. Datu centri ieguva augstu prioritāti, un drīzumā tiks pieņemts lēmums par to, vai tiks izstrādāti datu centra kritēriji. Paredzams, ka ēku uzturēšana tiks iekļauta plānotajos biroju ēku kritērijos. Komandējumi netika atzīti par īpašu prioritāti.

87

Kritēriju atjaunināšana ir ļoti resursietilpīgs process. Komisija cenšas novērst esošās nepilnības un pārskatīt produktu grupas, izmantojot esošos resursus. Mobilo tālrunu kritēriji tika izslēgti no tīmekļa vietnes, jo tie patiesi vairs nav nekas īpaši uzkrītošs, turklāt *GPP* Konsultatīvā grupa tos neatzina par augstu prioritāti.

89

Nav jēgas obligāti piemērot aprites cikla izmaksu noteikšanas (*LCC*) pieeju visām produktu grupām. Piemēram, ja iepirkuma organizatori vēlēties iegādāties videi nekaitīgu papīru, pietiks, ja viņi norādīs, ka papīram jābūt "pārstrādātam" vai iegūtam no "ilgtspējīgiem avotiem", jo šajā produktu grupā iepirkuma veicējam nerodas uzturēšanas vai ekspluatācijas izmaksas.

Komisija gatavo šīs direktīvas transponēšanu Finanšu regulā. Tomēr tādēļ *LCC* izmantošanai nav jābūt obligātai.

89 – pēdējā rindkopa

Komisija pašlaik cenšas nodrošināt vadlīniju dokumentus *LCC*.

90

Komisijai ir mērķi ēku enerģētikas jomā, un tā ir sasniegusi pozitīvus rezultātus, izmantojot *EMAS* shēmu. Piemēram, Briselē, kur Energoefektivitātes direktīva 2012/27/ES nodrošināja 0,13 % no ikgadējā enerģijas ietaupījuma, Komisija plāna projektā ierakstīja 1 % ikgadējo enerģijas ietaupījumu, proti, astoņas reizes vairāk.

1 Publiskā zaļā iepirkuma uztvere ES 27 valstīs, Eiropas Politikas pētījumu centrs: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/CEPS-CoE-GPP%20MAIN%20REPORT.pdf>.

2 Padomes 2008. gada 22. septembra secinājumi: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2013067%202008%20INIT>.

93

Kaut arī šī programma joprojām turpinās, *OIB*, *OIL* un *JRC* prioritāte tika atzīta par atbilstošu piemērojamajiem valsts vai reģionu standartiem. Tas nemazina iespēju, ka daži no nesenākiem Komisijas ēku projektiem un jo īpaši tie, kas ir uzsākti *JRC Ispra* objektā, patiesi atbildīs Zaļo ēku programmas prasībām. *OIB* pievienosies šai programmai nākotnē, ja tas dos kādu pievienotu vērtību.

94

Standarta būvniecības specifikāciju rokasgrāmatas (*MIT*) mērķis ir nodrošināt pasīvu ēku energoefektivitāti, un tā paredz šādas minimālās prasības projektiem:

- Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti,
- reģionālās obligātās tiesību aktu prasības.

MIT arī paredz, ka ir jāveic energopārbaudes un/vai energoizpēte, lai varētu novērtēt energoefektivitātes risinājumu īstenošanu un atjaunojamās enerģijas ieviešanu.

95

Komisija ir apņēmusies būt par paraugu valsts iestādēm, uzņemoties saistības piemērot Energoefektivitātes direktīvas 2012/27/ES (4. un 5. panta) prasības, un *OIB* (Briselē) ir novērtējis šīs direktīvas tehnisko ietekmi uz Komisijas ēkām.

Jebkurā gadījumā (gan attiecībā uz jaunām, gan rekonstruētām ēkām), plānojot nākotnes projektu vērienu un ar to saistīto finansiālo ietekmi, būtu jāņem vērā pieejamā ikgadējā budžeta apropriācija saskaņā ar *MFF* 2014.–2020. gadam.

100

Komisija neierobežo energoefektivitātes pieeju tikai ar ēkām vien un uzskata, ka *BREEAM* vai citas līdzīgas shēmas ir plašākas un labāk atbilst Komisijas politikām un tās pasākumu vispārējai ietekmei uz vidi.

101

Prasībām, kas iekļautas rīcības kodeksā datu centriem Komisijas ēkās, būs ļoti liela ietekme uz budžetu. Lēmums turpināt iesākto liktu arī būtiski novērtēt šīs ēkas, un dažas prasības pat nebūtu iespējams izpildīt minēto Komisijas ēku vecuma dēļ. Tomēr datu centru iekšējā organizācija atbilst minētā rīcības kodeksa ieteikumiem.

Papildus Komisijas pašas datu centriem, tā arī nomā datu centru telpas Luksemburgā un Briselē. Šo datu centru telpu īpašnieki ir parakstījuši minēto rīcības kodeksu.

Komisija pašlaik izvērtē savu datu centra politiku, tostarp "mākoņu" izmantošanu.

Secinājumi un ieteikumi

102

Eiropas Savienībai ir vadošā nozīme apstieidzošas klimata politikas izstrādē un īstenošanā starptautiskā līmenī, un šī pieeja būs spēkā arī turpmāk saistībā ar jaunajiem mērķiem 2030. gadam un piedāvāto 40 % siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķi.

103

Pēc Komisijas domām, *EMAS* ir atbilstošs politikas instruments, kas nodrošina ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas samazināšanu.

Turklāt ir daudzi piemēri, kad politikas, kas īstenošanas saistībā ar 20 % emisiju samazināšanas mērķa sasniegšanu līdz 2020. gadam, attiecas arī uz publiskās pārvaldes iestādēm, tostarp ES iestādēm un to personālu. Tā joprojām būs arī attiecībā uz jaunajiem mērķiem 2030. gadam (tostarp arī piedāvāto 40 % siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķi).

104

Komisijas politikas mērķis ir siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana lētā un, iespēju robežās, arī visaptverošā veidā, jo īpaši pieņemot klimata un enerģētikas paketi. Ņemot vērā ES iestāžu administratīvās darbības radīto emisiju ierobežoto īpat-svaru, Komisija neuzskatīja par lietderīgu pieņemt saistošus noteikumus šāda mēroga darbībām. Šīs emisijas jebkurā gadījumā ir iekļautas samazināša-nas mērķos, kas izvirzīti ES vai valsts līmenī.

105

Nav nekādu pazīmju, ka visām ES iestādēm un struktūrām saistoši noteikumi nodrošinātu labākus rezultātus.

106

Komisija plāno turpināt EMAS ieviešanu, un tā ir kopīga politika ES iestāžu un struktūru administratīvās darbības oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai.

Ieteikums Kopēja politika siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai

1.

Komisija daļēji pieņem šo ieteikumu. Pēc Komisijas domām, EMAS ir atbilstošs politikas instruments, kas nodrošina ES iestāžu un struktūru oglekļa dioksīda pēdas samazināšanu. Tādēļ Komisija ņems vērā šo ieteikumu turpmākajā EMAS ieviešanā.

Turklāt Komisija turpinās izstrādāt atbilstošas politikas, lai siltumnīcefekta gāzu emisijas varētu samazināt lētā un, iespēju robežās, arī visaptverošā veidā, tostarp saistībā ar 2030. gadu, pamatojoties uz rūpīgiem ietekmes novērtējumiem, kas vajadzības gadījumā pilnā mērā salīdzina saistītās izmaksas un ieguvumus.

Emisiju samazināšana, kad tas ir lētāk, ir pašreizējās politikas galvenā iezīme, tādēļ saistošus samazināšanas mērķus ir paredzēts noteikt tikai Eiropas un dalībvalstu, nevis organizāciju līmenī. Tā tiks saglabāta elastība, lai mērķus varētu sasniegt iespējami labākā veidā.

Kaut arī ES tiesību akti neizvirza konkrētus emisiju samazināšanas mērķus publiskajai pārvaldei, šajā līmenī joprojām ir iespējams rīkoties papildus, tostarp turpinot ieviest EMAS, kas uzskatāma par kopīgu politiku ES iestāžu un struktūru administratīvās darbības oglekļa dioksīda pēdas samazināšanai.

Kopīga atbilde uz 1. ieteikuma

a) un b) apakšpunktu

Komisija nepieņem šo ieteikuma daļu, jo tā neņem vērā plašākus apsvērumus, piemēram, izmaksu efektivitāti un visu ES iestāžu un struktūru īpatnības. Šādai pieejai būtu nepieciešami pierādījumi par apgalvotajām priekšrocībām.

107

Komisija plāno paplašināt savu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzraudzību saskaņā ar EMAS shēmu.

108

Komisija koncentrē savus centienus uz ēku enerģijas patēriņu, jo tas ir lielākais siltumnīcefekta gāzu emisiju avots, kurā ieguldījumu atdeve ir vislielākā. Komisija pašlaik ir pievērsusies mobilitātes problēmai, kas ir otrs lielākais Komisijas emisiju avots.

109

Komisija vēsturiski nav izmantojusi nulles pēdas pieeju emisiju aprēķiniem par elektrības, kas ražota no atjaunojamiem enerģijas avotiem, patēriņu Briselē. EMAS biroju ēkās laikā no 2005. līdz 2012. gadam enerģijas patēriņš samazinājās par 40,5 % (Briselē, kWh/m²).

Ieteikums Saskaņots emisiju aprēķins un ziņošana

2.

Komisija pieņem šo ieteikumu, ja tiek sekmīgi izstrādāta OEF metodoloģija publiskās pārvaldes iestādēm. Tā uzskata, ka, ieviešot EMAS, tā ir izveidojusi pareizu metodi, lai varētu identificēt, izmērīt un sniegt pārskatus par būtiskāko tiešo un netiešo ietekmi uz vidi, tostarp siltumnīcefekta gāzu emisijām. Izmantojot EMAS un turpmāk sadarboties starp iestādēm, šīs iestādes spēs izstrādāt saskaņotu pieeju savu siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanai.

a)

Komisijas ieteiktajai OEF metodei pašlaik tiek veikta plaša izmēģinājuma pārbaude, kas turpināsies līdz 2016. gada beigām. Izmēģinājuma posma mērķis ir arī vairāku tehnisko prasību definēšana, kuru nozīme būs būtiska šīs metodes plašai ieviešanai sarežģītā pārvaldes iestādē, kāda ir Komisija. Turklāt izmēģinājuma posma rezultāti var būt par iemeslu izmaiņām/uzlabojumiem OEF metodē. Šā pasākuma laikā Komisijas prioritāte būs OEFnozaru noteikumu (OEFNR) izstrāde nozarēm, kas rada lielāko ietekmi uz vidi. Parasti publiskās pārvaldes nozare nav viena no šīm nozarēm. Pēc izmēģinājuma posma rezultātu izvērtēšanas, kad būs pieejama mainītā OEF metode, Komisija izskatīs iespēju uzsākt iekšēju izmēģinājuma posmu, lai izstrādātu konkrētus nozaru noteikumus Komisijas vai citu līdzīgu publisko pārvaldes iestāžu vides pēdas aprēķināšanai un paziņošanai.

110

Patiesi, ES klimata politika un tiesību akti neparedz obligātas shēmas emisiju kompensēšanai. Komisija centās panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp EMAS.

Ieteikumi Vienota pieeja brīvprātīgai oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanai

3.

Komisija pieņem šo ieteikumu, vienlaikus uzsverot katras ES iestādes un struktūras brīvprātīgo iesaisti un patstāvību, pieņemot lēmumu par šāda iespējamā izlīdzinājuma piemērotību.

Turklāt ES klimata politika un tiesību akti patiesi neparedz obligātas shēmas emisiju kompensēšanai. Komisija arī turpmāk centīsies panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp EMAS.

Kopīgajā pieejā emisiju kompensēšanai būs jāņem vērā arī i) nepieciešamība novērst atturēšanos no turpmākiem centieniem sasniegt reālu emisiju samazinājumu, ii) esošie mehānismi, tostarp emisiju tirdzniecība, un iii) ziņošanas režīmu pieejamība un pietiekami augsts kompensējošo shēmu standarts. Tai būs vajadzīgs arī novērtējums par ietekmi uz ES resursiem un publisko līdzekļu izlietojumu.

4.

Komisija pieņem šo ieteikumu. Ir pieejami ļoti dažādi iespējamie izlīdzināšanas kredīti, un to kvalitāte ir ļoti atšķirīga.

Ir izstrādāti noteikumi, kas regulē izlīdzinājumu izmantošanu, lai nodrošinātu atbilstību ES klimata tiesību aktiem, un konsekvences nolūkā tie jāparedz visos ES iestāžu izmantotajos izlīdzinājumos. Šie noteikumi attiecas uz daudzumu, kas saistīts ar pašu darbību, un uz veidu, kas atzīts par pietiekami kvalitatīvu. Piemēram, ir būtiski nodrošināt, lai pasākumi, ko veic izlīdzināšanai, būtu papildu pasākumi, tiktu pareizi uzraudzīti, paziņoti un pārbaudīti, lai līdz minimumam samazinātu krāpšanas iespējas, un tos regulētu grāmatvedības noteikumi, kas nepieļauj dubultu uzskaiti.

Komisijai arī turpmāk pirmā prioritāte būs centieni panākt reālu emisiju samazinājumu, izmantojot esošās politikas, tostarp EMAS, vienlaikus izskatot arī citas iespējas, piemēram, izlīdzināšanu.

5.

Komisija pieņem šo ieteikumu, vienlaikus atzīstot, ka vietējo iedzīvotāju labums ir tikai viens no apsvērumiem, kas jāņem vērā, novērtējot izlīdzinājumu kvalitāti.

111

Komisija piekrist Tiesas novērojumam, ka iestādēm būtu jāapstiprina un/vai labāk jāizmanto EMAS shēma.

112

EMAS ir spēcīgs un prasīgs vadības rīks, un tā ātra ieviešana nav savienojama ar finanšu ierobežojumiem, kas noteikti lielākai daļai ES iestāžu. EMAS jomas ierobežojumi ir pašas EMAS sistēmas daļa. EMAS ir jāievieš lētā un iespējami visaptverošā veidā.

113

Kopumā, lielākajā daļā gadījumu tiek izmantota noteikta veida GPP, lai gan daudzi procesi nav pilnībā zaļi. Tikai aptuveni ceturtdaļa līgumu neparedz nekādus zaļos kritērijus. Ja tādi ir rezultāti, šīm iestādēm veicas labāk nekā vidēji valsts iestādēm Eiropā. Saskaņā ar pētījumu (skatīt 1. zemsvītras piezīmi Komisijas atbildē), kas balstīts uz ES mēroga aptauju, vidēji 54 % valsts iestāžu paredzēja noteikta veida zaļos kritērijus pēdējos iepirkumos 2009.–2010. gadā attiecībā uz desmit prioritārām produktu grupām (būvniecība, elektrība, tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi, tekstilmateriāli, pārtika un ēdināšanas pakalpojumi, mēbeles, biroja IT iekārtas, papīrs, dārzkopības ražojumi un ierīces, transports).

Lielākai daļai ēku renovācijas un/vai jaunbūvju projektu Komisija piemēro galvenokārt BREEAM izcilības standartu, kas neaprobežojas tikai ar energoefektivitāti.

114

Komisija izskata iespēju papildus novērtēt, vai līdzdalība Eiropas Energoefektivitātes kodeksā attiecībā uz datu centriem ir saderīga ar finanšu perspektīvām un jo īpaši ar administratīvo apropriāciju.

Ieteikumi EMAS un zaļā iepirkuma pilnīga ieviešana

6.

Komisija pieņem šo ieteikumu un pilnībā atbalsta EMAS shēmas veicināšanu. Jomas ierobežojumi ir pašas EMAS shēmas daļa, kas nodrošina, lai katra organizācija varētu pievērsties svarīgākajiem vides aspektiem.

Komisija izvērtēs Eiropas Energoefektivitātes kodeksa attiecībā uz datu centriem parakstīšanu pēc tam, kad būs papildus izvērtējusi, vai tas ir saderīgs ar finanšu perspektīvām un jo īpaši ar administratīvo apropriāciju.

7.

Komisija pieņem šo ieteikumu. Pašreizējās izmaiņas FR/RAP veido regulatīvo pamatu, kas papildus veicinās publisko zaļo iepirkumu, tostarp aprites cikla izmaksu noteikšanu saskaņā ar Direktīvu 2014/24/ES.

Komisija arī turpmāk izstrādās GPP vadlīniju dokumentus un atbalstīs šos dokumentus GIME grupā.

Eiropas Savienības Tiesa

Ievads (01–11)

Sekojošajai parastajai praksei saistībā ar gada ziņojumiem vai citiem īpašiem ziņojumiem, Tiesas administrācija Revīzijas palātas apsvērumu izskatīšanai pievērš ļoti lielu uzmanību un vienmēr izrāda centienus veikt, iespējams, izteikto ieteikumu izpildei nepieciešamos pasākumus.

Kā to parāda šis īpašais ziņojums, Tiesa piešķir lielu nozīmi vides aizsardzībai un, neraugoties uz pēdējos gados uzliktajiem ierobežojumiem cilvēkresursu un finanšu jomā, cieši apņemas rīkoties šajā jomā, tostarp pamatojoties uz *EMAS (Eco Management and Audit Scheme)* pilnīgo un strukturēto regulējumu. Kā parāda panāktais siltumnīcas efekta gāzu (SEG) emisijas samazinājums, šī apņemšanās jau ir radījusi nozīmīgus rezultātus.

Zemāk norādītās atbildes būtībā ir vērstas arī uz to, lai sniegtu lietderīgus precizējumus saistībā ar noteiktiem Revīzijas palātas apsvērumiem un ieteikumiem.

Apsvērumi (12–101)

Vispārīgi runājot, dažādu Eiropas iestāžu progress vides politikas jomā ir izvērtējams, ņemot vērā arī resursus, ko tās šajā ziņā ir varējušas piesaistīt. Tātad ir lietderīgi norādīt, ka šajā īpašajā ziņojumā minētie Tiesas īstenotie centieni un darbības ir tikušas veiktas, ievērojot vislielāko līdzekļu ekonomiju (it īpaši ir jānorāda uz tikai vienas budžeta iestādes piešķirtas jaunas amata vietas izveidošanu, kas bija paredzēta 2012. gadā).

Tas ļauj atbilstošāk novērtēt līdz šim brīdim panāktā progressa nozīmīgumu, kas tostarp ietver:

- *EMAS* projekta ieviešanu;
- Tiesas darbības 2010. gadā radīto SEG emisiju izsmēlošas diagnostikas veikšanu un šīs oglekļa dioksīda bilances 2011. un 2012. gadam galveno posteņu atjaunināšanu;
- SEG emisiju kopš 2010. gada būtisku samazinājumu, pateicoties vairāku uzlabošanas pasākumu īstenošanai;
- vides kritēriju pastiprinātu ņemšanu vērā, veicot publiskos iepirkumus;
- *BREEAM* standarta piemērošanu Tiesas ēku piektais paplašināšanas projektam.

Tiesas oglekļa dioksīda bilances izsmēlošs raksturs un tās oglekļa dioksīda pēdas būtiska uzlabošana (12–61)

Nolūkā veikt konkrētus pasākumus savu SEG emisiju samazināšanai, Tiesas administrācija jau 2010. gada ir radījusi pirmo tās darbības izraisīto SEG emisiju diagnostiku. Attiecībā uz 2011. un 2012. gadu šīs oglekļa dioksīda bilances galvenie posteņi ir tikuši atjaunināti 2013. gadā.

Šajā ziņā ir svarīgi uzsvērt, ka Tiesa ir izvēlējusies īstenot izsmēlošu diagnostiku, posteņi "transportēšana" ietverot ne vien transportu no dzīvesvietas uz darbu, bet arī dienesta braucienus un apmeklētāju transportēšanu. Turklāt uzlabošanas centieni saistībā ar Tiesas oglekļa dioksīda pēdu nav vērsti vienīgi uz "enerģijas" aspektu.

Vēlāk īstenotā diagnostika ir ļāvusi objektīvi konstatēt Tiesas emisiju samazinājumu kopš 2010. gada tostarp šādos sektoros:

- starp 2011. un 2012. gadu SEG emisijas no “apmeklētāju transportēšanas” sektora ir tikušas samazinātas par 14 %;
- starp 2010. un 2011. gadu un starp 2011. un 2012. gadu SEG emisijas saistībā ar elektrības patēriņu ir samazinājušas attiecīgi par 98 % un 6 %;
- starp 2011. un 2013. gadu atkritumu apstrādes izmaksas ir tikušas samazinātas par 25 % un šajā pašā laikposmā apstrādāto atkritumu daudzums ir ticis samazināts par 10 %.

Šādi samazinājumi ir tikuši panākti šādu projektu īstenošanas rezultātā:

- ar elektroenerģijas piegādātāju noslēgta zaļās enerģijas līguma īstenošana,
- pasākumu veikšana nolūkā uzlabot ēku izolāciju,
- noteiktu ēku enerģētiskās plānošanas optimizācija,
- organisku atkritumu samazināšana un selektīvas atkritumu šķirošanas uzlabošana.

Turklāt precīzāks emisiju saistībā ar “transportu no dzīvesvietas uz darbu” un “saldēšanas šķidrumiem” vērtējums ir ļāvis uzlabot ar šiem diviem posteņiem saistīto oglekļa dioksīda bilances datu kvalitāti, šādi samazinot šādiem posteņiem raksturīgo nenoteiktības pakāpi.

Nolūkā nodrošināt pārskatāmību ziņojumi attiecībā uz Tiesas oglekļa dioksīda bilanci ir tikuši publicēti tās interneta vietnē *Curia* un šādi ir nodoti Eiropas pilsoņu rīcībā.

Saistībā ar kompensāciju sistēmas attiecībā uz SEG emisijām īstenošanas neesamību Tiesas administrācija uzskata, ka šādu kompensāciju projektu finansēšanai būtu jābūt paredzētai tikai tad, ja visas citas esošo emisiju iepriekšējās novēršanas un samazināšanas iespējas ir tikušas izsmeltas, it īpaši, lai nodrošinātu visu iestādes ietvaros iesaistīto personu ievērojamu mobilizāciju un labāk veicinātu nepieciešamo iniciatīvu izrādīšanu šajā jomā. Turklāt Tiesas administrācija atbalsta viedokli, ka šādu kompensāciju projektu finansēšanas priekšnosacījums ir kopīgas starpiestāžu pieejas noteikšana it īpaši attiecībā uz piemērota budžeta regulējuma definēšanu, atbilstošu projektu kritērijiem un veidiem, kā arī budžeta līdzekļu, kas varētu tikt izmantoti šim nolūkam, apmēru.

Tiesas uzņemtās saistības EMAS projekta īstenošanā (62–75)

Ir jāuzsver, ka EMAS projekta īstenošana Tiesā 2012. gadā, it īpaši līdz ar EMAS projekta koordinātoru iecelšanu, ir notikusi ļoti aktīvā veidā.

Pirmajām kārtām, Tiesas administrācija uzsvāra ir likusi tostarp uz dienestiem un personālu vērstu regulāru komunikācijas un sensibilizācijas darbību attiecībā uz vides jautājumiem nozīmīgumu.

Turpmāk tika izveidota divlīmeņu operatīva struktūra EMAS projekta ilgtspējīgai īstenošanai.

2013. gadā tika veikts ietvarpētījums, lai noteiktu EMAS projekta iestādes ietvaros paredzētās īstenošanas kārtību. Līdzās iestādes darbības vietu stāvoklim vides aizsardzības jomā saistībā ar EMAS regulējuma prasībām, šī pētījuma galvenais mērķis ir bijis noteikt šādas reģistrācijas iegūšanai īstenojamus posmus, kura atbilstoši piedāvātajam kalendāram plānam būtu jāiegūst 2016. gadā.

Saistībā ar vides mērķiem un it īpaši SEG emisiju samazināšanu Tiesas administrācijas drīzāk atbalsta relatīvu mērķu noteikšanu (piemēram, tādu, kas būtu saistīti ar ēku platību un personāla skaitu), kas ir izmērojami, pateicoties *EMAS* regulā (EK Nr. 1221/2009) paredzētajiem indikatoriem. Absolūtos skaitļos izteiktu mērķu noteikšana, ko atbalsta Revīzijas palāta, ir atbilstoša tikai tad, ja to pamatā esošā datubāze ir pietiekami apjomīga un ja izvēlēto indikatoru laika ziņā notiekošā attīstība var sniegt saskanīgu informāciju. Tomēr, ja pietiekami ticama skaitliska indikatora noteikšanai nepieciešamie nosacījumi šajā posmā nav izpildīti, tiem būtu jābūt izpildītiem tuvākajā nākotnē saistībā ar *EMAS* projekta attīstību.

Vides kritēriju iekļaušanas publiskajos iepirkumos veicināšana (zaļie iepirkumi) (77–89)

Tiesas administrācija atbalsta Revīzijas palātas rūpes attiecībā uz vides kritēriju iekļaušanas publiskajos iepirkumos veicināšanu un šādā veidā panākamo ieguldījumu ilgtspējīgākā attīstībā, tostarp izmantojot Komisijas izplatīto "Green Public Procurement toolkit". Šī iemesla dēļ Tiesas publisko iepirkumu rokasgrāmatā ir iekļauts īpaša rindkopa attiecībā uz ekoloģiskajiem publiskajiem iepirkumiem, kurā tostarp ir sniegta tieša atsauce uz atbilstošo Eiropas Komisijas informāciju. Tomēr Tiesas administrācija atbalsta veidoli, ka katras iestādes dienestiem, kas veic pasūtījumus, būtu jāsaņem pietiekama rīcības brīvība vides kritēriju jomā, lai saprātīgi izvērtētu dažādus novērtējuma kritērijus atkarībā no izsludināto konkursu īpatnībām.

BREEAM standarta atbilstība, lai labāk samazinātu Tiesas nekustamo īpašumu ietekmi uz vidi (90–101)

Lai līdz minimumam samazinātu Tiesas nekustamo īpašumu ietekmi uz vidi, Tiesas administrācija saistībā ar Tiesas ēku piektās paplašināšanas projektu ir devusi priekšroku *BREEAM* standartam, nevis Revīzijas palātas kā atsauci minētajam *GBP* standartam. *BREEAM* standarts neaprobežojas vienīgi ar "enerģijas ekonomijas" aspektu, bet ietver citus vismaz tikpat svarīgus aspektus (tādus kā ūdens patēriņš, atkritumu apsaimniekošana un ilgtspējīgā mobilitāte), kas katra ziņā ir iemesls tam, ka šis standarts tiek visplašāk piemērots Eiropas iestādēs.

Secinājumi un ieteikumi (102–114)

Kopumā Tiesa labvēlīgi sagaida Revīzijas palātas šajā ziņojumā izteiktos apsvērumus un ieteikumus.

Atbilstoši Revīzijas palātas secinājumiem Tiesa atzīst piederības *EMAS* sistēmai nozīmīgumu un šajā ziņā aktīvi rīkojas kopš 2012. gada, it īpaši pateicoties *EMAS* koordinators iecelšanai, kura ir kļuvusi iespējama, ievērojot budžeta iestādes piešķirtu amata vietu. Neraugoties uz līdzekļu ekonomiju, kura Tiesai ir jāņem vērā pašreizējās budžeta krīzes kontekstā, tā vēlas panākt savu *EMAS* reģistrāciju 2016. gadam.

Līdzās minētajam Tiesa paredz turpināt uzlabot savu oglekļa dioksīda bilanci un, ievērojot piemērojamās tiesību normas, veicināt vides kritēriju izmantošanu attiecībā uz tās kompetencē ietilpstošajiem publiskajiem iepirkumiem. Turklāt iekļānotā piektā Tiesa ēku paplašināšana dos lielu ieguldījumu Tiesas nekustamo īpašumu ietekmes uz vidi samazināšanā, pateicoties *BREEAM* šajā jomā pastāvošo prasību rūpīgākai izpildei.

Visbeidzot, Tiesa it īpaši atbalsta tos Revīzijas palātas ieteikumus, kuri ir vērsti uz lielāku pieeju saskaņošanu un pastiprinātu starpiestāžu sadarbību jomā, kurā ir tikusi veikta revīzija, it īpaši ņemot vērā Komisijas izrādītās vai plānotās iniciatīvas. Šajā ziņā Tiesas administrācija ir gatava piedalīties darbos, kuri ir vajadzīgi labāku kopīgu pieeju noteikšanai.

Eiropas Centrālā banka

Eiropas Centrālā banka (ECB) izsaka gandarījumu par Revīzijas palātas veikto revīziju par to, kā ES iestādes un struktūras aprēķina, samazina un izlīdzina to radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas, un atzinīgi novērtē Revīzijas palātas īpašo ziņojumu. ECB uzskata, ka ir būtiski īstenot ilgtspējīgu politiku un veikt saskaņotas darbības, lai risinātu problēmas, kuras šobrīd ietekmē mūsu ekonomiku un apkārtējo vidi. Tāpēc ECB izsaka īpašu pateicību par Revīzijas palātas vispārējiem novērojumiem attiecībā uz iespējām, kas atklājas, nosakot ES iestādēm vienotu pieeju, lai palīdzētu sasniegt Eiropas Savienības ilgtermiņa mērķus saistībā ar emisiju samazināšanu.

Šajā kontekstā ECB arī pieņem zināšanai Revīzijas palātas konstatējumu, ka veikti pasākumi, lai samazinātu ECB administratīvās darbības ietekmi uz vidi, kas atspoguļots 2014. gada 28. aprīlī publicētajā ziņojumā par ECB oglekļa pēdas nospieduma pārvaldības revīziju. Papildus ECB atbildēm uz šo konkrēto ziņojumu tālāk sniegti ECB komentāri par īpašajā ziņojumā iekļautajiem novērojumiem un ieteikumiem.

08 – 1. tabula

ECB pastāvīgo darbinieku skaita pieaugums no 1448.5 pilna darba laika ekvivalenta amata vietām 2012. gadā līdz 2602 pilna darba laika ekvivalenta amata vietām 2014. gadā galvenokārt saistīts ar Vienotā uzraudzības mehānisma izveidi.

23

Attiecībā uz emisijām, ko rada darbinieku svārstmigrācija starp mājām un darbavietu, ECB pašlaik izstrādā aprēķinu metodi ar mērķi iekļaut šos rādītājus nākamajā ziņojumā par oglekļa pēdas nospiedumu.

83 un 88

ECB augstu novērtē Revīzijas palātas konstatējumu, ka ECB iekšējās norādēs un sistēmiskajā monitoringā zaļais publiskais iepirkums *de facto* ir kļuvis obligāts visos attiecīgajos gadījumos, un tiek plānots ikgadējā vides deklarācijā sniegt informāciju par panākumiem attiecībā uz ilgtspējīgu iepirkumu vadlīniju īstenošanu.

1.–7. ieteikums

ECB atzinīgi novērtē un atbalsta Revīzijas padomes ieteikumus par vienotas politikas izstrādi attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, emisiju aprēķināšanas un ziņojumu sniegšanas saskaņošanu un atlikušo emisiju izlīdzināšanu. Turklāt ECB pilnībā atbalsta brīvprātīgā Eiropas rīcības kodeksa attiecībā uz datu centru energoefektivitāti mērķi "samazināt datu centru energopatēriņu Eiropā, tādējādi mazinot emisijas, ierobežojot globālo sasilšanu un taupot naudu", un apsvērs pieteikšanos dalībnieka statusam.

Eiropas Revīzijas palāta

Eiropas Revīzijas palātas ģenerālsēkretārs atzinīgi vērtē Eiropas Revīzijas palātas apsvērumus un pateicas par uzlabojumu ieteikumiem.

2. ieteikums

Ģenerālsēkretārs pieņem šo ieteikumu un ievieš Palātas tiešo un netiešo siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju mērījumus un ziņošanu par tām, kā arī izstrādās samazināšanas mērķus. Oglekļa dioksīda pēdas samazināšana un SEG metodikas ieviešana tiks izvirzīta kā prioritārs vides programmas mērķis vides vadības un audita sistēmas (EMAS) pašreizējā projekta beigās.

3.–5. ieteikums

Ģenerālsēkretārs pieņem šos ieteikumus un izstrādās stratēģiju Palātas atlikušo siltumnīcefekta gāzu emisiju kompensēšanai un ievieš kvalitatīvu izlīdzināšanas mehānismu. Šīs darbības sāks uzreiz pēc tam, kad būs pabeigti 2. ieteikumā aprakstītie pasākumi.

6. ieteikums

Ģenerālsēkretārs pieņem šo ieteikumu un reģistrēs Palātu Eiropas Vides vadības un audita sistēmā. Pašlaik tiek ieviesta vides vadības sistēma, kas veidota atbilstoši EMAS modelim. Palāta sāka sākotnējo vides pārskatu un revīziju par tās ēku atbilstību tiesību aktu normām 2014. gada 10. aprīlī.

Ģenerālsēkretārs atbalsta arī Eiropas Energoefektivitātes rīcības kodeksa attiecībā uz datu centriem brīvprātīgas ievērošanas vispārējo koncepciju un mērķus, lai "samazinātu enerģijas patēriņu datu centros Eiropā, tādējādi samazinot emisijas, ierobežojot globālo sasilšanu un ietaupot līdzekļus." Tāpēc ģenerālsēkretārs apsvērs iespēju parakstīt šo kodeksu pēc tam, kad būs veikta ar to saistītās ietekmes un risku izmaksu un ieguvumu analīze. Palātas dienesti jau ir ieviesuši labāko praksi daudzās jomās, piemēram, IT tehniku Palāta ir virtualizējusi vai iegādājusies zaļajā publiskajā iepirkumā.

7. ieteikums

Ģenerālsēkretārs pieņem ieteikumu un arī turpmāk vēl sistemātiskāk izmantos zaļo iepirkumu, to integrējot Palātas vides vadības sistēmā, konkrēti, izstrādājot iekšējas procedūras un regulāri uzraugot to izpildi.

Eiropas Ārējās darbības dienests

Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) tika izveidots 2011. gada 1. janvārī, un lielākā daļa no EĀDD galvenajā mītnē strādājošajiem darbiniekiem tika pārvietoti uz jaunu, modernu ēku, kas atbilst visaugstākajiem standartiem enerģijas patēriņa un vides aizsardzības ziņā. EĀDD arī "pārmantoja" no Padomes trīs vecākas ēkas. Šo ēku īres termiņš beidzas 2018. gadā, un EĀDD pašlaik izvērtē iespējas, kā vislabāk uzlabot to efektivitāti un kādu alternatīvu risinājumu var piedāvāt Briseles nekustamo īpašumu tirgus.

EĀDD savu īpašumu pārvaldību Briselē ir uzticējis Infrastruktūras un loģistikas birojam Briselē (*OIB*), noslēdzot ar to pakalpojuma līmeņa vienošanos, un EĀDD sagaida, ka *OIB* īstenos paraugpraksi attiecībā uz ēku apsaimniekošanu.

2012. gadā EĀDD parakstīja līgumu par augstsprieguma "zaļās" elektroenerģijas piegādi galvenās mītnes ēkām (Līgums EEAS-106-DIVA4-SUP-DIR). Saskaņā ar līgumu tiek piegādāti 100 % "zaļās" elektroenerģijas (*LGO*), un šis līgums atbilst arī piegādes licencēm, kas Beļģijā tiek izsniegtas federālajā un reģionālajā līmenī.

Attiecībā uz brīvprātīgo līdzdalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*) ir jāatzīmē, ka EĀDD ir ieinteresēts uzzināt vairāk par šīs programmas pārvaldību un par iespējām to īstenot, izmantojot pieejamos resursus. Līdzīgā kārtā EĀDD ir arī ieinteresēts ieviest "zaļā publiskā iepirkuma" principus, ja vien iespējams (taču tas diemžēl ne vienmēr ir iespējams to ES delegāciju gadījumā, kuras atrodas trešās valstīs).

Tomēr mums ir daži labi piemēri delegācijās, proti, pašlaik tiek izvērtētas iespējas uzstādīt saules enerģijas paneļus – vai tie jau tiek uzstādīti – delegācijās Kambodžā, Kaboverdē, Samoa un Kosovā.

Saistībā ar jauniem būvniecības projektiem Burundi, Nigērā un Meksikā mēs aicinājām par projektu atbildīgos arhitektus izstrādāt videi draudzīgus risinājumus, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju un veltītu uzmanību projektu vides aspektiem (t. i., ilgtspējīgiem materiāliem, bioklimatiskiem risinājumiem, alternatīvu enerģijas avotu izmantošanai u. tml.). Situācija citos nekustamā īpašuma tirgos ir sarežģītāka.

EĀDD ir apņēmies darīt vairāk, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju savās ēkās, ievērojot darbības ierobežojumus, ar kuriem dienests saskaras savā darbā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Eiropas Savienības Reģionu komiteja

65 – 6. tabula

Piecās no sešām Komiteju ēkām tiek ievēroti EMAS noteikumi. Sesto ēku Komitejas izmanto kopā ar Komisiju, kurai ēka pieder. Tāpēc uz ēku neattiecas Komiteju vides vadības sistēmas noteikumi, lai gan Komiteju personālam, kas strādā ēkā, jāievēro EMAS attiecīgās procedūras.

Komitejas pašlaik apsver iespēju attiecināt minētos noteikumus arī uz šo ēku.

72

EESK un RK uzskata, ka būtu jāņem vērā visas likumīgās prasības (ieguldījumi) un pārbaudes, kas izriet no EMAS un ir svarīgas.

83

Komitejas 2014. gadā nolēma, ka turpmāk visām to direkcijām obligāti jākonsultējas ar EMAS pārstāvjiem par zaļo iepirkumu, ja līguma vērtība pārsniedz EUR 60 000.

91

EESK un RK piekrīt, ka ES iestādēm un struktūrvienībām būtu jācenšas panākt ēku atbilstību **zaļā publiskā iepirkuma** vadlinijās ietvertajiem visaptverošajiem kritērijiem, kas attiecas uz ēku konstrukcijām.

Tomēr Briseles pilsētas teritorijā, kur atrodas Komiteju ēkas, iespējas izmantot savās ēkās iegūtus atjaunojamos energoresursus ir ierobežotas. Tāpēc attiecībā uz savām ēkām Komitejas nevar īstenot b) variantu, kas minēts vadlinijās par **zaļo publisko iepirkumu**.

Pat tad, ja Komitejas būtiski palielinātu uz ēkām uzstādīto saules enerģijas paneļu skaitu, tiktu nodrošināta tikai ļoti neliela daļa no kopējā elektrības pieprasījuma. Komitejas apsver, vai to radīto vides pēdas nospiedumu ļautu samazināt koģenerācijas iekārtas uzstādīšana.

101

EESK un RK ir analītiski izpētījušas rīcības kodeksu un konstatējušas, ka tajā uzmanība ir pievērsta galvenokārt pēc 2011. gada radītiem datu centriem, taču Komiteju datu centri izveidoti 2004. gadā.

Rīcības kodeksa parakstīšana radītu Komitejām nevajadzīgu slogu, jo IT aprīkojuma un pakalpojumu ziņā tās jau ir iedibinājušas daudzus kodeksā minētus labas prakses principus.

105

Lai arī nepastāv visām iestādēm saistoši noteikumi, Komitejas ar EMAS palīdzību ir sasniegušas konkrētus rezultātus saistībā ar to radīto emisiju samazināšanu.

Dabaszāģes patēriņš uz vienu cilvēku 2013. gadā bija par 51 % zemāks nekā 2008. gadā, un elektrības patēriņš uz vienu cilvēku – par 21 % zemāks nekā 2008. gadā.

109

Komitejas vēlētos norādīt uz to, ka tās ne tikai iegādājas zaļo elektrību, bet, pateicoties tehnikā veiktiem ieguldījumiem (sk. arī 105. punktu), tām ir arī izdevies veiksmīgi samazināt enerģijas patēriņu.

2. ieteikums

EESK un RK piekrīt ieteikumam. Tiklīdz tiks pieņemts vienots standarts, Komitejas apsvērs, kā aprēķināt to radītās tiešās un netiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas un izstrādāt īpašu rīcības plānu. Kamēr nav vienotas metodoloģijas oglekļa dioksīda pēdas aprēķināšanai, Komitejas savus resursus ieguldīs oglekļa dioksīda pēdas mazināšanā.

3. ieteikums

EESK un RK piekrīt ieteikumam, ka ES iestādēm un struktūrvienībām būtu jāizstrādā kopīga pieeja šajā jautājumā.

Tomēr kompensācijai paredzētais finansējums būtu jānodrošina tikai tad, ja veikti visi iespējamie ieguldījumi, lai mazinātu Komiteju ietekmi uz vidi.

111

Komitejas vēlas uzsvērt, ka Komisijas izstrādātos vides vadības instrumentus tās izmanto pilnībā.

114

Sk. atbildi 101. punktā.

6. ieteikums

Sk. atbildes 65. un 101. punktā.

7. ieteikums

EESK un RK piekrīt ieteikumam. Komitejas 2014. gadā nolēma, ka visām to direkcijām obligāti jākonsultējas ar EMAS pārstāvjiem par zaļo iepirkumu, ja līguma vērtība pārsniedz EUR 60 000.

Eiropas Investīciju banka

Vispārīga piezīme

Eiropas Investīciju banka (EIB) vēlas pateikties Eiropas Revīzijas palātai (ECA) par uzaicinājumu EIB brīvprātīgi piedalīties revīzijā "Kā ES iestādes un struktūras aprēķina, samazina un izlīdzina to radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas".

Tā kā EIB ir Eiropas Savienības banka, korporatīvā atbildība ir bankas darbību galvenā prioritāte, un EIB ir pierādījusi spēju noteikt un pārvaldīt tās ietekmi uz vidi. EIB novērtē Revīzijas palātas slēdzieni, kas atspoguļo bankas stabilo sniegumu šajā jomā, un labprāt piedāvā šādus papildu komentārus par sākotnējiem novērojumiem:

19 un 24

EIB pastāvīgi pārbauda tās siltumnīcefekta gāzu emisiju pārskatā noteiktos emisiju avotus un iespēju robežās atbilstoši pielāgos attiecīgo ziņošanas apjomu.

42

EIB samazināja ar mobilitāti saistīto emisiju apjomu uz vienu cilvēku par 36 % – no 11,10 tCO₂e 2007. gadā līdz 7,10 tCO₂e 2012. gadā.

45, 48 un 50

EIB uzskata, ka, ziņojot par oglekļa emisiju daudzumu arī uz vienu cilvēku, var labāk atspoguļot to, kā oglekļa emisijas ietekmē tādi darbības faktori kā darījumu apjoms un darbinieku skaits.

58

Pēc tam, kad ieviesti ilgtermiņa oglekļa emisiju samazināšanas pasākumi, kas lielā mērā jau ir stājušies spēkā, EIB ir nolēmusi, sākot ar 2013. gada emisijām, atlīdzināt/kompensēt atlikušās emisijas, un kompensēšanas mērķim tā ir izvēlējusies izmantot REDD+¹ projektu.

1. ieteikums

EIB atzinīgi vērtē ieteikumā minēto vienotas politikas ieviešanu, lai samazinātu ES iestāžu un struktūrvienību administratīvo darbību radīto oglekļa emisiju ietekmi.

2. ieteikums

EIB atbalsta saskaņotas metodes izstrādi ES iestādēm un struktūrvienībām aprēķinu veikšanai un ziņošanai par tiešajām un netiešajām siltumnīcefekta gāzu emisijām.

3.–5. ieteikums

Sākot ar 2013. gadu, EIB savas atlikušās oglekļa emisijas atlīdzina ar tādu oglekļa kredītu palīdzību, kuri radīti, izmantojot REDD+ projektu, kas stāties spēkā saskaņā ar Apstiprināto oglekļa standartu (*Verified Carbon Standard – VCS*) un Klimata, kopienu un bioloģiskās daudzveidības apvienības (*Climate, Community and Biodiversity Alliance – CCBA*) zelta līmeņa kritērijiem un kas dod ieguldījumu ne tikai emisiju samazināšanā, bet arī ilgtspējīgā attīstībā, sniedzot ieguvumus attiecīgajiem vietējiem iedzīvotājiem.

6. ieteikums

EIB ņem vērā Eiropas Revīzijas palātas ieteikumu un rūpīgi apsvērs to saistībā ar bankas vides vadības sistēmas ieviešanu.

¹ Programmu tādu emisiju samazināšanai, kuru iemesls ir atmežošanas un mežu degradācijas jaunattīstības valstīs (REDD), izveidoja Apvienoto Nāciju Organizācija, lai apturētu pasaules mežu iznīcināšanu. REDD+ ne tikai veicina atmežošanas apturēšanu, bet arī sekmē sociālo attīstību, nodrošinot dzīvās dabas aizsardzību, kopienu attīstību un darbavietu radīšanu, kā arī mežu oglekļa krājumu uzlabošanu.

Eiropas Aviācijas drošības aģentūra

EASA pilnībā apzinās, cik svarīgi ir samazināt tās darbību ietekmi uz vidi un siltumnīcefekta gāzu emisijām. Vides aizsardzība civilās aviācijas jomā ir daļa no tās regulējošās iestādes juridiskajām pilnvarām.

Dibināšanas fāzes laikā kopš 2003. gada EASA nevarēja nodoties visaptverošiem pasākumiem savu siltumnīcefekta gāzu (SEG) samazināšanai. Šobrīd EASA savā attīstībā ir sasniegusi stabilu fāzi, un vairāki neseni tās vadības lēmumi veicinās EASA uzmanības orientāciju uz šo jautājumu:

- 1) Korporatīvas vides iniciatīvas "ZAĻAIS projekts" uzsākšana ar izpilddirektora atbalstu;
- 2) EASA pārcelšanās uz jaunu atsevišķu galveno mītņi 2016. gadā, dodot vairāk iespēju EASA oglekļa pēdas samazināšanai; un
- 3) visu ZAĻAJĀ projektā pārstāvēto galveno operatīvo darbību (piemēram, iepirkuma, kā arī dienesta braucienu un konferenču vadības) centralizācija.

ZAĻĀ projekta mērķis ir palielināt informētību par EASA saistībām attiecībā uz vidi, kā arī tās saistībām kā taktiskam kaimiņam. Projekta tiešie uzdevumi ir:

- 1) EASA vides politiku noteikšana, ņemot vērā aģentūras darbības raksturu un ietekmi;
- 2) galveno vides rezultatīvo indikatoru un pakāpeniski īstenojamo mērķu noteikšana;
- 3) zaļā iepirkuma procedūru ieviešana; un
- 4) dialoga uzturēšana ar vietējo kopienu saistībā ar zaļajiem projektiem.

18 un 19

Ar ZAĻO projektu tiek meklēti veidi, kā mērīt un ziņot par EASA vides rādītājiem, tostarp aģentūras emisijām 2014. gadā un turpmāk, par pamatu ņemot 2013. gadu. Domājot, kā labāk izmērīt un ziņot par aģentūras emisijām, projektā tiek ņemts vērā Eiropas Parlamenta ziņojums par oglekļa dioksīda pēdu.

45

Ar ZAĻO projektu tiek nosprausti mērķi EASA SEG emisiju samazināšanai, kā tvērumu izmantojot 2013. gada datus.

59

Attiecībā uz oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu EASA 2012. gadā ieviesa oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanu dienesta braucieniem ar vilcienu. Turklāt ar ZAĻO projektu tiek veicināti "klimatam draudzīgi" transportlīdzekļi svārstmigrācijas, dienesta un apmeklētāju braucieniem. Tiek domāts, kā izlīdzināt aģentūras dienesta braucienus, izmantojot gaisa transportu, ja vien to atļauj budžeta ierobežojumi.

65

Ar ZAĻO projektu tiek pārskatīta pakāpeniska izvēlēto EMAS elementu īstenošana, ņemot vērā aģentūras pārcelšanos uz jaunām telpām 2016. gadā. EASA aplūko iespējas meklēt tās uzlabojumu atzīšanu vides jomā, izmantojot par EMAS mazāk oficiālas shēmas.

1. ieteikums

EASA atzinīgi vērtē kopējo politiku siltumnīcefekta gāzu samazināšanai. Šādā politikā ir jāņem vērā iestāžu un struktūru īstenoto daudzveidīgo darbību diapazons. Komisijai ir jākonsultējas ar iestādēm un struktūrām, izstrādājot kopēju politiku, kā arī jāapsver iespēja pilnīgi vai daļēji subsidēt ar īstenošanu saistītās izmaksas. Jāņem vērā, ka sagaidāms, ka ar ZAĻO projektu tiks noteikti mērķi SEG emisiju samazināšanai.

2. ieteikums

Ar ZAĻO projektu tiks pārbaudīts, kā labāk īstenot Komisijas ieteikto Organizācijas vides pēdas nospieduma metodi *EASA* darbības kontekstā.

3., 4. un 5. ieteikums

EASA atzinīgi vērtē iespēju strādāt kopā ar iestādēm un struktūrām, lai attīstītu kopēju brīvprātīgu izlīdzināšanas pieeju, pamatojoties uz atzīto shēmu reģistru, augsti kvalitatīvu izlīdzinājumu izstrādei.

EASA atzīst, ka kopējas izlīdzināšanas metodes attīstīšana ne tikai veicina emisiju samazināšanos, bet arī nodrošina ilgtspējīgu attīstību, no kuras ieguvēji ir vietējie iedzīvotāji, kurus skar šis projekts. Varētu runāt par apjomradītiem ietaupījumiem, ja izlīdzināšanas shēma tiktu organizēta ES iestāžu līmenī un būtu pieejama visām aģentūrām un struktūrām.

6. ieteikums

Ar ZAĻO projektu tiek pārskatīta pakāpeniska izvēlētu *EMAS* elementu īstenošana, ņemot vērā aģentūras pārcelšanos uz jaunām telpām 2016. gadā. *EASA* izvērtēs, kādu labumu dod atzīšanas meklēšana vides uzlabojumu jomā, izmantojot par *EMAS* mazāk oficiālas shēmas.

ZAĻAJĀ projektā tiek arī spriests par priekšrocībām, ko dod *EASA* reģistrēšana ES Rīcības kodeksā attiecībā uz datu centru energoefektivitāti, jo īpaši saistībā ar aģentūras pārcelšanos uz jaunām telpām 2016. gadā.

Jāpiezīmē, ka ar ZAĻO projektu *EASA* ir apņēmusies būt par taktisku kaimiņu, uzturot dialogu ar vietējo kopienu.

7. ieteikums

EASA atzinīgi vērtē ierosināto grozījumu finanšu un/ vai iepirkuma noteikumos, lai veicinātu un sekmētu "zaļo iepirkumu". Ar ZAĻO projektu tiek atbalstīta standartveida "zaļo apsvērumu" noteikumu iekļaušana *EASA* iepirkuma procedūrā, un pēc iekļaušanas tiks uzraudzīta to īstenošana. Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) instrumentu kopas norādījumi attiecīgos gadījumos tiks izmantoti un integrēti (tehniskajās, atlases/līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas) specifikācijās.

Eiropas Vides aģentūra

19 – 2. tabula

Tāpat kā iepriekšējos gadus 2012. gadā EVA pirka elektroenerģiju tikai no atjaunojamiem energoresursiem. Kopējās emisijas par mūsu galvenās ēkas *Kongens Nytorv 6* apkuri 2012. gadā bija 71 tonna CO₂. Šīs emisijas tika izlīdzinātas kopā ar emisijām no apkures 2010. un 2011. gadā (sk. ziņojuma 54. punktu).

Ieteikumi

EVA pilnībā piekrīt Palātas ieteikumiem.

Eiropas Zāļu aģentūra

12 un 13

Eiropas Zāļu aģentūra ir spērusi pirmos soļus savas oglekļa pēdas samazināšanai, kas ir jo īpaši svarīgi, pērkot no atjaunojamiem resursiem ģenerētu elektroenerģiju. Elektroenerģija Aģentūrai parasti ir lielākais oglekļa emisiju avots, un, pērkot elektroenerģiju no 100 % atjaunojamiem avotiem, emisiju līmenis ir samazināts līdz nullei.

Turklāt Aģentūrai nav citu degvielas patēriņa vai īpašumā esošu transportlīdzekļu.

Lai tālāk sagatavotos harmonizētas pieejas ieviešanai oglekļa pēdas mērīšanai, Aģentūra izseko arī emisijas, kādas rodas no dienesta braucieniem un apmeklētāju braucieniem uz Aģentūru, ja braucienu organizē Aģentūra. Svārstmigrācija, neizmantojot personīgo automašīnu, tiek veicināta ar Aģentūras lēmumu sākot no 2015. gada neirēt automašīnu stāvvietu, un Zaļie kritēriji turpmāk tiks iekļauti EMA publiskā iepirkuma pamatnostādņēs.

18

Pēc EMA Vides stratēģijas pieņemšanas 2013. gada decembrī, ar kuru Aģentūra apsolās ievērot atbilstību Apvienotās Karalistes 2008. gada Klimata pārmaiņu aktam, kā arī ņemot vērā Apvienotās Karalistes 2013. gada jūnijā pieņemtās Vides pārskatu vadlīnijas, Eiropas Zāļu Aģentūra iekļaus vides informāciju par vidi savos turpmākajos gada pārskatos.

19

Kamēr nav saskaņotu norādījumu par vides informācijas iekļaušanu pārskatos, Eiropas Zāļu aģentūra ar finansēm nesaistītā informācijā par enerģijas patēriņu, transportu un atkritumiem pēc izvēles var iekļaut ierobežotu galveno rezultativo indikatoru skaitu.

45

Mērķu noteikšana attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām būs daļa no rīcības plāna, ko *EMA* sagatavos kā daļu no vides vadības sistēmas.

65

Aģentūra ir uzsākusi Vides pārskatu kā daļu no *EMA* saistībām vides jomā. Pēc tam sekos Vides politika un Vides vadības sistēmas īstenošana. Galīgā reģistrācija ES Vides vadības un audita sistēmā ir sagaidāma 2015. gada laikā.

99 un 100

Eiropas Zāļu aģentūra ir vērsusi zemes īpašnieku uzmanību uz ES Zāļu ēku sertificēšanu un saņēmusi informāciju, ka zemes īpašnieks ir uzsācis reģistrēšanos šajā programmā.

101

Aģentūra ir veikusi sagatavošanos, lai pievienotos Eiropas rīcības kodeksam attiecībā uz datu centru energoefektivitāti.

lekšējā tirgus saskaņošanas birojs (preču zīmes, paraugi un modeļi)

Kas attiecas uz revīziju "Kā ES iestādes un struktūras aprēķina, samazina un izlīdzina to radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas", pēc lekšējā tirgus saskaņošanas biroja (ITSB) veiktās apsvērumu analīzes tiem nav vajadzīgi īpaši komentāri no ITSB puses.

Apsvērumos, kas īpaši attiecas uz ITSB, korekti atspoguļots Biroja vides pārvaldības reālais stāvoklis, kāds tas bija revīzijas izstrādes laikā.

Vispārējie apsvērumi, kas attiecas uz visām analīzētajām iestādēm un aģentūrām, atbilst objektīviem, revīzijā iegūtiem datiem.

Revīzijā izdarītie secinājumi un ieteikumi ir labi pamatoti un saprātīgi. Ar tiem tiek norādīts ceļš, kā ar piemēru var stiprināt uzticamību Eiropas Savienības veicinātajai vides politikai.

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanīšana bez maksas no
jebkuras vietas Eiropas Savienībā) (*).
(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas
vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi

- Ar Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentu starpniecību
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

Lai Eiropas Savienības klimata politika būtu ticama, ES iestādēm un struktūrām jābūt īpaši progresīvām, izstrādājot un īstenojot politikas programmas savu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai. Šajā īpašajā ziņojumā ir izvērtēts, kā ES iestādes un struktūras palīdz sasniegt Savienības mērķi 2020. gadā panākt savu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu vismaz 20 % apmērā salīdzinājumā ar 1990. gadu, samazinot to administratīvās darbības ietekmi uz vidi.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs